

Bundel – Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport van 15 juni 2023

- 1 Opening
- 2 Vaststellen van de agenda van 15 juni 2023
- 3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure) en agenderingen ter plaatse
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
Raadsbrieven JWCS 18 mei tm 14 juni.docx
- 4 Verslagen
Ter vaststelling: Conceptverslag 25 mei 2023
conceptverslagJWCS2023-05-25.doc
- 5 Situatie Lucasbolwerk inclusief APV-wijziging
Wethouder Streefland en burgemeester Dijkma, beleidsveld: Openbare orde en veiligheid, Maatschappelijke opvang en beschermd wonen
Indicatieve behandeltijd: 150 minuten
Geagendeerd door Tess Meeding (VVD), Ilse Raaijmakers (PvdA), Hester Assen (PvdA), Bert van Steeg (CDA), Pepijn Zwanenberg (GroenLinks), Dirk-Jan van Vliet (D66), Kirsten Alblas (ChristenUnie), David Bosch (PVV), Ruud Maas (Volt), Myrthe Minnaert (BIJ1), Lianne Snippe (PvdD), Iskender Şimşek (DENK), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Wilma Duitscher (EenUtrecht), Annemarijn Oudejans (Student & Starter)
Naar aanleiding van de toegenomen overlast op en rond het Lucasbolwerk willen de agenderende fracties in debat met betrokken portefeuillehouders over oplossingen binnen de domeinen zorg en veiligheid.
Raadsbrief Aanpak situatie Lucasbolwerk Hieronymusplantsoen e.o..pdf
Beantwoording SV2023 nr 95 over Zorg en veiligheid bij drugsverslaafde mensen.pdf
- 5.1 Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010, verbod op openlijk harddrugsgebruik
Dossier 3454 voorblad
Raadsvoorstel Wijziging van de APV Utrecht partiële herziening 2023 verbod op openlijk harddrugsgebruik.docx
Besluit tot wijziging van de APV Utrecht 2010, verbod openlijk harddrugsgebruik – DROP.docx
Toelichting bij Besluit tot wijziging van de APV, verbod openlijk harddrugsgebruik.docx
Overzicht van de wijziging APV – verbod openlijk harddrugsgebruik – (was-wordt lijst).docx

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
08-06-2023	Asiel en Integratie	Wethouder Streefland	Raadsbrief Extra duurzame asielopvangplekken	
01-06-2023	Sport	Wethouder Oosters	Raadsbrief Koersgesprek en Voortgang Utrechtse Sportagenda 2023	
31-05-2023	Sport	Wethouder Oosters	Raadsbrief Special Olympics Nationale Spelen 2026	
31-05-2023	Jeugd en Jeugdzorg	Wethouder De Vries	Raadsbrief Beantwoording toezegging benutting subsidie Herstel en Veerkracht	
19-05-2023	Sport	Wethouder Oosters	Raadsbrief Beperkte openstelling zwembad Den Hommel van 18 t/m 26 mei 2023	

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE JEUGD, WELZIJN, CULTUUR EN SPORT D.D. 25 MEI 2023

[Typ hier]

Datum verslag 2 juni 2023
Locatie Stadhuis, stadhuishal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag juni 2023

Aanwezigen:

Ochtendvergadering

De voorzitter, mevrouw R. Heijne en de wethouders mevrouw R. Streefland, mevrouw L. Voortman, en verder de leden: de heer P. Zwanenberg (GroenLinks), mevrouw I. Hornsveld (GroenLinks), de heer D.J. van Vliet (D66), mevrouw B. van der Wilt (D66), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw R. Leever (PvdA), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw W. Hoenkamp (Partij voor de Dieren), de heer J. van der Broek (CDA), de heer H. Dijkstra (CDA), de heer V. Stevens (Student & Starter), mevrouw W. Duitscher (EenUtrecht), mevrouw T. Meerding (VVD), de heer S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), mevrouw B. Nederhand (VOLT), de heer I. Simşek (DENK), en de commissiegriffier mevrouw M. van Leeuwen.

Middagvergadering

De voorzitters, mevrouw R. Heijne en mevrouw B. van der Wilt en de wethouders mevrouw R. Streefland en mevrouw L. Voortman, en verder de leden: de heer P. Zwanenberg (GroenLinks), mevrouw I. Hornsveld (GroenLinks), mevrouw M. Deldjou Fard (GroenLinks), mevrouw N. Stylianou (D66), de heer D.J. van Vliet (D66), mevrouw B. van der Wilt (D66), de heer H. Bakker (D66), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw R. Leever (PvdA), de heer T. Stam (PvdA), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw W. Hoenkamp (Partij voor de Dieren), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), mevrouw X. Minnaert (Partij voor de Dieren), de heer J. van der Broek (CDA), de heer H. Dijkstra (CDA), de heer V. Stevens (Student & Starter), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer R. Snijder (Student & Starter), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw W. Duitscher (EenUtrecht), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw M. Al Saqaff (VVD), de heer S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), mevrouw B. Nederhand (VOLT), de heer I. Simşek (DENK), en de commissiegriffier mevrouw M. van Leeuwen.

Avondvergadering

De voorzitter, mevrouw B. van der Wilt, en de wethouder mevrouw E. Oosters en verder de leden: mevrouw I. Hornsveld (GroenLinks), de heer D.J. van Vliet (D66), mevrouw N. Stylianou (D66), mevrouw R. Leever (PvdA), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), mevrouw X. Minnaert (Partij voor de Dieren), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), mevrouw S. Vlootman (Student & Starter), mevrouw M. Ramaker (VVD), mevrouw M. Al Saqaff (VVD), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw B.

Nederhand (VOLT), de heer Simşek (DENK), de heer S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), en de commissiegriffier mevrouw M. van Leeuwen.

Verslag openbare vergadering commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport d.d. 25 mei 2023

1.	Opening	- 2 -
2.	Vaststellen van de agenda van 25 mei 2023.....	- 2 -
3.	Vaststellen van ingekomen agenderingen 2023.....	- 2 -
4.	Conceptverslag vergadering van 13 april 2023	- 4 -
5.	Toezeggingen/moties	- 4 -
6.	Ingekomen stukken.....	- 4 -
7.	Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2024 -2027 het Utrechts Archief	- 5 -
8.	Raadsbrief Activiteitenplan Eenzaamheid	- 10 -
9.	Raadsbrief nieuwe werkwijze aanbesteden in sociaal domein.....	- 21 -
10.	Raadsbrief Ontwikkeling van Sportvastgoed en gemeentelijke organisatie van Sport.....	- 35 -
11.	Raadsbrief Onderzoek Sportbestuurders over discriminatie en inclusie bij Utrechtse Sportclubs	- 45 -
12.	Raadsbrief Afsluiting Utrecht 900 jaar stadsrechten.....	- 64 -

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Heijne, opent de vergadering om 10.00 uur. Zij is tot en met agendapunt 9 de voorzitter. Daarna neemt mevrouw Van der Wilt het voorzitterschap van haar over. Zij heet iedereen welkom.

De agendapunten 1 t/m 6 vormen het procedurele deel van deze agenda. Daarna beginnen de inhoudelijke debatten.

Mededelingen commissie

Geen.

Mededelingen van het college

Geen/.

Heropening in de middag

De voorzitter, mevrouw Heijne, heropent de vergadering om 13.45 uur voor de voortgang van de vergadering met agendapunt 9, de beantwoording.

Tweede heropening in de middag

De voorzitter, mevrouw Van der Wilt, heropent de vergadering voor de behandeling van agendapunt 10 en verder.

Heropening in de avond

De voorzitter, mevrouw Van der Wilt deelt mee dat een aantal partijen zich heeft afgemeld voor dit deel van de vergadering: de ChristenUnie en BIJ1. Zij heet iedereen welkom. De draad wordt opgepakt bij agendapunt 11. De commissie was een heel eind in haar bijdrage. Tenslotte zal dan punt 12 voor deze agenda worden behandeld.

2. Vaststellen van de agenda van 25 mei 2023

De voorzitter stelt de agenda ongewijzigd vast na afstemming met de commissie.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen 2023

3.1 Verzoek behandeling raadsvoorstel uitgangspuntennotitie Cultuurnota 2025 - 2028.

Het voorstel is dit verzoek te agenderen voor de commissievergadering van 31 augustus met een behandeltime van 90 minuten.

Na overleg met de commissie besluit de voorzitter 120 minuten uit te trekken voor de behandeling.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) vraagt wanneer de raad het raadsvoorstel kan verwachten. **De voorzitter** deelt mee dat dit wordt nagevraagd.

100 3.2 Werkbezoek netwerk Maatschappelijke opvang

De voorzitter verneemt desgevraagd dat daaraan behoefte is in de commissie:

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zal over de beweegredenen van het college contact opnemen met wethouder Streefland en zij zal nagaan of meerdere commissieleden hieraan behoefte hebben.

De volgende partijen sluiten zich aan bij deze agendering: de PvdA, EenUtrecht.

De voorzitter zal het college vragen in het vervolg meer toelichting te geven op voorstellen vanuit het college.

110 3.3 *Uitnodiging gesprek over de ontwikkeling van de visie op de sportparken in Overvecht*

Dit is een technische briefing met een uitnodiging vanuit wethouder Oosters aan de sportwoordvoerders voor een gesprek.

De heer Van den Broek (PvdA) zal contact opnemen met wethouder Oosters voor nadere afstemming. Deze technische briefing is gepland op 13 juni.

3.4 *Agenderingen ter plaatse op basis van de ingekomen raadsbrieven*

3.4.1 *technische sessie voor een nadere toelichting op het niet doorgaan van het vervolgonderzoek naar het slavernijverleden.*

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) heeft afgestemd met GroenLinks en DENK.

120 Betrokkenen willen graag een technische sessie organiseren over een nadere toelichting op het niet doorgaan van het vervolgonderzoek naar het slavernijverleden. Zij willen graag de achtergrond daarvan vernemen van de gemeente en van de onderzoekers. De volgende partijen sluiten zich aan bij deze agendering: de Partij voor de Dieren, de ChristenUnie, BIJ1 en Student & Starter.

De voorzitter concludeert dat hiervoor brede steun is. Zij constateert dat op 13 juni dan teveel punten zijn geagendeerd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) deelt mee dat de voorkeur uitgaat naar een reguliere Raadsinformatiebijeenkomst. Wanneer het niet mogelijk is voor de zomer dan is net na het zomerreces wat haar fractie betreft ook een mogelijkheid.

130 **De voorzitter** merkt op dat dit in principe toe te voegen is aan de agendapunten voor 13 juni, wanneer het gesprek met sport op 13 juni niet zal plaatsvinden. Daar zal naar gekeken worden.

3.4.2 *Een Raadsinformatiebijeenkomst over de overlast op het Lucas bolwerk.*

Mevrouw Meerding (VVD) stelt dit voor namens haar fractie, de PvdA en het CDA met de bedoeling dit integraal te bespreken: zorg en veiligheid. De initiatiefnemers zouden burgemeester en wethouder Streefland willen uitnodigen voor deze bijeenkomst. Het gaat ook om de organisatie van een commissiedebat, graag nog voor het zomerreces. Het voorstel is de Raadsinformatiebijeenkomst op 6 juni te houden en het commissiedebat op 15 juni in de veegcommissie.

140

Mevrouw Assen (PvdA) deelt mee welke partijen deze agendering steunen: VVD, CDA, PvdA, GroenLinks, D66, ChristenUnie, PVV, VOLT, BIJ1, Partij voor de Dieren, Utrecht Solidair en DENK.

De voorzitter concludeert dat dit brede steun heeft.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) sluit zich aan bij de agendering.

De voorzitter er deelt mee dat de Raadsinformatiebijeenkomst wordt afgestemd met de commissie VBF. Zij licht toe dat dit onder voorbehoud daarvan is.

Mevrouw Assen (PvdA) hecht aan de aanwezigheid van de burgemeester. Die avond is ook een bijeenkomst gepland met de Roma en Sinti; het verzoek is deze Raadsinformatiebijeenkomst aansluitend daarop te laten plaatsvinden. De voorzitter deelt mee dat de commissiegriffier dit zal afstemmen met de griffier van VBF.

De voorzitter concludeert uit deze bespreking het navolgende:

de volgende onderwerpen zijn gepland op 13 juni: de brede prestatiedruk bij de Utrechtse jeugd (Raadsinformatiebijeenkomst), de evaluatie winteropvang. Daar zijn twee verzoeken bijgekomen: de sessie vanuit het college over sport of de sessie over het slavernijverleden. Eén van de onderwerp komt dan na het reces.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) zal afstemmen met het CDA over wat haalbaar is als het gaat om beschikbaarheid van mensen en zij zal daarover spoedig uitsluitel

geven. **De voorzitter** vraagt mevrouw Raaijmakers dit kort te sluiten met de griffie.

De Raadsinformatiebijeenkomst over Lucas Bolwerk zal plaatsvinden in de Raadsinformatiebijeenkomst die bestemd is voor VBF. Dat wordt nog afgestemd.

Aan de agenda voor 15 juni is Lucas bolwerk toegevoegd voor 150 minuten.

Op de agenda voor 31 augustus staat het Principeakkoord Jeugdbescherming voor 90 minuten gepland, De Evaluatie Winteropvang voor 60 minuten en de uitgangspunten Cultuurnota voor 120 minuten.

4 Conceptverslag vergadering van 13 april 2023

Conform vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Lijst 17 mei 2023. Geen vragen geen opmerkingen, aldus vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

De beantwoording van de vraag bij agendapunt 3.1. **Mevrouw Duitscher** (Een-Utrecht) vroeg wanneer de raad het raadsvoorstel kan verwachten.

Wethouder Streefland antwoordt dat de uitgangspuntennotitie Cultuur uiterlijk in de week van 3 juni zal worden verzonden naar de raad.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat de ontvangst van deze notitie vlak voor het reces is gepland. Haar fractie zou mogelijk nog een Raadsinformatiebijeenkomst willen organiseren vóór de commissiebehandeling. Het voorstel is dit in te plannen voor de eerste Raadsinformatiebijeenkomst na het reces.

De heer van Vliet (D66) merkt op dat het commissiedebat met deze planning rekening zal moeten houden.

De voorzitter deelt mee dat dan zo nodig een beroep gedaan moet worden op een Raadsinformatiebijeenkomst voor een andere commissie. **Mevrouw Assen** (PvdA)

190 voorziet dat dit voor het zomerreces georganiseerd moeten worden. Zij zal het aanspreekpunt zijn voor deze Raadsinformatiebijeenkomst.

7. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2024 -2027 het Utrechts Archief

Wethouder: Rachel Streefland, beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken

Zienswijze Het Utrechts Archief wordt ieder jaar besproken in de commissie. Tijdens de commissievergadering in 2022 is er gesproken over de voorgenomen uittreding van OCW uit de Gemeenschappelijke Regeling. Via raadsbrieven en een digitale informatiesessie voor u en de statenleden op 11 januari 2023 is de raad over de voortgang geïnformeerd. Het onderzoek rapport van Berenschot over wat deze uittreding betekent voor de provincie en gemeente is klaar en wordt binnenkort verzonden.

200 **De voorzitter** leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven) De bespreking vindt plaats in één termijn.

De commissie

Mevrouw Leever (PvdA) merkt op dat de voorkeur van de gemeente en de provincie uitgaat naar dat het Rijk niet uittreedt. Het gaat om het enorme belang van de geschiedenis van stad en provincie. De informatie moet goed beschermd worden en toegankelijk zijn voor iedereen. Zij vraagt hoe de lobby van de wethouder is verlopen.

210 Haar fractie maakt zich zorgen over het uittredingproces. Die zorgen hebben te maken met de snelheid waarmee de randvoorwaarden voor de uittreding van het Rijk nu geregeld worden in de nieuwe Archiefwet. De komst van die wet is nog onzeker; zij vraagt of er een plan B is indien de Tweede Kamer de wet niet aanneemt.

De uittreding van het Rijk zorgt voor meer juridische, financiële, operationele en bestuurlijke risico's dan het geval is in de huidige samenwerking. Het archief is veroordeeld tot uitvoering van een deel van het OCW. Het Rijk heeft straks wel de lusten maar niet de lasten.

220 Het Rijk wil straks alleen bijdragen via SPUK (een speciale uitkering); daardoor wordt de gemeente als achterblijver gedwongen een keuze te maken tussen twee slechte scenario's. Een SPUK is in de kern tijdelijk en er kunnen voorwaarden aan verbonden worden. Zij vraagt de wethouder wat het gemeentebestuur kan verwachten wanneer de speciale uitkering gaat stoppen. Misschien dekt het Rijk straks de kosten niet langer. Bovendien zijn er juridische kosten buiten de SPUK om; die moeten wat haar betreft ook voor het Rijk zijn net als de lange termijnkosten. Wat haar betreft is de uittreding een stap in de verkeerde richting.

De heer Van Vliet (D66) vraagt naar het ideale scenario in de ogen van de PvdA. Gaat het alleen om het financiële plaatje of zijn er nog meer redenen om het Rijk in de regeling te houden?

230 **Mevrouw Leever** (PvdA) zet uiteen dat de uittreding een enorm groot risico teweeg brengt bij de gemeente Utrecht en straks ook voor de Provincie; het gaat daarbij ook om de risico's voor burgers.

De heer Van Vliet (D66) vraagt hoe de PvdA de versimpeling als gevolg van de uittreding afweegt tegen het vorige punt.

Mevrouw Leever (PvdA) bevestigt dat het eenvoudiger wordt. Zij herhaalt de tijdelijkheid van SPUK en de voorwaarden die daaraan verbonden kunnen worden. Wat is te verwachten wanneer het Rijk zegt hiervoor geen geld meer te hebben?

De voorgenomen verspreiding van de regionale archieven biedt geen meerwaarde voor burgers die dan straks op meer plekken moeten gaan zoeken om stukken te achterhalen. Het risico voor de gemeente wordt groter en daarmee ook de onzeker-

heid over het voortbestaan van het Utrechts Archief. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

De heer Van Vliet (D66) spijt het dat na het aandringen van zijn fractie nog geen duidelijkheid is gegeven over hoe om te gaan met het uittreden van het rijk. Per 1 juli 2024 zal de knoop moeten worden doorgehakt. Het lijkt hem verstandig om de procesbegeleiding die in de stukken wordt genoemd in te zetten. Hij vraagt de wethouder wanneer de aanstelling van de procesbegeleider bekend zal zijn; wat zou de opdrachtbeschrijving moeten zijn voor de procesbegeleider? Hij vraagt de wethouder wanneer die persoon aan de slag kan gaan en wanneer het college daarover tevreden is. Het uitgangspunt van zijn fractie is hierbij dat het Utrechts Archief een gezonde organisatie blijft en de rol als toegangspoort naar de geschiedenis van Utrecht zal blijven en zal meegaan met de digitale ontwikkelingen door middel van het e-depot.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of D66 het belangrijk vindt dat de raad de procesbegeleider zal meegeven; wat geeft de raad de wethouder mee voor de opdrachtformulering aan de procesbegeleider.

De heer Van Vliet (D66) is dan benieuwd hoe de wethouder dat ziet.

Mevrouw Ramaker (VVD) licht toe dat er vijf varianten worden gegeven; zij vindt het belangrijk dat de raad aangeeft wat de raad belangrijk daarvan vindt. De raad kan daarover van gedachten wisselen.

De heer Van Vliet (D66) is er voorstander van dat de raad zich daarover uitspreekt wanneer de VVD hiermee komt in zijn bijdrage. Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij sluit zich aan bij de punten van de PvdA. Zijn fractie probeert greep te krijgen op de financiële tegenvallers; welke kunnen die precies zijn wanneer het Rijk gaat uittreden.

Van een landelijke collega begreep hij dat het Rijk bezig is met het sluiten van een convenant met verschillende Nederlandse archieforganisaties om de uittreding goed te organiseren. Hij is benieuwd de inzet te vernemen van het college bij het sluiten van dat convenant en de status daarvan.

Daarnaast wil zijn fractie graag weten aan welke oplossingsrichtingen het Utrechts Archief denkt bij eventuele tegenvallers.

Als het gaat om goed werkgeverschap vindt zijn fractie het van groot belang om zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan het personeel; wat gaat de uittreding voor hen betekenen? Welke gevolgen, welke risico's ziet het college voor het personeel? Zijn er onzekerheden waarover nog geen duidelijkheid kan worden gegeven aan het personeel? Welke zijn die? En wanneer verwacht het college dat het Utrechts archief daarover meer duidelijkheid kan geven.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) is fan van het Utrechts Archief. Zijn fractie wil die uittreding niet. Zijn fractie denkt dat het een gelopen race is, maar wanneer de wethouder daarover anders denkt, verneemt hij dat graag.

Het Utrechts archief kan zich niet vinden in het rapport van Berenschot met vijf scenario's waarvan twee scenario's zijn uitgewerkt. Zijn fractie kan zich in ieder geval één ervan niet vinden: het Utrechts archief opnemen in de gemeentelijke organisatie. De gemeente Utrecht moet dat wat hem betreft niet willen.

Zijn fractie hoopt dat het Utrechts archief behouden kan blijven voor de stad met de zinnige dingen die het Utrechts archief doet inclusief de digitalisering.

Mevrouw Ramaker (VVD) is ook geen voorstander van het Utrechts archief binnen de gemeentelijke organisatie. Wat haar betreft zou dat debat in de raad moeten plaatsvinden; zij zal nagaan in hoeverre de raad hierover verder kan discussiëren, ook omdat dit zo belangrijk is. Zij neemt aan dat GroenLinks deze mening deelt.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) houdt een technische sessie voor mogelijk om datgene wat nu bekend is op een rijtje te zetten om daarover in debat te gaan. Hij vindt dat handiger dan over een externe organisatie te debatteren in de Utrechtse raad. **De voorzitter** ziet instemmend geknik van mevrouw Ramaker.

De heer Van den Broek (CDA) sluit zich aan bij de inbreng over de financiële onzekerheden. Hij maakt zich zorgen over de reactie die hij kreeg op zijn vraag aan oud studiegenoten over dit voornemen van het Rijk om uit te treden; zeker onder het personeel van het Utrechts archief leven grote zorgen over wat deze uittreding gaat betekenen voor hun toekomst. Een aantal van hen overweegt te vertrekken met alle consequenties van dien. Hij denkt dat het belangrijk is het personeel zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen.

Hij sluit zich graag aan bij de inbreng over de financiële onzekerheden.

Hij vraagt de wethouder de raad actief te blijven informeren over de voortgang van het proces. Hij is benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen het gegeven dat het bestuur van het archief zich heeft gedistantieerd van de conclusie van het Berenschotrapport; wat betekent dat voor de verdere gang van het proces?

Hij wil graag weten welke rol de wethouder voor zichzelf en voor de gemeente ziet in het proces dat in de komende maanden gaat plaatsvinden en in hoeverre daarover gesprekken lopen met het archief.

Mevrouw Ramaker (VVD) schrok van de toonzetting van deze zienswijze. Zij merkt op dat het haar indruk was bij het lezen als zijn er spanningen tussen het AB en het DB. Dat komt tot uitdrukking bij de stelpost van 210.000 euro voor het e-depot die de gemeente zou moeten bijdragen. Het komt haar voor als is hier niet eerst afstemming geweest met de directie, uitgaande van de huidige formulering. Zij is van mening dat de raad geen spreekbuis is van het college. De raad moet zeggen of de raad dit ook belangrijk vindt. Mogelijk zal de VVD een amendement indienen tenzij de wethouder er zelf naar gaat kijken.

De VVD vindt het belangrijk dat de varianten in de gemeenteraad worden besproken zij is het eens met de inbreng van GroenLinks hierover: dit te doen met een technische sessie zo dat de raad goed aangehaakt is en zijn zorgen kan meenemen in de afweging voor de besluitvorming.

De voorzitter constateert dat hiermee iedereen die inbreng wilde geven, die inbreng heeft gegeven.

De beantwoording

Wethouder Streefland merkt op dat dit over meerdere regionale centra gaat; voor de gemeente Utrecht gaat het over de HUA. Zij vindt het goed dat zij hierover kan spreken met de raad.

Op dit moment is er nog een uitstel van de Archiefwet. Die is nog niet besproken in de Tweede Kamer en nog niet in de Eerste Kamer. Vooralsnog houdt het college rekening met 1 januari 2025. Mogelijk zal de uittreding later plaatsvinden. Het college heeft ook nog niets formeels gehoord over de daadwerkelijke uittreding van het Rijk:

het voornemen is besproken maar nog niet de realisatie. Dit is voor het college de “wat als” fase.

Geprobeerd wordt nu zekerheden in te bouwen voor de medewerkers als ook het bestuurlijk goed te doen. Wanneer de gemeente uitreedt zijn de bestuurders van de provincie en van de gemeente aan zet om kaders te stellen en het dagelijks bestuur te controleren.

Zij gaat in op de inbreng van de verschillende fracties en beantwoordt de PvdA met op te merken dat de lobby veel eerder is ingezet; die lobby was vooral gericht op de vraag aan het Rijk of het Rijk wel zeker was van zijn zaak; deze gemeenschappelijke regeling verliep goed; de vraag was waarom dit gedaan moest worden. Het college vindt het een ingewikkeld plan vanuit het Rijk; het college ziet niet dat de daadwerkelijke praktijk hiervan beter wordt.

Het college heeft zijn zorgen overgebracht aan de betrokken staatssecretarissen. Bovendien heeft het college een gesprek in december gehad met de directeur van OC&W en brieven gestuurd. Dit heeft nog niet geleid tot een ander inzicht van de directeur. Het college is nu gericht op de voorbereiding die nodig is in het geval de uittreding daadwerkelijk plaatsvindt als het gaat om de te maken afspraken met het Archief.

Mevrouw Leevers (PvdA) vraagt of de lobby tegen uittreding is gestopt.

Wethouder Streefland antwoordt dat het college in ieder geval Berenschot onderzoek heeft laten doen naar de scenario's. Die heeft het college ook meegestuurd. Bovendien is het college nog steeds in gesprek met het Rijk; het college zal dit op een goede manier blijven adresseren. De wethouder bevestigt dat het Rijk nog steeds voornemens is om op termijn uit te treden.

Gevraagd is of het college een plan B heeft. De wethouder noemt in dit verband het regelen van waarborg en garanties; wanneer de uittreding plaatsvindt, is het goede gesprek nodig met de achterblijvers over de financiële voorwaarden nodig om het werk goed te blijven doen. Het college probeert zich het minst schadelijke toekomstscenario voor te stellen.

Gevraagd is naar de gevolgen van het stoppen van de SPUK. Het gaat in dit geval om een decentralisatie. Het college gaat ervan uit dat het HUA of het RAC financieel gezond blijft en inspeelt op eventuele financiële veranderingen. Zo moet elke organisatie dat doen. Goed rekening moet gehouden worden met de voorbereidingstijd.

Momenteel speelt de fase van het DB met daarin een rijksbestuurder vanuit de HUA, de wethouder in de persoon van mevrouw Streefland, en de provinciebestuurder; zij gaan samen met de ondersteuning na wat de scenario's betekenen.

Van de vijf scenario's zijn er twee die daadwerkelijk mogelijk zijn: één ervan is op delegatie (een uitgekleepte gemeenschappelijke regeling waarbij de HUA in zijn functioneren hetzelfde kan doen - dat heeft wel meer bestuurlijke afstand; zij vraagt dat besef van de raad) en het andere scenario is het indalen in de eigen organisatie. Dat heeft veel impact voor zowel de gemeente Utrecht, alsook voor de medewerkers van de HUA. Dit leggen de bestuurders op tafel. De uitkomst daarvan zal het DB van de HUA aan de gemeenteraad van Utrecht voorleggen. Uiteindelijk gaat de gemeenteraad van Utrecht hierover.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt naar de voorkeur van de wethouder. Zij vraagt naar het scenario dat de meeste kans maakt.

Wethouder Streefland antwoordt dat het DB eerst de randvoorwaarden goed op schrift wil hebben. Scenario 1 heeft voor alle partijen op dit moment de voorkeur. Dit moet wel eerst goed uitgewerkt worden.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt naar de betekenis van SPUK.

390 **Wethouder Streefland** licht toe dat het een specifieke uitkering is van het Rijk aan gemeenten die de uitkering aanvragen voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De uitkering gaat over een aantal jaren. Er is ook een decentralisatie-uitkering die veel meer ruimte geeft aan gemeenten. SPUK geeft veel meer sturing aan de inhoud waarbij het Rijk de voorwaarden stelt. Dat is nooit structureel.

De directie van HUA distantieert zich van het Berenschotrapport. Het was de bedoeling om in dat rapport de scenario's inzichtelijk te maken. Scenario's zijn in het onderzoek gelijkwaardig. In juridisch opzicht zijn twee scenario's mogelijk. De voorkeur van het HUA gaat uit naar het behoud van het huidige met een andere governance. Daar gaat de grote voorkeur van het HUA naar uit. De wethouder begrijpt dat.

400 **De heer Van den Broek** (CDA) gaat in op de relatie tussen het bestuur en het Berenschot rapport. De HUA heeft ook afstand genomen van het rapport; hij vraagt hierover uitleg.

Wethouder Streefland licht toe dat zij over de directie sprak. De rijksbestuurder zit in het DB en had die mening niet. Gezamenlijk is inzichtelijk gemaakt dat er meerdere opties zijn. De consequenties van de verschillende scenario's gezien vanuit verschillende perspectieven passeerden de revue. Daarvoor heeft de wethouder alle begrip. De wethouder is open in het gesprek met de directie en met de bestuurders. De HUA is financieel gezond. Het weerstandsvermogen is 1.2. Er zijn voldoende mensen in dienst. Er is een goede directievoering.

De heer Van den Broek (CDA) begrijpt dat de angst vooral de andere scenario's betreft. Hij begrijpt dat het HUA wel kan leven met het eerste scenario.

410 **Wethouder Streefland** antwoordt bevestigend. Zij schetst de bedenkingen en zij vervolgt haar inbreng.

De VVD vroeg om een aanpassing van tekst. Dan zou dat punt besproken moeten worden in de raad van 8 juni zo dat dat ingebracht kan worden in het AB van 12 juni. Wanneer er nog een andere met komt, gaat die naar 22 juni en vervolgens gaat besluitvorming dan over het zomerreces heen. De wethouder vraagt of deze reactie van de VVD breder leeft in de raad. Zij attendeert op de voorgenomen procesgang.

Mevrouw Ramaker (VVD) attendeert op de rol van de raad. Zij vindt de voorgenomen procesgang daaraan ondergeschikt.

420 **De voorzitter** doet een procedurevoorstel. Wanneer dit breder leeft in de commissie zou een strekt ter vervanging mee kunnen in de vergadering van 8 juni.

De heer Zwanenberg (GroenLinks) deelt mee dat het wat hem betreft niet hoeft.

Mevrouw Nederhand (VOLT) deelt mee dat het wat haar betreft wel moet.

De voorzitter constateert dat de meerderheid voorstander is van een strekt ter vervanging. **Wethouder Streefland** concludeert een strekt ter vervanging te zullen indienen. Zij zal dit in overleg met de commissie doen om op korte termijn voor 8 juni een deugdelijke strekt ter vervanging te hebben.

430 Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de vraag van D66 over de opdracht voor een onafhankelijke procesbegeleider. Het DB is in goed overleg hierover. Na dat gesprek zal iemand gezocht worden die de betrokken organisaties kan helpen met het proces in het geval de uittreding plaatsvindt. Zij stelt zich voor dat de wethouder hierover het nodige deelt met de raad zo dat de raad hierop een aan-

vulling kan doen. Haar toezegging is om na de zomer in Q3 een technische sessie te organiseren waarin de gemeente de HUA en de andere betrokkenen meeneemt zo dat iets te zeggen is over de opdrachtbeschrijving voor het vervolg. Het allermooiste is dan een combinatie te vinden met statenleden. Ook zij zijn hiervan onderdeel.

De voorzitter concludeert aldus. Zij concludeert dat hiermee ook de eerste termijn van de wethouder is beëindigd. Zij stelt de gemiste vragen aan de orde.

De gemiste vragen

440 **De heer Van Vliet** (D66) had een vraag gesteld over het convenant waaraan gewerkt wordt; wat vindt het college daarvan?

Wethouder Streefland antwoordt dat vanuit OC&W het convenant voorligt bij het DB. Het DB van de HUA wil dat proces net iets secuurder doen dan nu met het convenant voor ogen en de raden die uiteindelijk zullen tekenen.

De voorzitter constateert dat de commissie geen behoefte heeft aan een tweede termijn.

De toezeggingen

Er komt een strekt ter vervanging voor de raad van 8 juni.

450 In Q3 zal een technische sessie plaatsvinden over de plannen met het Utrechts archief, met het bestuur en de Statenleden.

De voorzitter schorst de vergadering voor een wissel in woordvoerders en college.

8. Raadsbrief Activiteitenplan Eenzaamheid

Wethouder: Linda Voortman, beleidsterrein: Wmo en Welzijn

Geagendeerd door Bert van Steeg (CDA), Ilse Raaijmakers (PvdA), Rik van der Graaf (ChristenUnie), Esma Kendir (Student & Starter), Margreet Ramaker (VVD), Wilma Duitscher (EenUtrecht), Mahmut Sungur (DENK)

460 Op 11 april werd de raad geïnformeerd over het activiteitenplan eenzaamheid. De agenderende fracties willen met de raad in gesprek over de gekozen hoofddoelen in het uitvoeringsplan, de mate waarin deze de Utrechtse samenleving kunnen versterken en de inspirerende rol die Utrechtse maatschappelijke organisaties daarbij spelen. Daarnaast hebben deze fracties vragen bij de financiering van de aanpak op de lange termijn en vragen zij zich af in hoeverre dit plan bijdraagt aan de doelstelling om de eenzaamheid terug te dringen onder het landelijk gemiddelde. Een aantal fracties wil daarbij kijken of nog scherpere doelstellingen te formuleren zijn.

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven) De bespreking vindt plaats in één termijn.

470 *De commissie*

De heer Van den Broek (CDA) vertelt een anekdote over zijn confrontatie met een dakloze vrouw. Hij kwam met haar in gesprek. Hij hoorde haar in zichzelf zeggen wat fijn dat ik even met iemand heb kunnen praten. Dat deed hem beseffen hoe belangrijk het is om je verhaal te kunnen vertellen aan een medemens.

Hij denkt dat de voorliggende aanpak de goede is om eenzaamheid te adresseren in de stad.

Een van zijn belangrijkste kritische punten is te moeten waken voor een overregulering. Het is goed nu een aanpak te hebben die er strakker bovenop zit. De gemeente moet niet over bestaande netwerken en structuren heen gaan.

480 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) vraagt wat zij moet begrijpen van deze inbreng van het CDA; dit CDA vroeg om een strakker beleid, krijgt een strakker beleid en vraagt nu te waken voor overregulering.

De heer Van den Broek (CDA) is blij met de indicatoren en het voorliggende nu te hebben. Hij is over het geheel genomen blij met het plan dat voorligt.

Hij vervolgt zijn inbreng met aan te geven dat hij het goed vindt dat er kaders worden gesteld. Hij vraagt uitleg over de financiering. Nu komt de financiering uit kleine potjes links en rechts. Hij legt de vraag voor wat de lange termijnfinanciering is voor dit plan en of de raad dat kan vaststellen.

490 Hij ziet graag het in de breedte bespreekbaar maken van eenzaamheid iets meer terugkomen in de aanpak. Nu wordt heel erg gericht op de diepte aanpak. Hij wil ook het probleem aanpakken voor de mensen die niet behoren bij de doelgroepen. Bijna de helft van de Utrechters kampt wel eens met eenzaamheid. Dan moet het probleem bespreekbaar gemaakt kunnen worden.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat in september 2022 de wethouder de raad heeft geïnformeerd over de aanpak en over de financiering. Zij vraagt of het CDA iets concreter kan aangeven wat het CDA precies bedoelt met het verbreden van groepen. Zij krijgt ook graag informatie over meetbare doelstellingen.

500 **De heer Van den Broek** (CDA) licht toe dat hij eenzaamheid bespreekbaar wil maken in de brede zin van dat begrip. Hij wil het ertoe leiden dat de inwoners van Utrecht zich veilig genoeg voelen om hierover te spreken binnen de context van de structuren die het stadsbestuur gaat oprichten.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) dankt het college voor de leesbare vormgeving.

Haar fractie streeft naar een stad zonder eenzaamheid. Zij merkt op dat eenzaamheid een van de grotere maatschappelijke vraagstukken is, zoals de heer Van den Broek al zei. Dat geldt lang niet alleen voor daklozen. Zij attendeert op de cijfers. Wat haar betreft is het goed dat dit plan nu voorligt: met heldere cijfers en concrete plannen. Zij vindt het mooi dat er zoveel partijen zijn aangesloten bij Utrecht Omarmt en dat er ook aandacht is voor doorbreken van het taboe op eenzaamheid.

510 Zij stelt vragen over het activiteitenplan.

Haar fractie vindt het mooi dat er aandacht is voor de signaleringsfunctie in sommige beroepen. Zij vraagt hoe de wethouder ervoor gaat zorgen dat de kappers, de pedicures weet hebben van de bestaande handvatten en hoe hen te stimuleren daarmee aan de slag te gaan. Hoe zal de wethouder de professionals gaan informeren?

De ChristenUnie is van samen redzaam zijn en de fractie gelooft dat omzien naar elkaar de wereld mooier zal maken. Daarom vraagt de fractie het college vrijwilligers te betrekken in deze aanpak en hen te behouden nu er steeds meer een beroep gedaan wordt op werknemers meer te gaan werken waardoor vrijwilligerswerk in het geding kan komen. Zij krijgt graag de reflectie van de wethouder hierop.

520 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt of de ChristenUnie van mening is dat het niet alleen aan de wethouder, het college, de gemeente, de gemeenteraad is, maar ook gewoon aan alle inwoners om het goede gesprek te kunnen voeren. Wat haar betreft hoeven daarvoor geen richtlijnen vanuit de gemeente te komen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is het daarover eens met de VVD; dat het veel breder moet zijn. Wanneer de contactberoepen geïnformeerd worden over hoe eenzaamheid zich uit, is het plezierig voor hen dat er handvatten zijn en dat de professionals beter weten wat ze met hun observaties kunnen doen. Niet iedereen heeft dan voldoende kennis.

530 Zij vervolgt haar inbreng met in te gaan op het betrekken van geloofsgemeenschappen. Daar ligt niet alleen een signaleringsfunctie, maar ook daar zijn ook vaak

mensen die enorm betrokken zijn op dit onderwerp en die daaraan graag hun steentje willen bijdragen.

Zij vraagt of in de aanpak mogelijkheden gecreëerd worden om het gesprek aan te gaan over zingeving. Wanneer dit niet in de aanpak zit, vraagt zij of de wethouder bereid is na te gaan of en hoe dat is toe te voegen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dit een heel belangrijk onderwerp. De doelstelling in Utrecht is weer terug te komen op het landelijk gemiddelde; dat betekent dat

540 het erger is in Utrecht dan in de rest van het land.

Zij vindt het goed dat dit uitvoeringsplan nu voorligt. Zij is blij met de uitgangspunten en de focus die wordt aangebracht op de groepen waar de eenzaamheid het grootst is. Haar fractie had daarom gevraagd.

Zij vindt het uitvoeringsplan op sommige punten te vaag; het blijft steken bij algemeenheden. Soms is het lastig voor de raad om het beleid te controleren.

Zij noemt drie voorbeelden.

(1) een planning ontbreekt (wat gaat wanneer gebeuren?) Het plan geeft summiere informatie over wat er nog gaat komen.

550 (2) de financiering is weinig specifiek gericht op eenzaamheid; veel van de financiering komt uit andere potjes, er wordt veel integraal gewerkt. Hoe behouden de raadsleden het zicht op wat met het budget gebeurt voor eenzaamheid. Dat is niet concreet gekoppeld aan de hoofddoelen.

(3) de verandertheorie blijft behoorlijk vaag in haar ogen en zij vraagt daarop nadere toelichting. Hoe verhoudt de theorie zich tot de praktijk?

Zij vindt de koppeling tussen armoede en eenzaamheid te weinig terugkomen; die kwam in de Raadsinformatiebijeenkomst indringend naar voren. Nu leest zij alleen over een intensievere samenwerking tussen Utrecht Omarmt en de Armoedecoalitie. Zij vraagt wat die intensievere samenwerking inhoudt. Zijn daarop nog extra stappen te maken, ook binnen de gemeentelijke organisatie.

560 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vraagt of er nog meer punten zijn dan armoede en schulden als redenen voor eenzaamheid; zij vindt het juist mooi dat het geld komt uit verschillende potjes en dat het niet in één aanpak zit maar over alle beleidsvelden.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt zich af of ze de vraag goed begrijpt. Zij ziet zeker overlap van meerdere velden. Zij houdt ook geen pleidooi om dat niet te doen; zij is voorstander van integraal werken. Het bestuur kiest nu ook voor een specifieke aanpak van eenzaamheid en daaraan is ook budget gekoppeld. De vraag is dan of daarmee de doelen worden bereikt; los nog van een koppeling met andere beleids-terreinen. Wat haar betreft moet de raad kunnen controleren wat met het budget gebeurt en of daarmee de doelen behaald worden.

570

De heer Stevens (Student & Starter) merkt op dat al jarenlang de mentale gezondheid een belangrijk aandachtspunt is voor zijn fractie. De verontrustende cijfers over eenzaamheid tonen wat hem betreft aan dat meer dan de helft van de jongvolwassenen zich eenzaam voelt waarbij bijna een kwart ernstig eenzaam. Dit is het probleem van de hele stad. Zijn fractie is blij dat dit plan is ontwikkeld.

Over het algemeen is zijn fractie zeer tevreden met dit plan. Het is positief dat er gesprekken worden gevoerd met de Armoedecoalitie en dat samengewerkt wordt met lokale ondernemers. Hij vraagt de wethouder of het mogelijk is om deze samenwerking uit te breiden zodat andere actoren ook een belangrijke rol kunnen spelen in de

580 preventieve en de integrale aanpak van eenzaamheid. Hij denkt hierbij aan buurtvaders en -moeders. Hij verneemt hierop graag de reactie van de wethouder. Hoewel eenzaamheid onder jongeren na de coronapandemie is afgenomen, blijft het percentage zorgwekkend hoog. Het aantal ernstig eenzame jongeren is zelfs licht gestegen. Zijn fractie juicht het toe dat er een campagne komt om het taboe van eenzaamheid te doorbreken. Hij vreest dat het mogelijk niet voldoende is. Hij wil graag weten in hoeverre wordt samengewerkt met studentenverenigingen, studieverenigingen en de studentenvakbond op dit gebied en of het college hierin nog meer mogelijkheden ziet. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

590 Daarnaast is de eenzaamheid onder internationale studenten een groot probleem. De laatste tijd kwam vaak in het nieuws dat ze moeilijk aan kamers kunnen komen en dat ze geweerd worden uit studentenhuizen waarin Nederlanders gehuisvest zijn. Dit draagt bij aan eenzaamheid. Hij vraagt of over dit onderwerp gesprekken gaande zijn met onderwijsinstellingen en zo niet vraagt hij of het college bereid is om deze gesprekken aan te gaan om bijvoorbeeld te bevorderen dat er meer activiteiten worden georganiseerd voor deze doelgroep, bijvoorbeeld met instanties als Podium bij U.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is blij dat Student & Starter de aandacht ook vestigt op jongeren. Zij vraagt of het gesprek mogelijk aangegaan moet worden met onderwijsinstellingen over voldoende huisvesting voor het binnenhalen van die groepen.

600 **De heer Stevens** (Student & Starter) antwoordt bevestigend. Ook dat gesprek zal gevoerd moeten worden wat hem betreft.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat in december vorig jaar deze Utrechtse aanpak van eenzaamheid is besproken. Daaruit vloeide dit actieplan voort. De VVD vroeg aandacht voor ouderen; 50% van de ouderen voelt zich eenzaam in deze stad. De VVD vindt het goed om in het nieuwe uitvoeringsplan te lezen dat ouderen één van de drie focusgroepen zijn. Het idee om middenstanders erbij te betrekken staat haar aan. De VVD vindt het goed dat de gemeente het initiatief neemt en waar nodig stimuleert.

610 Zij vindt de aandacht terecht voor jongvolwassenen. Zij is heel benieuwd naar het resultaat van de aanpak specifiek gericht op de focusgroep jongeren. Haar fractie ziet ook verbanden met de andere domeinen.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) gaat terug naar middenstanders. 80% van de ouderen doet momenteel boodschappen in de supermarkt. Het zal veel moeilijker zijn om het supermarktpersoneel hierop te trainen om mensen te laten aanspreken dan de ouderwetse bakker, groenteboer et cetera. Zij vraagt hoe mevrouw Ramaker dit ziet.

620 **Mevrouw Ramaker** (VVD) heeft in december vorig jaar aangekaart dat iedereen te maken heeft met eenzaamheid, in die zin dat het niet alleen een probleem is van een professional of van de gemeente. Zij gaf het praatje bij de bakker als voorbeeld. Wat haar betreft is ook bij de supermarkt te achterhalen of het goed gaat met personen. Het gaat haar om het sociale contact, het praatje; het kan wat haar betreft ook simpel.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vraagt hoe de gemeente de gemiddelde vakkenvuller of caissière bereikt om dit te gaan doen. Worden die bereikt door een dergelijk plan?

Mevrouw Ramaker (VVD) refereert aan de inbreng van de ChristenUnie. Wanneer personeel van de bakker de groenteboer of de zelfbediening eenzaamheid ontdekt,

is de mogelijkheid te adviseren naar bijvoorbeeld de huisarts te gaan. Van belang is mensen te adviseren over waar ze terecht kunnen.

Zij vindt het goed dat in het actieplan de focus is gericht op ook de ondernemers; dat die ook hulpvaardig kunnen zijn.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vindt dat ook heel goed. De vraag naar het hoe blijft liggen en zij schuift die vraag door naar de wethouder. Zij is het eens met mevrouw Ramaker.

Mevrouw Ramaker (VVD) vervolgt haar inbreng met in te gaan op de verbanden met andere domeinen: de professionals in de zorg en welzijnswerkers. Ook zij moeten getraind en minimaal geattendeerd worden om, om te kunnen gaan met eenzaamheid. Het actieplan eenzaamheid is een moeilijk onderwerp. Zij is blij te lezen dat monitoren en financieren opgenomen zijn in dit plan.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) merkt op dat eenzaamheid een ingewikkeld maatschappelijk probleem is; dat probleem moet gezamenlijk opgelost worden. Wat haar betreft moet de overheid daarin een rol spelen.

Zij sluit zich aan bij de punten van de PvdA over het activiteitenplan; ook zij vindt het plan net iets te vaag en geeft daarvan een voorbeeld.

Zij legt de vraag voor hoe de wethouder regie houdt met zoveel losse maatregelen. Zal vaker worden gemeten? De vraag is ook hoe te gaan meten. Wat is effectief daarin?

Zij ondersteunt de speciale aandacht voor Overvecht van harte. Zij legt de vraag voor of het mogelijk verstandig is om in de komende jaren meer diepgaand onderzoek te doen per wijk en na te gaan wat nodig is per wijk om in te spelen op die behoefte. Zij denkt dat er in verschillende wijken verschillende behoeftes leven. Zij is benieuwd wat de wethouder daarvan vindt.

Zij leest de zin: "Houdt de gemeente er zicht op of elke Utrechter mee kan doen, en of het thema eenzaamheid voldoende aandacht krijgt in het reguliere werk van de grote zorg- en welzijnspartners." Zij legt de vraag voor hoe de wethouder dat gaat meten bij de partners.

De heer Simşek (DENK) herhaalt de woorden van mevrouw Duitscher en hij merkt op dat Overvecht de wijk is met veel migrantenouderen. Hij vraagt toelichting van mevrouw Duitscher op het door haar gemaakte punt.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) licht toe dat zij van mening is dat er te weinig per wijk gekeken wordt; wijken verschillen sterk als het gaat om de samenstelling. Soms is het belangrijk de ene wijk meer en de andere wijk minder aandacht te geven; soms kunnen mensen in de wijken zelf oplossingen vinden.

De heer Simşek (DENK) vindt het logisch dat er focus ligt op bepaalde wijken wanneer die noodzaak voortkomt uit onderzoek.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar inbreng. Op de vraag hoe dicht bij de mensen te komen, geeft Alzheimer Nederland een goed voorbeeld met trainingen voor mensen dichtbij. Iedereen kan zich inschrijven bij Alzheimer Nederland. Op die manier is de hele stad te mobiliseren om eenzaamheid of verward gedrag te herkennen en hoe daarop in te spelen.

De heer Simşek (DENK) is het met veel genoemde punten eens.

Hij noemt het punt van het CDA over het bespreekbaar maken van eenzaamheid.

Hij sluit zich aan bij de inbreng van de ChristenUnie over het betrekken van geloofsgemeenschappen. Hij zou graag meer concrete ideeën van de wethouder vernemen.

Hij kan zich ook aansluiten bij de inbreng van de PvdA over het ontbreken van een concrete planning en over koppeling tussen armoede en eenzaamheid.

680

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) is onder de indruk over hoe serieus Utrecht de problematiek neemt. Zij vindt het mooi dat deze aanpak er is. Een netwerk als NIZU (netwerk informele zorg utrecht) en Utrecht Omarmt (de koepel van organisaties die zich hiermee bezighouden) vindt zij ongelooflijk waardevol. Deze organisaties geven allemaal aan heel blij te zijn met dit plan van de gemeente Utrecht.

Zij vraagt aandacht voor de LHBTQI+Community. Volgens onderzoeksbureau Movisie is de ervaren eenzaamheid onder deze groep onder alle leeftijden zeer hoog. Zij noemt als voorbeeld de roze ouderen. Die zijn opgegroeid in een samenleving waar hetero zijn een dwingende norm was en zij hebben vaak geen kinderen. Zowel het zorgpersoneel als andere professionals hebben daarvoor weinig oog. Regelmatig gaan roze ouderen weer terug in de kast zodra ze in een zorginstelling komen. Mevrouw Hornsveld vindt dat onverdraaglijk. Zij komt in deze aanpak de focus daarop nauwelijks tegen. Zij noemt in dit verband het Danspaleis en de Roze editie van een dansmiddag in de Silokerk. Het is heel erg mooi maar zeer incidenteel. Niet alle ouderen kunnen of willen dansen. Het gaat om één middag in juni en één middag in oktober.

690

Zij vindt het gelukkig dat het NIZU contact heeft met de Regenboog Alliantie Plus. Het zou goed zijn wanneer ook in dit plan deze groep explicieter genoemd wordt en in de uitvoering meer concrete aandacht krijgt.

700

Niet –agenderende partijen

Mevrouw Nederhand (VOLT) vindt het goed dat dit thema nu wordt gesproken. Ze dankt de wethouder voor deze aanpak.

In een netwerkbijeenkomst van Utrecht Omarmt werd duidelijk wat Utrechters allemaal voor mooie initiatieven hebben om eenzaamheid aan te pakken. Het blijft heel belangrijk naar elkaar om te kijken en elkaar de vraag te stellen hoe het nu echt gaat met die ander.

710

Zij vernam over een Initiatievenfonds rond het thema Zorg en Welzijn voor professionals. Utrechters met een goed idee kunnen bij dat Initiatievenfonds terecht.

Zij legt de vraag voor of dit ook mogelijk zou moeten zijn voor professionals. Professionals weten vanuit hun werk waarmee mensen zitten, wat ze nodig hebben en wat nodig is voor de aanpak van eenzaamheid. Die professionals kunnen mensen weer het beste in hun kracht te zetten. Dit Initiatievenfonds voor professionals zal aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet.

Zij sprak in deze netwerkbijeenkomst veel mensen; ze zijn heel blij met dit plan van de gemeente Utrecht. Zij geeft de wethouder daarvoor extra complimenten.

720

Mevrouw Van der Wilt (D66) dankt voor de beknopte samenvatting van het plan eenzaamheid. Het las gemakkelijk.

D66 onderschrijft dit plan. Zij sluit zich aan bij de inbreng van Student & Starter over de aandacht voor jongeren. Zij hoopt dat dit ook terugkomt in andere beleidsvelden. Dit grote onderwerp laat zich niet oplossen met alleen projecten en interventies gericht op de uitkomsten, maar misschien wel vooral gericht op het voorkomen ervan. Zij wil het college blijvend aanmoedigen dit onderwerp te laten terugkomen in alle beleidsvelden, in te zetten op wijken waar wordt gewerkt en het mogelijk maken

van verbinding, openbare terrassen, jongerenontmoetingsplekken, goede OV-verbindingen waardoor mensen elkaar nog kunnen opzoeken, functiemenging in gebouwen waardoor mensen elkaar kunnen tegenkomen die dat normaal gesproken niet doen, en werken aan voldoende bestaanszekerheid in de brede zin. Geldstress en een gebrek aan perspectief verlamt en isoleert. Zij vindt dit een belangrijke crux. Ze ziet het graag meegenomen worden door het college in de uitwerking in andere beleidsvelden en zij zal zich vanuit die gedachte blijven inzetten.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) kan zich volledig aansluiten bij de inbreng van de VVD. Hij onderschrijft de oproep van het CDA: op te passen niet de kracht weg te halen bij het maatschappelijk middenveld.

Hij haalt een voorbeeld aan uit Frankrijk. Diverse steden koppelen ouderen die eenzaamheid ervaren aan mensen met een migratie achtergrond of aan mensen die de taal willen leren. Hij vraagt wat de wethouder vindt van dergelijke initiatieven en of Utrecht daaruit iets kan leren.

De voorzitter constateert dat alle fracties die een bijdrage wilden leveren hun bijdrage hebben geleverd.

Beantwoording

Wethouder Voortman dankt de commissie voor haar positieve woorden.

Zij vat de woorden van de heer Van den Broek op als een oproep om het bestaande ook te koesteren. Zij staat daar helemaal achter. Dit uitvoeringsplan is een voortzetting van de Utrechtse aanpak Eenzaamheid. Daarin speelt het netwerk Utrecht Omarmt ook een belangrijke rol. Mevrouw Nederhand sprak over de bijeenkomst met daarbij aanwezig allerlei organisaties. De wethouder benadrukt dat dit een gezamenlijke aanpak is. Zij heeft niet de intentie op de stoel te gaan zitten van organisaties die juist allerlei goede initiatieven hebben. Mevrouw Ramaker zei ook dat het niet alleen aan de overheid is, maar juist ook aan allerlei organisaties, aan mensen, individuen. Dat netwerk is heel belangrijk.

De heer Van den Broek vroeg ook hoe het zit met de lange termijnfinanciering; een groot deel van de activiteiten binnen de eenzaamheidsaanpak wordt nu gefinancierd via structurele budgetten. Daarnaast wordt een extra impuls deels gefinancierd vanuit de regeling Versneld Vernieuwen. De specifieke uitkering die hoort bij het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) betaalt de netwerkcoördinator en het uitvoeringsbudget. Het college denkt momenteel na over mogelijkheden voor financiering van de netwerkcoördinator vanaf 2026. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de verdeling van de reguliere budgetten. Ook het structureel maken van die budgetten vormt een onderdeel van de landelijke lobby rond het integraal Zorgakkoord en ook GALA. Dit gaat over de periode tot 2026. Maar het college denkt ook al na over de periode daarna.

Het meer de nadruk leggen op het bespreekbaar maken in den brede, deelt de wethouder. Zij denkt dat heel belangrijk is eenzaamheid bespreekbaar te maken.

Gesprekken zoals het voorbeeld van de heer Van den Broek zijn daarbij ook heel erg belangrijk. Die zijn niet te vatten in activiteitenplannen.

In het kader van het bespreekbaar maken, zet het college in op vrijwilligers, waaronder ook ondernemers. Die worden getraind om zelf ook het goede voorbeeld te geven in het bespreekbaar maken. Wanneer de raadsleden dat zouden willen,

kunnen ook zij getraind worden. Uit de non-verbale reactie leidt de wethouder af dat hiervoor veel animo bestaat.

Mevrouw Alblas sprak over hoe de professionals te informeren en te stimuleren aan de slag te gaan met wat in dit activiteitenplan staat. Nu wordt hierop een plan gemaakt. Het college komt over dat plan terug bij de commissie in de verzamelbrief
780 Zorg en Welzijn. De planning daarvoor is dat die naar de raad gaat in het vierde kwartaal 2023. Daarbij valt te denken aan het proactief werven van de ondernemers en medewerkers en hen ook een korte training aan te bieden. Het college neemt daarbij een voorbeeld aan de gemeente Westland.

De wethouder bevestigt dat de vraag hoe vrijwilligers te betrekken en te behouden een heel belangrijk thema is. Zeker in de zorg zal het college vrijwilligers heel hard nodig hebben in de komende jaren. Utrecht is al een echte vrijwilligersstad. Ook daarbij merkt het college dat het lastig is voldoende vrijwilligers te vinden.

Samen met de vrijwilligerscentrale en ook maatschappelijke partners, werkt het college aan een campagne voor het werven en behouden van vrijwilligers; daarmee
790 is het college begonnen rond het feest van Utrecht 900.

Het vrijwilligersnetwerk verandert. Mensen willen zich minder vaak vastleggen voor langere tijd. Ook wordt het vrijwilligerswerk steeds vaker gecombineerd met werk, zorg voor gezin of ook naasten. Daarom kijkt het college samen met vrijwilligersorganisaties en de vrijwilligerscentrale Utrecht, maar ook met het NOV (de landelijke koepel voor vrijwilligerswerk) naar nieuwe vormen van flexibeler vrijwilligerswerk. Dat vraagt ook iets van vrijwilligersorganisaties. Dit is volop in ontwikkeling. Zij bevestigt richting mevrouw Alblas dat hier spanning staat op de oproep meer te gaan werken. De wethouder zou zich wensen dat vrijwilligerswerk iets heel normaal is, dat bij het leven hoort en dat ook een verrijking kan zijn voor de vrijwilligers zelf.

800 De ChristenUnie en DENK spraken over het betrekken van de geloofsgemeenschappen. Naar aanleiding van het commissiedebat waarin dit ook werd aangekaart, is er actief contact met hen gezocht en ook gevonden. Met de moskeebesturen zal ook contact worden opgenomen om ook hen uit te nodigen voor de netwerkbijeenkomsten in het najaar; die bijeenkomst zal in het teken staan van eenzaamheid in migratie. Ook bij ouderen onder de migranten is meer sprake van eenzaamheid. Zij sprak iemand die actief is bij Youth for Christ. Ook daar ziet de wethouder meerwaarde.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vult de wethouder aan op het betrekken van geloofsgemeenschappen. Zij doet de suggestie een buurtpastoraat hier goed bij te houden; ze zijn de oren en ogen van de wijk.

Wethouder Voortman zal dat doen. Zij vervolgt haar beantwoording.

Mevrouw Alblas sprak over zingeving. De wethouder bevestigt het belang daarvan. Een van de partners zit in Utrecht en speelt een belangrijke rol en wordt daarin gefinancierd vanuit VIVE (Vrijwillige Inzet Voor Elkaar).

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt het mooi dat de wethouder het belang ervan onderschrijft; tegelijkertijd merkt zij op dat de aandacht voor zingeving ook persoonlijk is. Zij vraagt in hoeverre de gemeente de rol hierin wil pakken om dergelijke initiatieven te steunen. Het is niet aan de gemeente om te zeggen wat iemand wel of niet moet geloven. Zij vraagt hoe de wethouder dit ziet.

820 **Wethouder Voortman** is het daarover eens met haar; zij denkt wel dat veel mensen de zingeving zoeken vanuit heel veel verschillende achtergronden. Het gaat om heel veel organisaties die hierbij betrokken zijn. Dat is een breed palet. Dat past ook bij de

grote diversiteit in Utrecht. Het moet zeker niet zijn dat van bovenaf de aanpak gedicteerd wordt; dat neemt niet weg dat hiervoor plek te maken is.

Mevrouw Van der Wilt (D66) verbindt dat aan de rol die de gemeente neemt.

Overtuigingen en geloofsgemeenschappen hebben een eigen manier om mensen mee te nemen. Zij wil niet een doorgeefluik zijn voor allerlei instanties; wat haar betreft zet de gemeente vooral in op de eenzaamheid met daarin een netwerk.

830 **Wethouder Voortman** bevestigt dat het om de samenwerking gaat en om het bereiken van mensen. Zij vervolgt haar beantwoording.

PvdA en EenUtrecht spraken over dat op sommige punten het plan vrij vaag is; de koppeling van de financiering met doelen is niet specifiek gemaakt. Het college wil per jaar op de inhoud kijken en met het netwerk naar wat nodig is per subdoel. Zij stelt zich voor dat het ene jaar wel behoefte is aan verdiepend onderzoek en het andere jaar juist weer niet of dat het gratis aangeboden kan worden door master studenten of met financiering vanuit het NWO. Zij wil voorkomen dat door het van te voren vast te leggen, het stadsbestuur zich mogelijkheden onttrekt. Twee keer per jaar zal het college een verzamelbrief sturen naar de raad om de raad op de hoogte te stellen van de stand van zaken op de aanpak van eenzaamheid.

840 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) vraagt of in de verzamelbrief ook ingegaan wordt op de verwijzing naar financiën. Ze wil graag iets terugzien van waarop het geld wordt ingezet.

Wethouder Voortman begrijpt dat mevrouw Raaijmakers wil terugzien wat gedaan wordt vanuit de aanpak Eenzaamheid, en iets anders vanuit een andere post.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil in ieder geval weten waaraan het budget voor Eenzaamheid besteed wordt. **Wethouder Voortman** houdt dat voor mogelijk.

850 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) vraagt hoe de effectiviteit gemeten wordt van wat de gemeente aan het doen is; te zeggen is dat mensen iets minder eenzaam zijn geworden omdat daarover iets gehoord is van bepaalde instanties; zij vraagt hoe dit alles is te meten. En welke maatregel het meeste effect heeft gehad; daarover maakt zij zich zorgen.

Wethouder Voortman noemt in dit verband de Verandertheorie, het hoofddoel met de subdoelen. Aan de subdoelen worden de activiteiten gekoppeld. Zij schetst het doel en de mogelijkheid om na te gaan of de doelgroep dan ook daadwerkelijk iets beter kan doen. Zo ziet zij dit voor ogen. Zij heeft niet de illusie dat te kunnen zeggen per maatregel. Zij heeft wel de illusie te kunnen gaan ervaren op zaken meer grip te hebben dan tot nu toe.

860 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) benadrukt dat het meten van eenzaamheid moeilijk is, en ook het meten van het effect van een maatregel. Gaat het college in een keer alles meten zoals nu met volksgezondheid waarbij één keer in de twee jaar gekeken wordt of mensen minder eenzaam zijn geworden. Daarbij is nog niet het effect bekend van een maatregel. Hoe dit te meten staat niet in het activiteitenplan.

Wethouder Voortman antwoordt dat in het activiteitenplan op bladzijde 14 een paragraaf staat over monitoring en welke indicatoren daarbij worden toegepast. Op 20 juni komen er nieuwe eenzaamheidscijfers over volwassenen.

870 Zij gaat in op de koppeling tussen armoede en eenzaamheid. De wethouder bevestigt dat die koppeling er is. Het college ziet kansen in de totstandkoming van het nieuwe gemeentelijk armoedebeleid. Daarin worden de kennis van eenzaamheid en armoede meegenomen. Belangrijke partners uit dat netwerk worden betrokken. Zij deelt de visie dat hierop extra stappen zijn te zetten. Zij komt hierop terug in de nota Armoedebeleid.

De heer Stevens van Student & Starter vroeg of het mogelijk is om de samenwerking uit te breiden naar buurtvaders en –moeders. De wethouder vindt het een goed voorstel om hen te betrekken bij de netwerkbijeenkomst Eenzaamheid die gepland is in het najaar. Die bijeenkomst staat in het teken van eenzaamheid en migratie. Het college betreft daarbij ook de Stichting Sleutelpersonen Utrecht.

De vraag in hoeverre samengewerkt wordt met studentenclubs en of dat meer kan, beantwoordt de wethouder bevestigend. Er is een start gemaakt met een spel om emotionele eenzaamheid onder studenten en jongeren bespreekbaar te maken. Er is ook contact met studentenverenigingen om dat spel in te zetten. De cijfers die de heer Stevens aangaf over eenzaamheid onder jongeren zijn heel erg hoog.

De vraag het gesprek aan te gaan met scholen over eenzaamheid onder internationale studenten en studenten met psychische problemen beantwoordt de wethouder met op te merken dat het college het gesprek aangaat binnen het netwerk Student en Zorg.

De vraag hoe ondernemers of supermarkten te betrekken bij het signaleren van eenzaamheid onder klanten, beantwoordt de wethouder met op te merken dat er al supermarkten heel actief bezig zijn met het thema eenzaamheid. Dus niet alleen de Buurtbakker maar ook supermarkten. Zij noemt de klets-kassa bij de Jumbo.

Mevrouw Duitscher stelde de vraag hoe de regie te houden in een plan met zoveel losse onderdelen; de wethouder bevestigt dat dat lastig is. Er wordt met enorm veel partners gewerkt aan deze opgave. Het is een beweging in de ogen van de wethouder. Het bijdragen aan de eenzaamheidsopgave is vaak een sub- of een neven-doel. De kracht van het werk in een netwerk is dat partners elkaar weten te vinden, ook zonder tussenkomst van een coördinator. Niet alles wat voortkomt uit het netwerk is zichtbaar.

Ingaand op de desbetreffende vraag van mevrouw Nederhand maakt de wethouder het volgende onderscheid: volwassenen in de leeftijd van 18-64 jaar, en ouderen vanaf 65 jaar en ouder. Zodra het college cijfers heeft over de jongeren, zal het college die delen met de raad.

De wethouder beantwoordt mevrouw Duitscher ontkennend als het gaat om de vraag of het college Wijk-specifiek gaat onderzoeken wat nodig is. Wel agendeert het college dit onderwerp nadrukkelijker bij de Buurtagenda's en ook bij Thuis in je Wijk. Daarbij zit ook een aantal stichtingen, bewonersinitiatieven, in de haarvaten van de wijk en die nauw betrokken zijn bij de eenzaamheidsaanpak.

Hoe te meten dat de grote zorg- en welzijnspartners hiermee aan de slag gaan; DOCK het Buurteam Sociaal zitten in het kernteam eenzaamheid. Het college monitoort op die manier één keer per twee maanden hoe eenzaamheid een plek krijgt in hun werk.

Zij vond het mooi dat mevrouw Duitscher een voorbeeld gaf van Alzheimer Nederland hoe te leren signaleren; zij dankt haar voor de suggestie en het college zal daar zeker naar kijken.

GroenLinks sprak over de LHBTQI-plus ouderen; zij is het ermee eens ook naar andere kansen te kijken dan alleen naar de roze danspaleizen. In de voorbereiding van het Roze Danspaleis zijn de eerste contacten gelegd tussen roze organisaties en ouderenorganisaties. Het college zal met hen de kansen bespreken die het college nog meer ziet. Dit onderwerp heeft wel degelijk de aandacht van het college.

Mevrouw Nederhand vroeg naar een Initiatievenfonds voor professionals. De wethouder zet uiteen dat de gemeente Utrecht al diverse mogelijkheden heeft. De grotere zorgorganisaties worden ook gefinancierd met vrije ruimte om te doen wat

nodig is. Daarnaast kunnen ook professionals gebruik maken van het Initiatievenfonds. Er zijn ook andere subsidiemogelijkheden, bijvoorbeeld binnen de regeling vrijwillige inzet voor elkaar. Zij is geen voorstander van nog weer eens een apart een Initiatievenfonds voor professionals. Mogelijk weten de professionals niet van deze mogelijkheden. Zij verneemt dat graag van mevrouw Nederhand.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vraagt hoe de mogelijkheden die er zijn dan beter zichtbaar te maken. Het is zonde wanneer professionals hiermee onbekend blijven terwijl de kansen er wel liggen.

930 **Wethouder Voortman** houdt zich aanbevolen voor nader overleg buiten de vergadering om.

Mevrouw Van der Wilt vroeg een en ander terug te laten komen in andere beleidsterreinen, van mobiliteit tot bestaanszekerheid. Naast de twee hoofddoelen gaat het college er directer op sturen en hieraan activiteiten koppelen. Daar is ook het hoofddoel risicofactoren op eenzaamheid te verminderen. Dan gaat het ook om maatschappelijke factoren. Het thema eenzaamheid wordt bij deze beleidsvelden geagendeerd. Zij is het ermee eens dat dit niet iets is dat apart behandeld moet worden maar juist ook een rol moet spelen op allerlei andere thema's.

940 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vindt dit mooi. De wethouder noemde ook activiteiten. Haar suggestie was juist uit de activiteits sfeer te komen en na te gaan hoe de stad in te richten waardoor op een andere manier groter gekeken wordt naar eenzaamheid. Zij hoopt dat de wethouder haar opmerking op die manier leest.

De wethouder antwoordt bevestigend.

De heer Gaillard van Stadsbelang Utrecht noemde het voorbeeld uit Frankrijk. De wethouder bevestigt dat Utrecht dat ook doet, via een organisatie genaamd Serve the City. Die organisatie werkt ook samen met het AZC en zij koppelen statushouders aan ouderen voor win-winsituaties.

Verder zijn er nog andere organisaties die zorgen voor verbinding tussen mensen die de taal willen leren en Utrechters met een hulpvraag. Op die manier kan het mes aan twee kanten snijden. Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

950

Gemiste vragen

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) is nog niet goed geïnformeerd over de Verandertheorie. Zij vraagt de wethouder daarop iets meer in te gaan.

Wethouder Voortman licht toe dat het idee achter de verandertheorie is dat de ideeën van mensen voor activiteiten gekoppeld worden aan doelen. Dit helpt het college ook te monitoren of datgene wat gedaan wordt ook werkt. De relatie wordt daarmee gelegd tussen de activiteiten en de sub- en hoofddoelen - zo wordt voorkomen dat er allerlei losse activiteiten zijn zonder te weten of daarmee bereikt wordt wat gewenst was.

960

De voorzitter legt de vraag voor aan de agenderende fracties of deze behandeling van dit onderwerp voldoende was. Hiermee dit onderwerp voor nu afgehandeld.

9. Raadsvoorstel nieuwe werkwijze aanbesteden in sociaal domein

Wethouder: Linda Voortman, beleidsterrein: Wmo en Welzijn

Het college stelt voor om het keuzekompas, zoals beschreven in het raadsvoorstel en de bijlage, te hanteren als afwegingskader voor het maken van transparante keuzes in het aanbestedingsproces in het sociaal domein.

970 **De voorzitter** leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda. (zie hierboven) De bespreking vindt plaats in één termijn.

De commissie

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dit een heel belangrijk onderwerp. Zij is hierover opgetogen: de stad gaat nu eindelijk een andere koers varen. Het tijdperk van blindelings aanbesteden is voorbij. Zij hoopt dat hierna bij aanbestedingen meer oog is voor de menselijke maat; wat haar betreft wordt het beter voor zowel de medewerkers als voor de inwoners.

De PvdA zou liever nog minder marktwerking zien; die strijd moet in Europa en in Den Haag gevoerd worden. Voor vandaag heeft zij enkele punten om mee te geven aan het college voor het Keuzekompas.

Ze gaat in op de rol van de raad bij het maken van een keuze. Nadrukkelijk is gezegd dat het Keuzekompas geen beslisboom is. Het college heeft de bevoegdheid om het instrument te kiezen; zij vraagt naar de rol van de raad daarin. De raad wordt geïnformeerd over het instrument dat ingezet zal worden. Heeft de raad dan nog de gelegenheid het anders te willen.

Haar fractie vindt transparantie van belang. Zij leest dat ook terug in het Keuzekompas. Maar wanneer voor het instrument Overheidsopdracht wordt gekozen, maakt zij zich daarover zorgen; zij vraagt de wethouder in te gaan op de transparantie in het proces tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer en de afspraken die daarbij worden gemaakt.

De waarde van medewerkers vindt zij ontbreken. De medewerkers delven vaak het onderspit bij veranderingen. Zij wil graag hun perspectief verankeren in het Keuzekompas; zowel stap 2 als bij stap 3 bij de uitwerking. Daar zegt het college te gemakkelijk de werkgevers op hun verantwoordelijkheid te wijzen maar daar zelf geen rol in te hebben; zij stelt voor hierop actiever te sturen als lokale overheid. Bijvoorbeeld dat er een sociaal plan moet zijn. Zij krijgt graag de reactie van de wethouder; anders zal haar fractie moties of amendementen indienen.

De praktijk moet uitwijzen hoe dit gaat werken. Dit vergt ook een cultuuromslag binnen de organisatie. Zij vraagt de reflectie van de wethouder hoe ervoor te zorgen dat binnen de organisatie er een cultuuromslag gaat plaatsvinden.

Mevrouw Van der Wilt (D66) sluit graag aan bij de woorden van mevrouw Raaijmakers. Haar fractie is blij met deze stap. Zij vindt het goed dat het stadsbestuur afstapt van aanbesteden als enige mogelijkheid voor samenwerking in het sociaal domein. Wat haar betreft passen die extra mogelijkheden bij het belang van de samenwerkingsrelatie, de kennis van de buurt. Zij is blij met de extra handvatten. Over het geheel genomen vraagt zij zich af of met het Keuzekompas voldoende te sturen is, zowel vanuit de gemeente als vanuit de raad.

Een kompas impliceert richting, maar het is geen routekaart. Zij vraagt hoe het college ervoor gaat zorgen dat het kompas binnen de gemeente gaat bijdragen aan daadwerkelijk nieuwe keuzes maken en wel beargumenteerd in de uitvoering. Wat haar betreft moet dit goed ingeregeld worden.

Soms gaat het ook om het doorbreken van een bepaalde cultuur. In het dictum van de motie vroeg de raad om een plan van aanpak; het gaat om de uitvoering ziet zij dat nog niet zo terug. Zij is benieuwd hoe de wethouder dit ziet en hoe zij voor zich ziet dit goed in de organisatie te krijgen.

Als het gaat om de rol van de raad sluit zij zich aan bij de inbreng van de PvdA. In de tekst staat dat het college de raad informeert over de gemaakte keuzes. Daarmee is zij blij, al vindt zij het spannend. Zij wil nog wel enige vorm van inspraak bij een

1020 verandering. Bij grote veranderingen en bezwaren wil zij de gelegenheid hebben daarover in gesprek te gaan met het college. Zij is benieuwd te vernemen hoe de wethouder het ziet. Zij vindt dit een goed voorstel. Zij wil graag weten hoe hiervan te leren. Op welke manier zal de reflectie plaatsvinden op het sociaal aanbesteden en hoe wordt de raad daarvan op de hoogte gehouden?

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of het kompas een doel of een middel is. Zij vraagt hoe D66 dit ziet.

Mevrouw Van der Wilt (D66) ziet dat als een middel, maar ook dat het letterlijk en figuurlijk het stadsbestuur de ruimte geeft om anders en beter te kijken naar de te kiezen instrumenten; welke passen bij de stad en bij de opgaven die er liggen?

1030 **Mevrouw Ramaker** (VVD) steunt de idee dat de raad aan zet is. Zij vindt het dan logisch dat bij inhoudelijke onderwerpen zoals de beleidsnota dit als middel wordt betrokken en dat het college de raad daarover in kennis stelt en dat de raad het kader bepaalt, inclusief de instrumenten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) begrijpt dat de raad het inhoudelijk kader bepaalt. Zoals zij de brief van het college leest, zegt het college niet dat de raad het kader bepaalt van de vorm. Zij vraagt de wethouder de raad tijdig te informeren zodat bij zwaarwegende bezwaren de raad mogelijkheden heeft om bij te sturen.

1040 **Mevrouw Van der Wilt** zou het mooi vinden wanneer de betrokken bestuurders hiervan gezamenlijk kunnen leren en dat het op enige manier terugkomt in de raad. Het gaat daarbij ook om juridische vragen. Zij doet de suggestie wanneer het bestuur steeds weer tegen dezelfde dingen aanloopt, dat de wethouder nagaat of in G4 verband zaken daarvan zijn aan te kaarten. Zij is benieuwd hoe de wethouder dit ziet en of zij die handschoen zou willen oppakken wanneer dat nodig is.

De heer Dijkstra (CDA) merkt op dat het Keuzekompas helpt bij het kiezen van het meest passende instrument voor contracteren. Hij vindt dat een goede zaak. Ruimte moet er blijven voor specifieke omstandigheden en wensen. Hij wil ervoor waken vooral niet te blijven denken in beperkingen hij refereert daarbij aan de desbetreffende motie.

1050 Wat zijn fractie betreft staan de cliënt en de medewerker voorop en moet het systeem betaalbaar zijn en blijven. In dit Keuzekompas wordt vooral uitgegaan van de mogelijkheden en niet zozeer uitgegaan van beperkingen.

Ook de KPMG concludeert dat nu al gebruik gemaakt wordt van de meeste middelen om te contracteren en dat er meer mogelijkheden zijn dan er soms gedacht wordt. Zo hoeft een raamovereenkomst niet maximaal vier jaar te zijn; die kunnen gemotiveerd langer doorlopen dan vier jaar. Dwingende spoed of het ontbreken van mededinging is bijna nooit van toepassing in het sociaal domein. Aanbesteding kan in veel gevallen ook wel een geschikt middel zijn. Het begrip aanbesteden heeft in deze commissie een negatieve klank in dit verband. Hij spreekt vanuit een positieve
1060 professionele ervaring met aanbesteden. Hij denkt dat het een goede zaak is om gezamenlijk meer in mogelijkheden te denken. Om die reden is het Keuzekompas geen beslisboom. Bij inkoop moet ruimte zijn voor specifieke omstandigheden en wensen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat het budget soms een duidelijke beperking is; het is als mogelijkheid te framen. Juist het budget is vaak allesbepalend. Zij vraagt hoe het CDA dat ziet.

De heer Dijkstra (CDA) merkt op dat wanneer het doel op zich is meer geld aan iets te besteden, daarvoor een ander debat bestemd is. Dit gaat over de manier waarop te contracteren is. Hij vraagt waar mevrouw Raaijmakers heen wil.

1070 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) begrijpt dan de mogelijkheden en beperkingen van de heer Dijkstra niet. Zij merkt op dat in het Keuzekompas stappen worden voorgesteld. In de tweede stap gaat het ook om budget. Dat budget beperkt mogelijkheden. Op die manier maakt zij de link naar het Keuzekompas. Bij elke ronde aanbesteding doorloopt het bestuur die stappen. Het budget wordt daarbij meegewogen. Zij beschouwt dat als een beperking. Maar mogelijk kan de heer Dijkstra meer mogelijkheden en beperkingen toelichten.

De heer Dijkstra (CDA) bevestigt dat zo gezien het budget altijd een beperking is. De gemeente geeft geld uit aan zaken die het bestuur belangrijk vindt. Hij kan zich niet voorstellen dat de PvdA daarover oneens is met het CDA. Als hij spreekt over mogelijkheden kijkt hij naar het proces van aanbesteden, contracteren, inkoop. Meer mogelijkheden zijn er om hoe dat in te richten. Dat komt wat zijn fractie betreft hier goed naar voren. Hij vervolgt zijn bijdrage.

1080 Een van de beginselen van aanbesteden is proportionaliteit en het andere beginsel is rechtmatigheid. De vraag daarbij is vaak welke van die twee de doorslag heeft. Moet het proportioneel blijven of moet het beantwoorden aan waarop de advocaat vaak wijst. Het gaat wat hem betreft om de bedoeling: de beste zorg voor een acceptabele prijs; dat pleit wat hem betreft voor de focus op proportionaliteit en niet alleen op rechtmatigheid. Ook die denkwijze ziet hij terug in dit Keuzekompas.

1090 Wat hem betreft is goed contactmanagement essentieel. Daarbij speelt die andere manier van kijken een rol. Dat betekent dat niet alleen gekeken wordt naar een contract als iets dat in enig jaar afloopt en dat er weer iets nieuws moet komen, maar als iets dat partijen constant met elkaar doen. Dat betekent dat kort na een aanbesteding criteria al weer te evalueren zijn.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) dankt het college voor de technische sessie en de openheid waarmee dit instrument besproken is.

Zij vindt het Keuzekompas een grote stap voorwaarts. Haar fractie vindt de transparantie in de afwegingen en de zichtbaarheid van de consequenties daarvan voor mensen in de stad en voor de raadsleden positief.

1100 Iedereen moet kunnen meedingen; ook dat vindt zij een prettig gegeven. Nog niet is duidelijk welke invloed de raad op de keuzes heeft. Het voelt niet goed om die keuze totaal uit handen te geven aan het college. Het gaat om enorme bedragen en om een langere samenwerkingstijd. Zij spreekt in dit verband over de impact op burgers en op de impact op personeel en de continuïteit. Voor haar fractie is het gelijke speelveld belangrijk. Het gaat haar erom dat de winnaar van de aanbesteding het werkveld het beste kan invullen.

Zij is het eens met mevrouw Raaijmakers over de rol van de raad. Haar fractie zou willen dat bij de tenders twee zaken aan de raad worden voorgelegd: de redenering naar de keuze van het instrument en de keuze binnen het instrument voor de criteria.

1110 Tijdens de technische sessie is gesproken over dat het heel erg afhankelijk is van hoe de criteria te formuleren hoe de aanbesteding is in te steken. Juist het technische deel van waarvoor gekozen wordt in de criteria zou zij graag voorgelegd krijgen zodat zeker is dat de juiste criteria worden gekozen en geen criteria die enkel door bepaalde spelers zijn in te vullen - zij refereert hierbij aan het gelijke speelveld. Zij vraagt of de wethouder daarover duidelijkheid kan geven.

De heer Dijkstra (CDA) vraagt of EenUtrecht de criteria wil zien voor alle aanbestedingen in dit domein. Hij voorziet een dik pak papier. Moet datgene wat bedacht is in het proces van aanbesteden weer door de raad eventueel omgegooid worden?

1120 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) licht toe dat het haar vooral gaat over de redenering voor het instrument. De discussie is gevoerd over dat de manier waarop de criteria geformuleerd worden, maakt dat bepaalde zaken wel of niet kunnen. Juist op dat deel zou zij graag invloed willen hebben.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of het de raad zal helpen meer en meer te weten of gaat het over de vraag hoe de gemeente omgaat met de criteria en hoe belangrijk wordt gemaakt wat op schrift staat en hoe iemand heeft geschreven ten opzichte van het bredere plaatje. Zij vraagt naar de motieven van EenUtrecht voor het stellen van deze vraag.

1130 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) antwoordt dat beide opgaat. De formulering kan partijen uitsluiten. Dat laatste vindt zij ook belangrijk: hoe met criteria om te gaan? Geeft de gemeente de ruimte in het speelveld?

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of EenUtrecht voorbeelden kan geven van criteria waarover zij zich zorgen maakt als het gaat om uitsluiting.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) heeft geen criteria paraat. Zij kan wel een aantal criteria aan de wethouder leveren wanneer zij dat wenst. Zij maakt zich zorgen over het effect van de geformuleerde criteria op het resultaat van de aanbesteding. Zij wil daarover duidelijkheid geven.

1140 **De heer Dijkstra** (CDA) merkt op dat gunningscriteria goed formuleren een van de moeilijkste zaken zijn; hij vraagt of mevrouw Duitscher alert is op het risico dat in de raad discussies gevoerd gaan worden die niet in lijn zijn met de gedachtegang, bijvoorbeeld als het gaat om percentages wat aan kwaliteit of prijs hangt. Inkoopers kunnen dat prima doen. Hij waakt voor debatten in deze context die ideologisch van aard zijn.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) antwoordt dat het haar om de zachte zaken gaat er niet om de technische.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met gewag te maken van haar twijfel over de invloed van cliënten in dit proces; hoe borgt het stadsbestuur die invloed? Hoe zorgt het stadsbestuur ervoor dat hun stem consequent wordt meegenomen in dit instrument? Zij pleit ervoor een cliëntenvertegenwoordiging mee te nemen in de beoordelingscommissie. Zij vindt de tekst in het Keuzekompas te vrijblijvend.

1150 Zij vindt de frase “tijdig aankondigen van de uitvraag” vaag. Zij vraagt wat de termijn is voor tijdig. Hiermee rondt zij haar inbreng af

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) is geen voorstander van marktwerking in de zorg. Haar fractie vindt het daarom ook goed dat ingezet wordt op ook andere manieren van keuzes maken voor contractanten. Zij is daarover eensgezind met de PvdA. Zij sluit zich aan bij de inbreng van de PvdA en D66 als het gaat om de vraag hoe de raad wordt geïnformeerd over de keuzes op welke gronden.

1160 Het sociaal domein en de zorg zitten al een aantal jaren in turbulent weer; transities, corona, bezuinigingen, hervormingen, personeelskrapte en dit alles levert het veel stress op voor cliënten die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning. Steeds hebben ze te maken met andere regels en steeds weer andere aanbieders. Zij noemt daarbij ook de gevolgen voor medewerkers.

Voor haar fractie zijn de kwaliteit en de continuïteit belangrijk. Dat merken de klanten ervan. Dat merkt het personeel.

Haar fractie is blij dat het college inzet op de stabiliteit van de dienstverlening; een langdurige relatie met bekende gezichten in de wijk. Zij is heel blij met het betrekken van ervaringsdeskundigen en een bestaand netwerk en langere looptijden.

1170 Op dit moment is kennelijk een verlenging van de contracten in juridisch opzicht niet mogelijk omdat de termijn afloopt; zij hoopt dat waar mogelijk en waar de nodige kwaliteit voorop staat, de nieuwe contracten zoveel mogelijk met bestaande partners worden aangegaan.

GroenLinks is blij met de aanvullende optionele maatregelen zoals een langere duur van de overeenkomst, tussentijdse evaluaties en verlengmomenten en sturing op behoud van personeel. Zij hoopt dat het nieuwe Keuzekompas als leidraad daarbij functioneel en behulpzaam zal zijn.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt of het doorwerken met bestaande partijen voor GroenLinks een doel op zich is of een wens.

1180 **Mevrouw Hornsveld** (GroenLinks) antwoordt dat het en...en is. Zij heeft ook duidelijk *kwaliteit* genoemd. Dat is wat haar betreft het eerste doel: dat mensen goede zorg krijgen. Dat hangt vaak samen met een structurele zorg; het is vooral voor ouderen maar voor iedereen vervelend wanneer de zorg vaak wisselt.

Mevrouw Van der Wilt (D66) kan zich dat voorstellen, zeker gezien vanuit het perspectief van zorg. Dan is kwaliteit van groot belang. Zij vraagt of mevrouw Hornsveld het ermee eens is dat dan goed bekend moet zijn of cliënten tevreden zijn, of inwoners tevreden zijn en dat dat de belangrijkste vraag moet zijn.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) is het daarover helemaal eens.

De heer Dijkstra (CDA) vindt de opmerking van GroenLinks op spanning staan met lopende aanbestedingen. Hij vindt het niet goed wanneer het bestuur zich daarover uitsprekt op dit moment. Hij vraagt hoe GroenLinks dit ziet.

1190 **Mevrouw Hornsveld** (GroenLinks) gaat in op het begrip uitspreken en benadrukt hier op dit moment geen keuze te maken. Zij benadrukt dat kwaliteit voorop staat. Zij benadrukt dat ook voor kinderen in het leerlingenvervoer het nadelig is wanneer steeds weer een andere chauffeur de lead heeft; ook voor leerlingen is dit dan fijn wanneer zij dezelfde chauffeur houden.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) merkt op dat het document behoorlijk technisch is. Ten tijde van de technische sessie had zij deze portefeuille nog niet. Zij is blij vanuit haar andere werk enigszins bekend te zijn met het fenomeen aanbesteden.

1200 Aanbesteden kost organisaties veel tijd en menskracht. Die uren kunnen de organisaties beter en anders inzetten. Haar fractie is blij dat dit gaat veranderen.

Ze kan zich grotendeels aansluiten bij de inbreng van de PvdA. Zij stelt de volgende vragen aan de wethouder.

Haar fractie vindt het belangrijk niet alleen te kijken naar hoe het voor de gemeente gemakkelijk is en fijn werkt maar ook goed te kijken en te luisteren naar wat het betekent voor organisaties en voor de mensen op de werkvloer en voor de cliënten die al eerder zijn genoemd. Ook voor hen moet het werkbaar zijn. Zij vraagt of de wethouder kan reflecteren op de vraag of dit voldoende gewaarborgd is in het Keuzekompas.

1210 Zij leest dat wanneer meerdere partijen hetzelfde aanbod hebben zoals in het voorbeeld van Pretty Woman, het mogelijk zou moeten zijn om daarnaast nog een andere partij subsidie te verlenen. Zij legt de vraag voor hoe dan gewaarborgd wordt dat die partijen gaan samenwerken in plaats van elkaar te beconcurreren; dat ze aanvullend zijn op elkaar, tenzij meer van het zelfde nodig is - ook dan zijn ze aanvullend.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat de raad gevraagd wordt in te stemmen met vijf opties voor de inzet van financiële middelen. Daarvoor is een extern bureau gevraagd om een en ander op een rij te zetten met het genoemde Keuzekompas. Zij had er moeite mee dat dit aan de raad wordt voorgelegd. Zij begrijpt uit de toelichting van de PvdA de context vanuit de historie. Om die reden kan zij het beter plaatsen.

1220 Naast het raadsvoorstel staat het besispunt “voorleggen aan het college van B&W”. Zij vindt het fijn dat de raad hierin gekend wordt. Het is gebruikelijk bij het maken van beleid, programma's of kaders, aan te geven welke weg bewandeld zal worden om dit zo goed mogelijk te kunnen doen; dan wordt in haar beleving de raad niet geïnformeerd, maar de raad gekend in die keuzes, dus ook in die van de instrumenten. Haar fractie vindt het heel belangrijk dat de organisaties ermee kunnen werken; dit is een rapport van de KPMG. Zij kan nog niet heel duidelijk uit het raadsvoorstel opmaken in hoeverre het geïntegreerd is in het Utrechtse lerende organisatiemodel. Zij vraagt de wethouder in hoeverre het geïntegreerd is. Bovendien vraagt zij hoe het anders gaat dan voorheen; in hoeverre is het Keuzekompas een omslag voor de

1230 organisaties?

Mevrouw Nederhand (VOLT) zoekt met de PvdA ook naar de rol van de raad in dit document. Zij sluit zich aan bij de oproep tot transparantie.

Zij sluit zich aan bij de vraag van D66 of er voldoende sturing is met dit kompas. Zij krijgt daarop graag de reflectie van de wethouder.

Haar fractie doet graag mee met reflectie op sociaal aanbesteden.

Zij sluit zich aan bij de inbreng van EenUtrecht over hoe cliënten invloed kunnen hebben. Zij krijgt op deze punten graag de reactie van de wethouder.

De heer Dijkstra (CDA) merkt op dat er kennelijk niet voldoende sturing is; hij vraagt VOLT of hij dat goed heeft gehoord. Als er dan meer sturing moet komen, vraagt hij hoe de fractie van VOLT dat voor zich ziet.

1240

Mevrouw Nederhand (VOLT) merkt op dat te zien is dat het college de bevoegdheid krijgt om hierop te kiezen. De rol van de raad is de controlerende. Zij is op zoek naar hoe de raad wordt meegenomen in hoe de keuzes worden gemaakt in de sturing.

De voorzitter schorst in afstemming met de commissie de vergadering tot 13.45 uur.

De beantwoording

Wethouder Voortman dankt de raadsleden voor hun inbreng. Zij hoorde veel positieve opmerkingen. Zoals de dames Raaijmakers en Van der Wilt zeiden, is inderdaad hieraan een heel proces voorafgegaan. De wethouder schetst het verloop van de bespreking in de raad. De vraag kwam op of de instrumenten goed gebruikt worden in Utrecht. Daaruit is dit voortgekomen. In die zin ziet de wethouder dit als een gezamenlijk proces. Zij is blij met de opmerking van mevrouw Duitscher over dat de technische briefing goed geholpen heeft. De wethouder houdt zich aanbevolen voor suggesties om het beter te doen.

1250

Met het Keuzekompas maakt het college duidelijk hoe tot de keuze van een instrument te komen om iets in te kopen. Daarmee maakt het college de keuzes goed voorspelbaar en goed navolgbaar. Zij proefde dit verlangen in de commissie bij verschillende raadsleden.

1260

De vraag is gesteld hoe goed invloed is uit te oefenen op een dergelijk proces. De wethouder ontraadt de raad deel te nemen aan het aanbestedingstraject. De vraag is

hoe de raad in zijn controlerende rol hierop grip kan krijgen. De raad stelt de kaders en kan nagaan of het college zich aan die kaders heeft gehouden. De bedoeling is dat de raad richting geeft aan het beleid van de gemeente. Het college doet dat met de Nota van Uitgangspunten. Het college voert de uitgangspunten uit binnen de kaders; de raad bepaalt het *wat* en het college bepaalt het *hoe*. Het college legt verantwoording af voor de keuze van het juiste instrument en de invulling daarvan. De wethouder vindt het een goede zaak dat de raad aan het begin kan sturen, in plaats van dat de raad achteraf bijstuurt.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat onder het *wat* ook verstaan wordt *wat het stadsbestuur gaat doen*; dat houdt dan ook de keuze in voor welke van de vijf opties gekozen wordt.

Wethouder Voortman antwoordt dat allereerst gesproken wordt over de inhoud; wat is het doel van wat het stadsbestuur inkoopt? Dan wordt gekeken naar wat daarvoor gedaan wordt. Daarna wordt gekeken welk instrument daarbij het beste past. Gaat het dan om een subsidie? Aanbesteden? Die keuze maakt het college. De wethouder ontraadt de raad betrokken te zijn bij die keuze. Zij zal dit verder toelichten.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat hierin ook een politieke inkleuring zit: het hoe voor het één is niet altijd het hoe voor het ander. Zij oppert dat de raad soms ook over het hoe gaat wanneer daarmee een politieke keuze is gemoeid.

Wethouder Voortman antwoordt dat dat dan op basis van de inhoud moet zijn. De vraag is gesteld naar de rol van de raad bij de keuze voor het instrument. De raad gaat over wat inhoudelijk uitgevraagd moet worden. Dat legt het college vast in de Nota van Uitgangspunten. Dat is ook een raadsbesluit.

Wanneer het college een keuze heeft gemaakt voor een instrument, is er voor de raad geen ruimte om te zeggen dat de raad een andere keuze wil maken. Mogelijk is dat ook niet wat mevrouw Ramaker bedoelt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat de wethouder nu twee stappen schetst. Zij verneemt graag tussentijds meer informatie over het instrument. Dan is er nog een tweede vraag: wanneer het college dit terugkoppelt aan de raad, heeft de raad dan nog de gelegenheid om bij te sturen, of moet dat direct besproken worden bij de inhoudelijke nota helemaal aan het begin.

Wethouder Voortman zet uiteen dat de raad bij de inhoudelijke nota moet aangeven welke inhoudelijke criteria de raad belangrijk vindt. Vervolgens laat het college de raad weten welk instrument gekozen is. Dan moet getoetst worden of dat past binnen de vastgestelde Nota van Uitgangspunten. Wanneer de raad van mening is dat het altijd een bepaald instrument moet zijn, ongeacht de Nota van Uitgangspunten dan moeten raad en college een heel ander gesprek met elkaar voeren. Zij gaat ervan uit dat mevrouw Raaijmakers dat niet bedoelt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat het hier gaat om een Keuzekompass; daarmee worden keuzes gemaakt. Mogelijk is dit in de praktijk niet nodig en zijn raad en college het met elkaar eens. Maar stel dat de raad wel bij een bepaalde uitvraag een andere mening erop nahoudt over het te kiezen instrument, vraagt zij of de raad dan een mogelijkheid heeft om bij te sturen, of is dat een gepasseerd station wanneer het college de keuze aan de raad voorlegt?

Wethouder Voortman antwoordt dat dat op dat moment een gepasseerd station is. Het is aan het college als het gaat om de partij die de opdracht gaat uitvoeren.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat er een breed gedragen wens is in de raad om dit anders te laten zijn. Zij hoopt dat te kunnen meenemen in het proces.

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat met de uitgangspunten ook te zeggen is hoe het zit met het financiële kader, hoe dat in te sturen en ook welke juridische vorm. Bij subsidie gaat het om een andere basis dan bij aanbesteden. Zij steunt de inbreng van de PvdA; wat haar betreft moet de raad hier eerder bij betrokken zijn.

Wethouder Voortman merkt in bevestigende zin op dat van de uitgangspunten al af te leiden is welk instrument ingezet gaat worden.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) merkt op dat de vorm die gekozen wordt kaderstellend is en niet zozeer in de latere fase. De vorm van de aanbesteding heeft consequenties. Zij denkt dat het belangrijk is dat de raad daarover kan beslissen.

1320 **Wethouder Voortman** voorziet nadelen wanneer de raad over de vorm gaat beslissen. Zij begrijpt uit de inbreng van mevrouw Duitscher dat de raad een beslismoment wil in het proces tussen de Nota van Uitgangspunten en de keuze voor het instrument en de partij die het gaat doen. Zij neemt daarvan nota en zij komt daarover bij de commissie terug. Zij wil niet iets beloven dat niet is waar te maken.

De heer Dijkstra (CDA) noemt als voorbeeld leerlingenvervoer en het college besluit dat door middel van aanbesteding in de markt te zetten. Hij verwacht dat de raad er dan iets van kan vinden wanneer het college dat aan de raad voorlegt.

1330 **Wethouder Voortman** antwoordt bevestigend; zo wordt dat dan in de Nota van Uitgangspunten gezet. Mevrouw Duitscher vraagt dan nog een terugkoppeling op het specifieke instrument.

De heer Dijkstra (CDA) begrijpt hieruit dat de aanbesteding het specifieke instrument is in dit geval. Hij verwacht dat in de Nota van Uitgangspunten: dat het college die keuze maakt en toelicht zo dat de raad daarvan iets kan vinden. Dat lijkt hem logisch. Het gaat dan niet om een richting naar het instrument; het gaat om het instrument.

Wethouder Voortman antwoordt bevestigend. Zij zal hierover terugkomen bij de commissie.

1340 Mevrouw Raaijmakers merkt op dat het niet transparant is wat er tussen de gemeente en de opdrachtnemer wordt afgesproken; dat zal in de Nota van Uitgangspunten terechtkomen die aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Mevrouw Raaijmakers maakte ook een punt over het belang van medewerkers en dat dat ontbreekt. Het college heeft dat belang meegenomen voor zover daarop directe mogelijkheden zijn. Zij neemt ook de professionals mee in de consultatie voor het formuleren van de opdracht: wat vinden zij belangrijk? De inzet is altijd continuïteit voor cliënten en professionals. Dat was een van de citaten die mevrouw Hornsveld uit het stuk aanhaalde. Het college zal vanaf nu transparanter zijn over de omvang en kwaliteit van zittend personeel zodat ook inschrijvende partijen beter weten of zij instappen zo dat op die manier ook daarover meer duidelijkheid bestaat. De inzet is continuïteit voor cliënten en professionals. Zij vindt dat heel erg belangrijk.

1350 **Mevrouw Raaijmakers** (PvdA) vraagt waarom dit niet expliciet als waarde zit in stap 2: de werknemers zelf worden niet genoemd. Zij vraagt of dit kan worden toegevoegd.

Wethouder Voortman antwoordt dat dat wat haar betreft kan worden toegevoegd. Mevrouw Raaijmakers ging in op de cultuuromslag en dat de gemeente al jarenlang automatisch aanbesteedt. De wethouder vond het interessant om in het KPMG onderzoek te lezen dat dat niet het geval is. De formulering van het Keuzekompass kreeg heel veel aandacht. Het college geeft daaraan veel aandacht in de organisatie. Het college gaat dat ook implementeren binnen de verschillende afdelingen. Het

1360 college wil met dat kompas veel bewuster een keuze maken vanuit de inhoud voor een bepaald instrument: beter onderbouwd, transparant waarom voor een bepaald instrument gekozen, de aanvullende voorwaarden die het college formuleert.
Mevrouw Raaijmakers (PvdA) gaat in op de hulp bij het huishouden; daar werd expliciet verwezen naar Europese regelgeving: dat de gemeente dit via aanbesteding moet doen. De raad heeft toen daarop een correctie aangebracht; er was geen dwang. Zij proeft daarin een andere soort cultuur. Daarover ging deze vraag. Daar waar het CDA inging op proportionaliteit, vraagt zij waar het college naar kijkt, welke cultuur wordt hier veranderd?

1370 **Wethouder Voortman** antwoordt dat duidelijk zal worden aangegeven hoe het college tot een bepaalde keuze komt. Dat zal het college hiermee gaan doen. Mevrouw Van der Wilt sprak over voldoende kunnen sturen met het Keuzekompas; hoe het Keuzekompas er aan gaat bijdragen dat het college andere keuzes maakt. Met dit Keuzekompas zal het college dit beter kunnen onderbouwen naar de raad.

Op de vraag hoe het stadsbestuur leert van dit kompas, zet de wethouder uiteen dat het college zeker na een aantal aanbestedingen of uitvragen zal evalueren of het Keuzekompas voldoende handvatten biedt om keuzes te maken en of het college die keuzes ook goed kan onderbouwen richting de raad.

1380 Mevrouw Van der Wilt vroeg ook of het college in G4 verband kan aangeven wanneer het college vastloopt in nationale- of in EU-regels. De wethouder verwijst in dit verband naar de lobby's in de afgelopen jaren, ook vanuit voormalig minister De Jonge. Het college heeft hierover ook gesprekken in G4 verband. Daarin leren partijen van elkaar.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vindt het mooi en goed dat de wethouder daarvoor aandacht wil hebben. Zij vroeg concreet op welke manier het bij de raad terugkomt. Zij wil ook in de raad daarover het gesprek kunnen voeren: wat het bestuur ervan leert. Zij zou het mooi vinden wanneer dat met enige regelmaat terugkomt in de raad.

1390 **Wethouder Voortman** wil voldoende vergelijkingsmateriaal hebben wanneer zij gaat evalueren. Dan is het de vraag wat een goed moment is voor een evaluatie. Mogelijk is de Inkoopnota een moment. Zij merkt op dat geen enkele andere gemeente een dergelijk instrument heeft. Zij bevestigt te willen kunnen bijstellen wanneer blijkt dat meer nodig is.

De heer Dijkstra sprak over het belang van contractmanagement. De wethouder is dat zeer met hem eens. Zij wil dat werkendeweg kunnen doen. Dit wordt ingevuld door contractmanagers. In het kader van Wmo en jeugd ook door intensieve accounthouderschap.

1400 Mevrouw Duitscher stelde de vraag hoe te voorkomen dat degene die het beste tenderbureau heeft, de aanbesteding wint. De wethouder zou dat onwenselijk vinden. In de procedure is het mogelijk om niet alleen offertes of aanbiedingen vanuit het papier te beoordelen, maar ook partijen te vragen een presentatie te geven zodat dat ook beter in beeld te krijgen is.

Mevrouw Duitscher is van mening dat de keuze en de criteria aan de raad voorgelegd moeten worden om te kunnen waken over een gelijk speelveld en om te voorkomen dat bepaalde partijen worden uitgesloten. De wethouder is het daarover eens en licht toe dat het college dat doet in de Nota van Uitgangspunten.

In de Nota van Uitgangspunten is een voorstel op te nemen voor een instrument; dat standaard doen is niet per se wenselijk. Er zijn situaties waarin dat mogelijk is.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt waarom dit niet standaard te doen.

Wethouder Voortman licht toe dat dat afhangt van de opdracht.

1410 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) kan zich voorstellen dat het college dat niet wil doen bij elke kleine opdracht. Zij kan zich voorstellen dat dit wel standaard gebeurt bij grote opdrachten of wanneer die over meerdere jaren gaan en er tonnen of miljoenen bij betrokken zijn. Zij denkt ook dat dat de behoefte is die in de raad leeft bij dergelijke grote opdrachten. Mevrouw Van der Wilt vraagt of de wethouder dit wel voor mogelijk houdt bij grote opdrachten

Wethouder Voortman kan zich die situaties voorstellen. Ze wil zich in algemeenheid hierop niet vastleggen op die manier.

Mevrouw Van der Wilt (D66) denkt dat daarover het gesprek gevoerd kan worden in de raad. Zij verwacht niet dat hierop weerstand zit in de raad.

1420 **Wethouder Voortman** licht toe dat op het moment waarop het college dit zo zou doen, de raad kan besluiten daarover het gesprek te willen voeren. Na de keuze voor het instrument zal het college de raad in ieder geval informeren en kan de raad het college ter verantwoording roepen. De wethouder zet uiteen dat de raad eerst te maken krijgt met de Nota van Uitgangspunten, daarna met de informatie vanuit het college over het instrument, en dan de keuze voor de partij.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wordt hierdoor iets meer gerustgesteld. Zij gaat ervan uit dat wanneer de raad van mening is dat er een ander instrument gekozen moet worden; of is dat dan een gelopen race?

1430 **Wethouder Voortman** merkt op dat het dan gaat om de verhouding tussen raad en college, of de raad op een dergelijk moment het college probeert te overtuigen een ander instrument te nemen. Zij benadrukt dat de raad de kaders stelt, en dat de raad controleert; het college voert uit op basis van de gestelde kaders. In de gebruikelijke dualistische verhoudingen zou de wethouder het vreemd vinden wanneer de raad anders zou beslissen. De raad kan altijd moties aannemen.

1440 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) neemt als voorbeeld de tender Wolvenplein. Dat was een tender vanuit het Rijk. Dan is de Nota van Uitgangspunten gepasseerd, dan is gekozen voor het Keuzekompas en in dat Keuzekompas voor een bepaald instrument en dan staan in die tender allerlei criteria zoals in dit geval dat de gegadigde minstens vijf monumenten van een bepaald bedrag moet hebben ontwikkeld om te kunnen meedingen aan het project. Daarmee wordt een aantal partijen uitgesloten door de formulering van de criteria. Zij vraagt de wethouder hoeveel ruimte daarin zit. Dit zit volgens haar niet in de Nota van Uitgangspunten.

Wethouder Voortman merkt op dat dit een voorbeeld is uit het ruimtelijk domein. De wethouder is dan nog huiveriger om daarop in te gaan in dit verband. In de Nota van Uitgangspunten wordt gezegd hoe het stadsbestuur het inhoudelijk wil; de wethouder vraagt of mevrouw Duitscher het goed begrijpt wanneer zij zegt dat er een criterium is opgenomen dat haaks staat op de Nota van Uitgangspunten; dan zou het college zijn werk niet goed doen: het moet wel logisch voortvloeien uit de Nota van Uitgangspunten. Zij kan zich voorstellen dat dit anders verloopt in het ruimtelijk domein.

1450 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) merkt op dat ze in dit verband ook een partij kan noemen die ervaring heeft met bewonersinitiatieven. Zij vraagt welk instrument de raad dan nog heeft om daarop in te gaan. Kan de raad daarop terugkomen? Zij merkt op kriegel te worden van het begrip "betrekken" vooral als het om burgers gaat. Wat haar betreft geeft het college een stem aan burgers, aan cliënten, aan cliëntenraden. Wat haar betreft besteedt het college het uit aan iemand die namens een professional die cliëntenraad het gevecht voert. Het lijkt haar belangrijk de cliënten echt te betrekken. Zij zoekt een vorm waarin de cliënten echt een stem

krijgen in de plaats van dat ze erbij betrokken worden. Dat zou haar fractie enorm willen aanmoedigen.

1460 **Wethouder Voortman** bevestigt een stem te willen geven aan cliënten. De gemeente doet het voor hen. Het is mogelijk mensen in de beoordelingscommissie te plaatsen. Zij houdt ook een cliëntenpanel voor mogelijk. Zij kan zich ook voorstellen dat soms plaatsing in een beoordelingscommissie niet de beste oplossing is; soms zijn er intensieve trajecten gaande. Wat haar betreft moet heel gericht gekeken worden hoe mensen een stem te geven.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) begrijpt nu dat de wethouder feitelijk zegt dat de raad ervoor moet zorgen dat in de Nota van Uitgangspunten altijd duidelijk staat hoe het stadsbestuur de cliënten wil betrekken.

1470 **Wethouder Voortman** zal bij de Nota van Uitgangspunten ook nagaan hoe het college de cliënten een stem wil geven. Dan is het aan de raad om te beoordelen of dat de goede manier is. Zij vervolgt haar beantwoording.

Zij gaat in op de vraag hoe de raad geïnformeerd wordt over de gemaakte keuzes; zij antwoordt dat de raad geïnformeerd wordt wanneer de inkoopdocumenten of nadere regels worden gepubliceerd. Daarbij zal het college ook de keuze van het instrument onderbouwen en de aanvullende voorwaarden.

1480 De nieuwe contracten moeten zoveel mogelijk gesloten worden met bestaande partijen; de wethouder bevestigt dat het doel is goede kwaliteit en zoveel mogelijk continuïteit voor cliënten en professionals. De uitgangspunten worden opgenomen in de Nota van Uitgangspunten die het college aan de raad voorlegt. Het college is gehouden aan de principes van transparantie en gelijk speelveld.

Op de inbreng van mevrouw Alblas over of voldoende gewaarborgd is dat het Keuzekompas werkbaar is voor organisaties en medewerkers en cliënten, zet de wethouder uiteen dat het kompas zelf een instrument is dat binnen de gemeente Utrecht wordt gebruikt. Het college maakt daarin de keuzes transparant en uitlegbaar. De organisaties, medewerkers en cliënten worden vooral betrokken bij de Nota van Uitgangspunten; wat wil het college bereiken voor de mensen voor wie het college het doet?

1490 De vraag hoe ervoor te zorgen dat opdrachtnemers met vergelijkbare opdrachten samenwerken in plaats van dat ze elkaar beconcurreren, beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat het voor de keuze van het instrument niet bepalend is - dat moet worden meegenomen in de opdracht. Dat zou ook worden opgenomen in de Nota van Uitgangspunten. Met het sturingsmodel en ook stevig accounthouderschap monitoort het college dit en spreekt het college partijen daarop aan.

1500 De VVD stelde de vraag hoe het kompas geïntegreerd is in het Utrechtse model; wat hier Utrechts aan is. De wethouder zet uiteen dat het college in het onderzoek ook een aantal andere gemeenten heeft gesproken. Die hadden geen vergelijkbaar instrument. In die zin is het al Utrechts. De wethouder deelt mee dat vanuit andere gemeenten belangstelling is voor dit Keuzekompas. Dat wil niet zeggen dat het stadsbestuur zelf moet gaan zien hoe dit gaat werken in de praktijk en het ook nog zal bijstellen. De wethouder denkt dat de gemeente Utrecht dit kan uitdragen waarvan ook weer andere gemeenten gebruik kunnen maken.

De vraag in hoeverre dit een omslag is voor de organisatie, beantwoordt de wethouder met op te merken dat het belangrijkste is dat er bewuste keuzes worden gemaakt en dat het college die ook uitlegt, ook uitlegt aan de raad zo dat de raad kan zien of het college de juiste keuze heeft gemaakt.

Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

Gemiste vragen

1510 **Mevrouw Van der Wilt** (D66) vroeg aan het begin van het debat hoe dit gaat landen in de organisatie; dat raakt aan de cultuur zodat het iets is dat in de haarvaten gaat zitten. Zij heeft de idee dat dat nog niet goed beantwoord is.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) had gevraagd wat tijdig is.

Wethouder Voortman beantwoordt de vraag van mevrouw Duitscher en zet uiteen dat partijen voldoende tijd hebben om een goede offerte te maken. Wanneer de opdracht naar een nieuwe partij gaat, moet er ook weer voldoende tijd zijn om de transitie voor bestaande cliënten en medewerkers zo goed mogelijk te laten verlopen. Afhankelijk van de opdracht wordt een termijn genoemd. Dat zal het college in principe meenemen in de Nota van Uitgangspunten.

1520 **Mevrouw Duitscher** (EenUtrecht) merkt op dat wat de wethouder nu zegt wat in het stuk staat; zij ging ervan uit dat haar tijdigheid in haar vraag verbonden was aan het Keuzekompas. Het college weet welke instrumenten er zijn; dan kan het college goed inschatten welk instrument hoeveel tijd kost. Ze denkt aan termijnen waarmee cliënten een goede inschatting kunnen maken.

Wethouder Voortman bevestigt dat het college niet wil dat partijen worden overvallen. Het college geeft dat aan bij de Nota van Uitgangspunten. Dan gaat het ook om het traject daaraan voorafgaand. De wethouder noemt in dat verband het sociaal makelen. Daarvoor was de tussentijdse visitatie. Zij concludeert dat de tijdigheid voor de Nota van Uitgangspunten bekend moet zijn om betrokken te kunnen zijn in hoe de

1530 Nota van Uitgangspunten er uitziet.

Zij vervolgt haar beantwoording en merkt op dat mevrouw Van der Wilt sprak over hoe het college ervoor gaat zorgen dat het goed landt in de organisatie. Bij de totstandkoming van het Keuzekompas, kreeg dit al veel aandacht binnen de organisatie. Nu zal dit worden geïmplementeerd binnen de verschillende afdelingen. De wethouder heeft geen plan van aanpak hierbij en zij verwacht dat het niet de bedoeling is dat zij dit tot in detail aangeeft.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat Samen Stad Maken ook een koersdocument is. Ook daarin staan allerlei afwegingen. Zij legt de vraag voor hoe ervoor te zorgen dat het stadsbestuur er niet omheen kan om dit proces te doorlopen wanneer

1540 het college met dit proces aan de slag gaat.

Wethouder Voortman merkt op dat hiermee al gewerkt wordt in de praktijk. Het college heeft alle afdelingen in het sociaal domein geïnformeerd over het Keuzekompas. Hierover stellen medewerkers regelmatig vragen. Dit is ook bekend bij de medewerkers van Inkoop.

Tweede termijn

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) kreeg het antwoord “we streven naar continuïteit”. Zij vindt dat te vroeg. Zij vraagt indien er sprake is van precies dezelfde kwaliteit bij aanbieders, of het college dan in principe voor de bestaande aanbieder kiest.

1550

De heer Dijkstra (CDA) maakt zich zorgen over in hoeverre de raad invloed kan uitoefenen op het stellen van bijvoorbeeld gunningcriteria. Zojuist werd gestoeld met voorbeelden. Hij is gewend bij andere gemeenten dat de raad bij grote opdrachten een aantal gunningcriteria ontvangt. Daaruit blijkt aan welke minima criteria de ondernemers moeten voldoen. Het is altijd proportioneel. Bij een grote aanbesteding

in het sociaal domein kan hij zich voorstellen dat de raad meegenomen wordt in de toegangseisen, dit zijn de uitsluitinggronden, dit zijn de selectiecriteria, et cetera. Hij hoort de wethouder dat niet zeggen. Hij hoort de wethouder zeggen dat de raad de Nota van Uitgangspunten ontvangt waarin bijvoorbeeld is geschreven dat het zwaartepunt ligt op de kwaliteit en minder op de prijs; op zich zegt dat nog niets. Hij zou willen zien dat wanneer het gaat om criteria, hoe zwaar welke criteria meewegen in een grote aanbesteding. Hij zou dat met de raad graag willen zien. De heer Dijkstra is benieuwd of de wethouder dit nu ook zo ziet. Hij krijgt dat niet helemaal duidelijk.

Mevrouw Van der Wilt (D66) had gedacht dat de wethouder nog tijdens dit debat zou terugkomen op de vraag wat een goed punt zou zijn als het gaat om “leren”; of dat is in de Nota van Inkoop of op een andere plek. Zij vraagt of de wethouder daarop nu kan ingaan of op een ander moment.

Zij vindt het fijn wanneer zij bevestigd krijgt dat het klopt dat het college in de Nota van Uitgangspunten een richting, een voorkeur zou geven als het gaat om het instrument. Zij vindt het belangrijk om die informatie te krijgen waar het gaat om haar overweging al of niet een motie/amendement in te dienen.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) sluit zich aan bij de inbreng over de onduidelijkheid over de keuze; zij oppert dat een aanvullende brief daarin zou kunnen helpen.

Zij kan een aantal aanbestedingen noemen waarin zij in ieder geval gekend wil worden in de keuze: sociaal makelen, Buurtteams Sociaal, Jongerenwerk.

Bovendien heeft zij nog de vraag of het college een strekt ter vervanging zal voorleggen aan de raad. Zij vroeg dat expliciet voor de werknemers. Voor haar is wezenlijk te zien hoe dit hierin landt. Anders zal zij met amendementen of moties komen.

De voorzitter verneemt desgevraagd dat er geen andere partijen zijn die gebruik willen maken van de tweede termijn. Zij schorst de vergadering voor 5 minuten en zij heropent de vergadering na 5 minuten.

De beantwoording

Wethouder Voortman merkt op dat de vraag het meeste terugkwam hoe de raad grip krijgt op de keuze voor het instrument en of daarop een strekt ter vervanging kan komen. De wethouder antwoordt bevestigend op die vraag. Hierover is op zijn minst onduidelijkheid, ook door hoe zij dit heeft beantwoord. In de strekt ter vervanging zal zij het moment verduidelijken waarop het college de raad informeert over welk instrument het college kiest, namelijk bij de Nota van Uitgangspunten. In de Nota van Uitgangspunten vertelt het college welke de inhoudelijke criteria zijn. Vervolgens zal uit die inhoud het instrument voortvloeien. Wanneer de raad vindt dat het inhoudelijk helemaal anders moet, kan de keuze voor het instrument ook een andere worden.

Mevrouw Hornsveld van GroenLinks vroeg haar of bij gelijke geschiktheid de zittende aanbieder de opdracht krijgt. De wethouder antwoordt dat dat een hypothetische situatie is waarbij de aanbieders precies gelijk worden beoordeeld. Dan moet het college strikt genomen loten. Continuïteit kan een criterium zijn waarop het college punten toekent.

De wethouder heeft begrepen van de heer Dijkstra van het CDA dat hij bestekken wil beoordelen. De wethouder heeft dat niet opgemaakt uit de inbreng van de heer Dijkstra in zijn eerste termijn. Mogelijk kan hij dat nader uitleggen. De wethouder antwoordt daarop dat dat onwerkzaam zou zijn. De raad geeft de kaders aan en het college maakt daarvan een uitwerking. Dan kan de raad het college daar achteraf op afrekenen. De wethouder zou de raad willen afraden zich te verdiepen in de bestekken in het sociaal domein. Hiermee rondt de wethouder de beantwoording van de vragen in de tweede termijn af.

De voorzitter vraagt of de commissieleden zich hierin herkennen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is blij met de toegezegde strekt ter vervanging. De wethouder zou in een brief terugkomen op het leermoment; op welke manier reflecteert de raad op deze manier van werken.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of ook in de strekt ter vervanging de rol, de waarde van medewerkers in de stappen 2 en 3 zullen terugkomen.

Wethouder Voortman antwoordt dat zij die vraag heeft beantwoord met op te merken dat zij in elke Nota van Uitgangspunten zal aangeven hoe de stem van medewerkers en cliënten zal terugkomen. Dat hangt ook af van de opdracht. Die toezegging heeft zij in de eerste termijn gedaan. Waar het gaat om het leermoment (de evaluatie) zei de wethouder daarover bij de commissie terug te zullen komen in het najaar met een brief waar het gaat om de vraag wat een geschikte evaluatiemoment is.

De voorzitter concludeert dat hiermee de twee termijnen zijn afgerond. Zij recapituleert de gedane toezeggingen.

De wethouder zal

- De inbreng van medewerkers, professionals en cliënten een plek geven in de Nota van Uitgangspunten
- In het najaar duidelijkheid geven over welk moment gekozen wordt voor de evaluatie van het gebruik van het Keuzekompas.
- Een strekt ter vervanging leveren aan de raad met daarin een verduidelijking van het moment voor de keuze van het instrument.

Zij legt de vraag voor op welke wijze dit door zal gaan naar de raad.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) merkt op dat er nog een strekt ter vervanging zal komen. Zij kiest voor de B-status omdat zij ook in het Keuzekompas zelf meer aandacht voor de medewerkers wil. Ze kondigt een amendement daarop aan.

De heer Dijkstra (CDA) is op zoek naar eventuele steun vanuit de commissie voor een amendement voor wat de raad wil zien bij de Nota van Uitgangspunten. Hij kan daarvoor een opzet maken. Hij zal hierop afstemmen in de wandelgangen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) sluit zich hierbij aan.

Mevrouw Duitscher (EenUtrecht) kondigt aan in haar fractie te willen overleggen.

De voorzitter reserveert in afstemming met de commissie een half uur voor de bespreking in de raad. Dit agendapunt gaat door naar de raad van 22 juni met de B-status. Zij rondt de bespreking van dit agendapunt hiermee af.

Zij schorst de vergadering voor enkele minuten ten behoeve van een wisseling van woordvoerders.

10. Raadsbrief Ontwikkeling van Sportvastgoed en gemeentelijke organisatie van Sport

Wethouder: Eva Oosters, beleidsterrein: Sport

Geagendeerd door Has Bakker (D66), Bert van Steeg (CDA), Mariam Al-Saqaff (VVD), Hester Assen (PvdA)

De agenderende fracties wensen de raadsbrief Ontwikkeling van sportvastgoed en gemeentelijke organisatie van sport te agenderen. De fracties willen met de commissie en de wethouder in debat over de analyse (/situatieschets), de in de brief beschreven visie en de verbeterpunten. De agenderende fracties zijn positief over het feit dat het college aangeeft dat de situatie nog niet optimaal is en verbetering behoeft. Anderzijds zijn de agendeerders er (nog) niet van overtuigd dat met de gestelde verbeteringen dit bereikt wordt en vinden zij dat er maar in zeer beperkte mate aan de uitvoering van de moties voldaan is.

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in één termijn.

De commissie

De heer Bakker (D66) dankt de wethouder en haar mensen voor de beantwoording op de motie. Zijn fractie ziet dat er ongelooflijk hard wordt gewerkt en veel goed gaat. D66 is van mening dat in het licht van de groei van de stad meer nodig is dan de beantwoording van deze motie nu laat zien.

De beantwoording is een opsomming van veel van wat al plaatsvindt. De initiatiefnemers voor deze agendering voorzien veel problemen op een aantal plekken in de stad vanwege de groei ervan. In de verbinding tussen sportbeleid en sportvastgoed is er ook op ruimtelijke ordening meer nodig en moet sportbeleid wat hem en de zijnen betreft meer in the lead komen. Hij roept het college op scenario's te geven en een doorkijk en een plan hoe daar te komen. Hij begrijpt ook wel dat dat niet in één maand klaar is. Hij legt de vraag voor waarom het college deze oproep uit een overgenomen motie niet heeft opgepakt. Zij missen de innovatie en zij missen ook de onderbouwing van de vraag wat het stadsbestuur wel nodig heeft om hiervan een succes te maken. Het schuurt soms op financiën, op capaciteit. Hij roept het college op dat dan inzichtelijk te maken. Hij licht de volgende specifieke punten eruit.

Hij mist de stad als speelveld voor de ongeorganiseerde sport. Hij vraagt hoe de sportvastgoedorganisatie daarop gaat inzetten.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat de heer Bakker terecht kritisch is op deze brief. Ook hij ziet weinig vooruitgang. Hij ziet ook dat een aantal problemen die er lagen niet worden opgelost. Hij noemt de Kangeroes, Sportpark Overvecht; hij legt de vraag voor of het stadsbestuur ook die zaken moet oplossen om een geloofwaardige stap vooruit te kunnen zetten.

De heer Bakker (D66) merkt op dat deze motie daarover niet ging. De issues die de heer Van Steeg aansnijdt, waren voor hem wel de aanleiding voor deze motie. Er is meer nodig om in deze groeiende stad sport leidend te laten zijn.

De heer Van Steeg (CDA) roept de wethouder op hiervan werk te maken. Overvecht gaat nu weer naar Q4.

De heer Bakker (D66) ziet het dilemma tussen of hiervan een groot politiek punt gemaakt wordt of dat het stadsbestuur wat rust geeft in de hoop en verwachting dat het daarmee beter gaat. Hij hoopte op dat laatste. Hij doet de suggestie de rust te

gebruiken om op de korte termijn problemen op te lossen en te werken aan de langetermijnvisie.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat dat laatste niet nagelaten moet worden. Hij merkt op dat de rust niet werkt; hij gaat er vanuit dat in de komende tijd het bestuur hierop actie gaat ondernemen en ervoor gaat zorgen dat er snelheid in het proces komt. De situatie bij bijvoorbeeld de Kangeroes is onacceptabel, al is daar nu wel een oplossing in zicht.

De heer Bakker (D66) bevestigt dat Overvecht-Noord en Edo op zijn netvlies blijft. Sport is voor hem meer dan alleen dat vraagstuk.

Hij stipt de volgende punten aan: betaalbaarheid, toegankelijkheid. Hij ziet niet dat de gebruikers een stem hebben.

De voor- en nadelen en de scenario's om in de toekomst het sportvastgoed vorm te geven, vindt de heer Bakker ontbreken.

Hij vindt de organisatorische kant van het vastgoed een groot punt: wat is de opdrachtgever van het vastgoed? Staat het sportbeleid echt centraal? De raad gaat niet over de inrichting van de organisatie van de gemeente. Hij mist dit punt wel in de brief; in zijn beleving gaat het daar steeds fout.

Uiteraard is dit wel een eerste stap. Hij vraagt de wethouder hoe vervolg te geven aan de punten die nu voorliggen en hoe dit te laten terugkomen, wat kan de raad verwachten? Komt het uitvoeringsplan er nog? De zaken die nu voorliggen en genoemd worden in de brief van het college zijn wat hem betreft nog niet genoeg.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat sportcapaciteit het belangrijkste knelpunt is voor de sport en voor de sportverenigingen in de stad. Te zien is dat daarop weinig voortgang wordt geboekt. Hij schetst de voortgang waaruit wat hem betreft blijkt dat het niet opschiet.

De raad riep op tot een uitvoeringsplan, blijkt de brief die de raad heeft ontvangen vooral een opsomming te zijn van wat er al gebeurt. Hij wil vooral een proactief sportbeleid, dat inspeelt op de kansen en mogelijkheden die er zijn in de stad. Te zien is dat het college zich in de vingers snijdt: binnenstedelijk bouwen maakt het ingewikkeld, Overvecht Noord is daarvan een voorbeeld. In zijn beleving is het zoeken naar capaciteit. Sportbeleid lijkt het afvoerputje te worden van de besluiten die worden genomen.

Hij noemt voorbeelden van suggesties vanuit de raad waar niets van terecht komt; in zijn beleving is in de raad veel draagvlak om er wel iets van te maken. Hij roept het college op nadrukkelijker te kijken naar het uitvoeringsplan en naar voorbeelden uit Rotterdam. Hij hoopt van de wethouder te vernemen hoe dat in de toekomst te gaan doen.

Hij noemt sportadviesfuncties in de stad die gemakkelijker een plek in de stad zouden moeten krijgen dan nu blijkt.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) hoort de heer Van Steeg zeggen dat er geen plek is in de stad en zij hoort hem zeggen dat het college zich in de vingers snijdt. Zij vraagt of het CDA het eens is met de Partij voor de Dieren dat het sturen op de groei van de stad haaks staat op de plannen voor sport. Zij voorziet dat door het sturen op groei de capaciteitsproblemen in de sport niet opgelost worden. Wat haar betreft lost het college eerst de wachtlijsten op.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat sturen op groei niet nodig is. Wat hem betreft neemt het bestuur iets meer ruimte voor de stad, zo dat er ook gemakkelijker ruimte voor sportcapaciteit te vinden is. Er kan wat hem betreft ook slimmer gebruik ge-

maakt worden van sportcapaciteit; hij verwijst in dat opzicht naar de inhoud van de brief van het college. In een aantal voorbeelden blijkt dat niet te lukken. Hij ziet weinig combinaties met zondag- en zaterdagclubs. Hij beaamt dat sturen op groei een gevaar is voor het creëren van sportcapaciteit.

Het leggen van contact met sportverenigingen is wel een uitvoering van de motie, maar ook daarin blijft het bij gesprekken. Hij pleit ervoor verenigingen de gelegenheid te geven aan de bel trekken. Ook daarin ziet hij weinig uitvoering. Hij hoopt dat het concreter wordt en dat daarvan werk gemaakt gaat worden. Hij is benieuwd naar de antwoorden van de wethouder.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) merkt op dat Utrecht een aantrekkelijke gemeente is om in te wonen, te werken en te recreëren. Utrecht blijft groeien. Het aantal mensen in Utrecht zal flink toenemen. Die mensen zullen gebruik willen blijven maken van de voorzieningen in de stad. De gemeente die zijn mond vol heeft van gezond stedelijk leven, moet wat haar betreft dan ook vooruit kijken en voldoende speel- en sportruimte faciliteren, zowel binnen als buiten. Daarom moet het beleid op sportvastgoed een stuk beter.

Utrecht komt ruimte te kort voor zowel binnen- als buitensport. De optimale benutting van tijdvakken is laag en nu van extra belang. Haar fractie riep daartoe al eerder op. Dat het college nu pas de mogelijkheden gaat inventariseren in de daluren, vindt haar fractie vrij laat. In dat opzicht sluit zij zich aan bij de desbetreffende inbreng van het CDA: het mag allemaal een stuk sneller.

Wanneer nu al bekend is dat het tekort aan sportruimte blijft stijgen, vindt zij het van belang dat bij het inrichten van nieuwe wijken direct gekeken wordt naar hoe sport hierin gepast wordt. De conclusie van het onderzoek is dat dit nu onvoldoende gebeurt. Haar fractie wil graag dat de wethouder voor Sport meer gaan praten met de wethouder ruimtelijke ordening. Zij sluit zich aan bij de inbreng over het Beurskwartier. Zij bekeek dat debat vanaf een afstand. Zij betreurde en vond het ook tegelijkertijd goed dat er commissieleden waren die over sport begonnen en dat dit niet goed was opgenomen in het plan.

Zij leest ook dat het college vooral doende is met het nu oplossen van wat gaande is. Haar fractie vindt het ook van belang dat duurzaam vooruit gekeken wordt; zij vraagt het college hoe het staat met dat duurzame kijken.

Wanneer er al gekeken wordt naar de lange termijn, sluit zij zich aan bij het punt van D66 over het goed duidelijk meenemen van de stem van de gebruikers.

De VVD gaf eerder aan dat het college meer moet kijken naar multifunctioneel gebruik van ruimten. Zij wil graag van de wethouder proactief vernemen hoe dit steeds gedaan gaat worden en meegenomen en afgewogen. Daarbij moet wat haar fractie betreft goed gekeken worden naar welke normen hiervoor gehanteerd worden. Zij noemt in dit verband ook het sportpark Overvecht als voorbeeld. Dergelijke situaties moeten te allen tijde in de toekomst voorkomen worden.

De kengetallen moeten haars inziens realistischer.

Zij legt opnieuw de vraag voor hoe het zit met de zwembaden in Leidsche Rijn.

De heer Stam (PvdA) schaart zich achter de grote lijn die blijkt uit de inbreng van zijn voorgangers in de commissie. Ook hij is van mening dat op de grote lijnen het document wat mager is. Hij kan zich aansluiten bij de bijdrage van de heer Bakker.

Voor zijn fractie is reorganisatie geen doel op zich; hij vraagt zich af of de slagkracht van de afdeling wel voldoende vergroot wordt en of de banden met vastgoed wel

voldoende geborgd zijn, gezien de grote afhankelijkheidsrelatie tussen sport als activiteiten en vastgoed. Hij refereert aan de genoemde voorbeelden.

Hij legt de vraag voor hoe de slagkracht van de afdeling Sport te vergroten. Hij vraagt hoe de belangen van sport te borgen in de komende bouwprojecten om te voorkomen dat het bestuur paniekvoetbal gaat spelen met bestaande sportprojecten.

De niet-agendere fracties

1810 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) gaf vaker aan niet te willen dat het realiseren van meer sportfaciliteiten ten koste gaat van groen en ruimte voor dieren. Eerder pleitte haar fractie voor bijvoorbeeld het vergroenen van faciliteiten. Al een tijd staat er een toezegging vanuit het college naar aanleiding van de bespreking van de Sportagenda; de raad zou een brief ontvangen over de balans tussen Sport en Groen. Haar fractie vraagt zich af waaruit de vertraging voortkomt in dit traject, en zij vraagt of de brief in aantocht is, of het college mogelijk kan toelichten of er uitgebreide plannen gemaakt worden. Zij krijgt graag hierop een update van de wethouder.

1820 Met betrekking tot duurzaamheid geeft het college in zijn brief aan dat de actuele behoefte soms schuurt met de toekomstige behoefte en ook met de wens voor duurzame toevoegingen van voorzieningen op de lange termijn. In deze klimaatcrisis zal enkel de overschakeling naar ledlampjes bij verbouwingen niet voldoende zijn. Zij vraagt of de wethouder de raad kan meenemen in hoe het college omgaat met die spanning en of duurzaamheid ook juist een actuele behoefte is. Ze krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Zij sluit zich aan bij het punt over veelgebruik en optimale bezetting van faciliteiten.

1830 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) refereert aan de inbreng van de Partij voor de Dieren. Zij heeft een andere vraag richting de wethouder, mede namens haar collega Vastgoed. Overall wil de gemeente verduurzamen. Bij sportvastgoed wordt gekozen voor het laagste ambitieniveau dat mogelijk is. In de vorige editie was de ambitie al uitgesproken om in 2040 energieneutraal gemeentelijk vastgoed te hebben. Zij vraagt of het college van mening is dat met de huidige benadering uit deze brief dat resultaat te realiseren is. Zo nee, vraagt zij wat het college daaraan wil doen.

De heer Bakker (D66) vraagt of GroenLinks het met zijn fractie eens is dat vooral gekeken moet worden naar wat de sportverenigingen zelf kunnen doen. Hij kent voorbeelden van verenigingen die graag willen verduurzamen maar dat niet kunnen of niet mogen vanuit de gemeente.

1840 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) antwoordt het daarover eens te zijn. Zij mist in dat opzicht ook de visie van het college: hoe te verduurzamen en hoe de verenigingen daarbij te betrekken en wat de opgave is van het bestuur.

De heer Van Steeg (CDA) vindt ook dat daar meer snelheid te maken is. Hij vraagt wat mevrouw Deldjou Fard van de uitvoering van de motie vindt met deze brief.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) merkt op dat al heel veel goede vragen gesteld zijn in de commissie. Zij sluit zich daarbij aan. Zij noemt in dit verband ook het deelgebruik. In verband met de tijd beperkt zij zich tot de duurzaamheid.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt haar inbreng. Hij begrijpt hieruit dat zij van mening is dat het uitvoeringsplan er daadwerkelijk moet komen; er moet meer gebeuren en concreter worden gemaakt hoe sport een belangrijkere plaats krijgt in relatie tot vastgoed en juist ook in de uitvoeringsplannen.

1850 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) bevestigt ook van mening te zijn dat de motie vrij mager is uitgevoerd. Zij is benieuwd naar de beantwoording van het college. Zij miste een visie op hoe de bestaande plekken in te richten zo dat iedereen in Utrecht mee kan. Ook pleit zij voor een plek voor mensen die minder nadrukkelijk hun stem laten horen. Dit mist zij in de uitvoering van de motie.

De heer Van Steeg (CDA) denkt zich in dat dat een resultaat zou kunnen zijn van een goede uitvoering van de motie; wat hem betreft moet eerst de motie goed uitgevoerd worden en het uitvoeringsplan tot stand gebracht. Dan komt de capaciteit vanzelf voor ook de groepen die mevrouw Deldjou Fard noemt.

1860 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) herhaalt haar inbreng op dat punt. Zij is ook voorstander van het zetten van verdere stappen.

Mevrouw Nederhand (VOLT) dankt het CDA en GroenLinks voor hun inbreng. Zij merkt op dat als het gaat om de uitvoering van de motie het meer weg heeft van een marathon dan van een sprint. Haar voorstel is om hiervan een snelle intervaltraining te maken.

Zij sluit zich aan bij meerdere punten: sneller, de inclusiviteit, de duurzaamheid van GroenLinks en de Partij voor de Dieren die al werden genoemd.

1870 De raad hoorde al meerdere malen dat clubs die deels in zelfbeheerde locaties behoren, op zoek zijn naar ondersteuning in de aanvraag van subsidies, verduurzaming, complexe regelgeving of professionalisering van administratie en ledenbeheer; zij vraagt hoe het stadsbestuur hen op dat gebied kan helpen. Zij vraagt of de wethouder kan reflecteren op de eventuele voortgang die hierop is geboekt.

De heer Snijder (Student & Starter) sluit zich onder meer aan bij de inbreng van D66; het kan sneller.

Sportcultuur komt wat hem betreft nog te weinig aanbod.

1880 In de Sportnota 2017-2020 staat beschreven dat het efficiënter gebruik van de accommodatie gestimuleerd moet worden. Hij noemt het sporten in de daluren tegen een lager tarief als resultaat daarvan. Dat is op zichzelf een mooie stap, maar niet voldoende. Niet iedereen is in de gelegenheid om op daluren te sporten.

Zijn fractie vindt dat er een aanpak nodig is die zorgt voor verandering in de sportcultuur en in het werkklimaat. Het zou wat hem betreft de norm moeten worden dat bedrijven en organisaties hun werknemers ook overdag zullen laten sporten. Het gaat dan om een cultuurverandering. Dat brengt hem bij de vraag of de wethouder kan toezeggen dat ingezet gaat worden op cultuurverandering binnen de gemeentelijke organisatie en op welke manier de gemeentelijke organisatie kan inzetten op cultuurverandering bij maatschappelijke partners en bedrijven. Ziet de wethouder in dat dat kan helpen bij het beter toegankelijk maken van sport en dat het helpt bij een optimale bezetting van de accommodaties.

1890 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) vraagt of Student & Starter ook een kans ziet in het thuiswerk dat sterk is toegenomen zodat er gelegenheid is mensen flexibeler naar sporten te krijgen

De heer Snijder (Student & Starter) antwoordt bevestigend.

De heer Bakker (D66) merkt op dat gevraagd werd om een cultuurverandering bij de gemeente. Hij vraagt hoe die cultuurverandering er ongeveer uit moet komen te zien. Waar moet de gemeente naar toe bewegen.

1900 **De heer Snijder** (Student & Starter) houdt het voor mogelijk dat wanneer de gemeente meer inzet op het aanmoedigen van sporten gedurende de gehele dag en dus niet met vaste werktijden, het bestuur beter inzet op spreiding van de belasting van de Utrechtse sportaccommodaties.

De voorzitter schorst de vergadering voor ongeveer 10 minuten en heropent de vergadering voor de beantwoording door de wethouder.

Beantwoording

1910 **Wethouder Oosters** herkent wat de commissie zegt: het is een groeiende stad, en een uitdaging voor sport. Zij ziet die worsteling met alle uitdagingen die de stad heeft waarvoor ook een plek geboden moet worden. Tegelijkertijd ziet zij de waardering voor de sportinfrastructuur waarop de stad op zichzelf al trots mag zijn. Volgende week zal de raad de voortgang ontvangen van de Sportagenda zo dat de raad ziet welke stappen het college maakt.

De wethouder deelt mee dat er een uitnodiging is voor 7 juni om te praten over de voortgang van de Sportagenda. Dat is een koersgesprek. De wethouder vindt het heel belangrijk gezamenlijk stil te staan bij hoe het gaat en hoe het stadsbestuur nu verder wil. Deze informatie is ook interessant voor de collega's die over de ruimte gaan.

1920 De wethouder gaat in op drie thema's die door verschillende woordvoerders zijn genoemd. (1) de organisatiestructuur en de suggestie van het sportbedrijf daarin, (2) het contact met de verenigingen en hoe dat te verbeteren is en (3) hoe sport kan meegroeien met de groei van de stad en hoe het college kan omgaan met de blik op de toekomst.

1930 Met betrekking tot de organisatiestructuur. Rome was not built in a day. Zij heeft het goed gehoord: liever geen marathon liever een sprint. Het is een secuur traject dat doorlopen wordt om de samenwerking tussen die verschillende afdelingen te bestendigen. In Utrecht zijn uitbesteding van organisatieonderdelen eerder overwogen, uitgevoerd en ook weer teruggedraaid. Het college ziet uitbesteding van exploitatie van sportaccommodaties niet als een oplossing voor de complexe opgaven, die voortkomen uit die groei van de stad. De verbetering die ingezet moet worden is de samenwerking. Het college is die in volle vaart begonnen. De wethouder roept de commissie op nog even vol te houden, mét het college.

De heer Bakker (D66) gaat in op de organisatiestructuur. De vorige wethouder voldeed niet aan het verzoek van de motie het inzichtelijk maken hoe dit verloopt bij andere gemeenten en de voor- en nadelen daarvan. Hij wil graag van de wethouder weten hoe dit zit.

Hij bevestigt dat er tijd nodig is en geduld. Hoe ervoor te zorgen dat sport veel meer leidend wordt en niet het kind van de rekening binnen de hele vastgoedafwegingen. Hij mist visie daarop.

1940 **Wethouder Oosters** beantwoordt de vraag over de organisatiestructuur en de opdracht dit toch onder de loep te nemen. Het college heeft dit onder de loep genomen. Er zijn gesprekken gevoerd met Rotterdam over hoe die stad dit heeft ingericht en wat Utrecht daarvan zou kunnen leren. In de brief staat een conclusie daarover. Zij heeft die willen toelichten in de beantwoording. Zij bevestigt dat het college voordelen ziet. Zij ziet ook dat organisatiestructuren op elkaar lijken. Het college van Utrecht is van mening dat het herorganiseren en –structureren extern niet de juiste stap is om te zetten.

Zij zal terugkomen in haar beantwoording op de ruimte voor sport op het tweede punt waar het gaat om de toekomst van sport.

1950 Waar het gaat om het contact met de verenigingen bevestigt de wethouder dat daar soms ruimte is voor verbetering. Het college wil de overleggen meer structureren met de gebruikers en de verenigingen en een vast onderdeel maken van het contact dat de gemeente Utrecht heeft met de verenigingen. Zij zegt toe dat het college minimaal eenmaal per jaar de bijeenkomsten breed en themaspecifiek per binnensport, de buitensport, zwembaden wil organiseren waarbij de gemeente nog sterker het accent legt op het ophalen van de bevindingen, wensen en suggesties zodat dat niet meer steeds afzonderlijk met een e-mail moet, maar dat het college dat een vaster onderdeel maakt van het contact met de verenigingen. Ook Sport Utrecht heeft al reguliere netwerkbijeenkomsten bij sport. Daar sluiten veel collega's van de gemeente, van beleid, van vastgoed en van exploitatie bij aan. Met Sport Utrecht

1960 stemt het college beter af op wat in de netwerkbijeenkomsten aan de orde komt en wat het college zelf specifiek ophaalt in de gebruikers-overleggen die het college beter gaat structureren.

Als het gaat om de verdere blik op de toekomst en de vraag hoe sport mee kan groeien met groei van de stad. De raad is zoals het college op zoek naar de ambities uit visies zoals hoe de ruimtelijke strategie Utrecht, of hoe het MPR daadwerkelijk te realiseren. De wethouder heeft ook die ambitie en ziet net als de raad de noodzaak dit steviger te verankeren. Daarom spreken partijen elkaar in de sessie van 7 juni over vraagstukken die ook Sport als organisatie in de zoektocht naar ruimte. Met die input en met het huidige onderzoek naar locaties wil het college in Q2 2024 uiteindelijk met een masterplan of uitvoeringsplan komen voor de toekomst van de ruimte voor sport in Utrecht. De wethouder denkt dat heel veel suggesties van de woordvoerders in de commissie daarin heel goed zouden kunnen landen, bijvoorbeeld over het betrekken van gebruikers maar ook hoe om te gaan met nieuwe vormen van sport, het multifunctioneel gebruik, of de verduurzaming en de visie daarop. Met een klein beetje voortschrijdend inzicht bevestigt de wethouder dat het college dit steviger moet verankeren en een plan moet vastleggen.

1970

Mevrouw Al Saqaff (VVD) erkent ook die ambitie en de verankering. Haar fractie riep ook op tot de input van de wethouder Sport op die plannen; zij vraagt of de wethouder die input gaat leveren.

1980 **Wethouder Oosters** zet uiteen dat het college bezig is met de variantenstudies. Met die variantenstudies kijkt het college naar de kansrijke gebieden in de stad waar daadwerkelijk sport is toe te voegen. Het is gemakkelijker een huisarts te vinden dan een locatie voor een gigantisch sportveld. Het gaat ook vaak om meer dan een sportveld. Zij kan niet bij iedere ruimtelijke ontwikkeling zeggen dat er een voetbalveld bij moet. Zij benadrukt dat de raad er op aan kan dat het college met de variantenstudies nog een stap vooruit zal zetten om na te gaan hoe tegemoet te kunnen komen aan de groei van de stad.

1990 **Mevrouw Al Saqaff** (VVD) begrijpt dat de sportvelden meer ruimte vergen. Sport is meer dan alleen spelen op een veld; het kan ook gaan om vrije tijdssport en om het faciliteren van een voorziening door de gemeente waar mensen kunnen sporten. Haar voorbeeld van het Beurskwartier was al genoemd door andere partijen. Daar had de invloed van de wethouder bij kunnen zijn. Zij vraagt hoe de wethouder daarop reageert.

Wethouder Oosters merkt dat het voorbeeld van het Beurskwartier bij iedereen vers in het geheugen zit. Zij roept de raad op niet te vergeten dat er ook veel andere voorbeelden in de stad zijn.

2000 Ten tweede zou zij willen zeggen dat mevrouw Al Saqaff ook een punt heeft; dat het college ook nagaat waar andere vormen van sport zijn toe te voegen aan de stad, dus Sport in de openbare ruimte. Zij doet dat samen met haar collega wethouder Eerenberg, maar ook met haar collega wethouder Schilderman van de openbare ruimte. Zij zijn in kaart aan het brengen op welke plekken in de stad dit het beste mogelijk is. Het gaat haar zeker niet alleen velden, niet alleen om binnensport, niet alleen zwembaden maar ook om sport in openbare ruimte.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de motie gericht was op een Uitvoeringsplan. De wethouder zegt dat volgend jaar dat Uitvoeringsplan er komt. Dan is het stadsbestuur twee jaar verder. De raad heeft een vrij slechte ervaring uit de vorige periode. Hij legt de vraag voor of dit wellicht eerder mogelijk is.

2010 **Wethouder Oosters** antwoordt ontkennend. Bij de presentatie van de voortgang van de agenda zal de raad zien hoe hard er wordt gewerkt aan de uitdagingen die Sport ziet. Wanneer het college een goed plan wil met meer variantenstudies dan nu al in kaart gebracht, heeft het college de tijd nodig. Zij begrijpt dat dit antwoord onbevredigend is. Dit is wat de wethouder de raad nu te bieden heeft.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat onbevredigend. Die motie roept ertoe op. Het antwoord op die motie is dan een opsomming van wat al plaatsvindt. Nu stelt de wethouder over een jaar de variantenstudie en een actieplan in het verschiet. Hij is dan teleurgesteld. Hij verwacht dat zijn mede raadsleden dat ook zullen zijn. Hij wil graag nadere informatie over wat er gaat gebeuren rond het Uitvoeringsplan en wat dat voor het komend jaar gaat betekenen voor Sport en juist ook voor de ruimtelijke ordeningsvraagstukken die op tafel liggen.

2020 **Wethouder Oosters** denkt daaraan tegemoet te kunnen komen; zij zal nagaan of zij de raad voor het eind van de raad hierover nog iets kan toezenden waarin het college duidelijk maakt wat er allemaal in het plan terugkomt en wat de raad van het college kan verwachten. Zij kondigt dit aan als extra toezegging.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat het dan gaat over het plan in Q2 in 2024. En dan krijgt de raad eind dit jaar informatie over wat er in dat plan komt. Wat hem betreft kan dat direct na het zomerreces. Hij vraagt waarom dit zo lang moet duren. Hij merkt op dat de wethouder hetzelfde vindt maar dat partijen hierop niet opschieten.

2030 **Wethouder Oosters** begrijpt dit gevoel. Toch denkt zij dat het bestuur hiermee vaart maakt, ook kijkend naar de informatie die het college volgende week aan de raad gaat voorleggen. Zij roept op dit niet overhaast te willen. Het gaat om een secuur traject waarvoor de tijd genomen moet worden. Zij vernam in het debat kritiek over de rol van de raad als het gaat om de plannen voor Overvecht. Het is essentieel dat het college de raad en de gebruikers over dit soort problematiek te laten meedenken. Zij vraagt tijd om dit op een goede manier te kunnen uitwerken.

2040 **De heer Stam** (PvdA) sluit zich aan bij de vragen die de heer Van Steeg heeft gesteld. Hij constateert dat de commissie nu een toezegging heeft gekregen dat de raad aan het eind van het jaar nog een brief krijgt, inhoudelijk over hoe de organisatievorm van sport er uit gaat zien en hoe het stadsbestuur die organisatie gaat versterken. Tegelijkertijd verwacht hij nog extra informatie voor 7 juni volgende week. Dan heeft de commissie een net-niets-brief gekregen, zo concludeert hij. Dan had de commissie de nu voorliggende brief twee weken later kunnen krijgen met werkelijke inhoud over wat er te verbeteren is op de organisatie Sport.

Wethouder Oosters vraagt alertheid om te voorkomen dat zaken door elkaar gaan lopen. Het zwaartepunt van de brief die de commissie heeft ontvangen, ging over de organisatiestructuur en hoe het contact met de verenigingen te verbeteren zou zijn. Het debat dat de wethouder nu met de commissie heeft, gaat ook voor een groot deel over de toekomst van sport en hoe de ruimte voor sport goed geborgd kan worden met de groei van de stad. Op dat onderwerp heeft de wethouder de commissie een nieuwe Sportnota toegezegd waarin het college dat beter gaat verankeren met een aantal van de suggesties die de woordvoerders hebben gedaan. De heer Van Steeg vroeg haars inziens terecht eerder te willen weten wat er in een dergelijk plan terug komt; de wethouder heeft die informatie toegezegd voor het einde van het jaar. Volgende week krijgt de commissie extra informatie over de stand van zaken in de uitvoering van de Sportagenda. Dat is breder dan alleen de ruimte voor Sport. Dan gaat het ook over de sociale kant.

De voorzitter recapituleert in afstemming met **de wethouder** de gedane toezeggingen: in Q2 2024 de Toekomst Ruimte voor Sport, uitvoeringsprogramma. Voor het eind van het jaar ontvangt de commissie meer informatie over wat daarin gaat landen. Dat gaat dan ook over zaken die in deze commissie zijn ingebracht.

Wethouder Oosters vervolgt haar beantwoording. De wethouder merkt op dat de commissie dit jaar nog een actieplan voor de binnensport verwacht; dat kengetal werd genoemd door de VVD. Ook daarin zal het college een aantal vraagstukken verwerken die in dit debat voorkwamen.

Zij gaat in op enkele zaken die door individuele partijen zijn genoemd.

De VVD vroeg nog expliciet naar het zwembad Leidsche Rijn. De planning van dat zwembad start in 2025 en het wordt opgeleverd in 2026.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) verneemt desgevraagd van **de wethouder** dat dit ook zo zal gaan gebeuren.

Wethouder Oosters gaat in op de vragen van de Partij voor de Dieren over sport en groen en of de motie was afgedaan. De wethouder zet uiteen dat de toezegging is opgenomen in de brief over het duurzaamheidsverslag. Die is gisteren aan de raad gestuurd. Zij bevestigt dat dit inderdaad lang heeft geduurd.

Op de vraag van GroenLinks over energieneutraal zijn in 2040, zet de wethouder uiteen dat het college aansluit met sportvastgoed op het Coalitieakkoord op het gebied van Vastgoed en de visie daarop. Toch is het met de piekbelasting altijd net iets ingewikkelder dan bij andere soorten vastgoed. GroenLinks kan er van op aan dat het college zijn stinkende best gaat doen om het op die manier ook te halen.

VOLT noemde nog een punt over zelfbeheer. Daarover is een Raadsinformatiebijeenkomst gehouden. Het college heeft daar gedeeld dat het samen met Sport Utrecht aan de menukaart werkt zo dat er meerdere tools zijn om met de verenigingen samen na te gaan op welke manier zelfbeheer kan gaan werken. Vaak wordt dit gezien als een manier om het te vergemakkelijken. Maar zelfbeheer is op zich een ingewikkelde structuur. Het college gaat dat in kaart brengen zodat het college verenigingen gaat helpen die dit graag willen doen.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vraagt hoe de menukaart wordt aangeleverd bij de sportverenigingen en sportclubs; zij roept de wethouder op zo snel mogelijk de antwoorden te geven waar ze naar op zoek zijn.

Wethouder Oosters antwoordt dat er een beschreven consequente verbinding is tussen Sport Utrecht, de gemeente Utrecht en de verenigingen. Zij denkt dat ook te kunnen aanbieden aan de verenigingen op die manier. De groep die zelfbeheerder

wil gaan doen, is zo groot als het aantal verenigingen; daaraan is een mouw te passen.

De vraag van Student & Starter zal met wethouder Streefland van Personeel & Organisatie nagaan wat het college kan betekenen in de desbetreffende vraag. Er zijn douches in het stadskantoor, maar nog geen sportschool. Daarin zal nog iets bedacht moeten worden. Zij denkt aan een Workout Groep Bootcamps. Iets in de cultuurverandering zal nodig zijn om de piekbelasting bij de sportverenigingen anders in te richten. Het college ziet dat ook. Juist in het multifunctioneel gebruik en hoe dat te verbeteren is, is een van de hoofdlijnen die terugkomen in de sportnota van de toekomst van de ruimte van sport.

Hiermee rondt zij haar beantwoording af.

Gemiste vragen

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) had nog gevraagd waar de vertraging vandaan kwam als het ging om de toegezegde brief. Mogelijk heeft zij dat gemist in het duurzaamheidsverslag.

Wethouder Oosters heeft hierop niet direct een antwoord. Zij stelt zich beschikbaar voor nader overleg.

De voorzitter recapituleert de gedane

Toezeggingen

de wethouder zal

- Volgende week de commissie de voortgang van de Sportagenda toesturen en de informatie daarover.
- Minstens één keer per jaar een brede netwerkbijeenkomst organiseren en thema-specifiek per binnen- buitensport zwembaden waarbij de gemeente nog sterker het accent legt op het ophalen van bevindingen, wensen en suggesties.
- In Q4 2023 de commissie een brief toesturen over wat er in het uitvoeringsplan zal komen te staan op hoofdlijnen.
- In Q2 2024 de commissie het uitvoeringsplan voor toekomstige ruimte voor sport in Utrecht toezenden.

Zij legt de vraag voor aan de agenderende fracties of zij met deze bespreking het doel van de agendering hebben bereikt.

De heer Bakker (D66) is blij dat een en ander wordt opgepakt en dat daarmee een stap gezet gaat worden. Hij vindt de doorlooptijd wel lang; hij deelt in die zin de woorden van de heer Van Steeg. Hij gaat met goede hoop weer verder en heeft niet de behoefte dit te agenderen in de raad.

De heer Van Steeg (CDA) heeft gekregen waarvoor die bijeenkwam. Hij vindt de antwoorden teleurstellen. Volgende week zal de raad een brief ontvangen over sport. Hij laat in het midden of dit onderwerp zoals besproken in de commissie voorgelegd moet worden aan de raad of dat de raad een initiatief moet nemen.

De voorzitter attendeert de commissie op het proces dat er voor staat. Zij nodigt de raadsleden uit elkaar op te zoeken indien er nog behoefte is aan een agendering en die op tijd te delen met de griffie met de tekst daarbij.

Hiermee rondt zij de bespreking van dit agendapunt af.

Zij schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent de vergadering voor de bespreking van agendapunt 11.

11. Raadsbrief Onderzoek Sportbestuurders over discriminatie en inclusie bij Utrechtse Sportclubs

Wethouder: Eva Oosters, beleidsterrein: Sport

Geagendeerd door Has Bakker (D66), Iskender Simsek (DENK), Hester Assen (PvdA), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Melody Deldjou Fard (GroenLinks), Bert van Steeg (CDA), Beau Nederhand (Volt), Noura Oul Fakir (BIJ1)

2150 De agenderende partijen agenderen graag de raadsbrief Onderzoek Sportbestuurders over discriminatie en inclusie bij Utrechtse sportclubs van 21 maart 2023. De partijen gaan graag met de commissie en de wethouder in debat over het gevoerde onderzoek, de aanbevelingen en het vervolg. Wat de agenderende fracties betreft moet er op de Utrechtse sportvelden absoluut geen plek zijn voor discriminatie en racisme en is – ook gezien landelijke ontwikkelingen – een hardere grens en inzet hierop noodzakelijk.

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in één termijn.

De commissie

2160 **Mevrouw Stylianou** (D66) merkt op dat discriminatie en racisme geen plaats hebben in de samenleving en dus ook niet op sportvelden. Zij vindt het een verschrikkelijke gedachte als zou er ruimte zijn voor uitsluiting op een plek waar spelen, sportiviteit en talent centraal staan. Tot haar spijt is het wel een probleem dat niet snel is op te lossen. Het wordt haars inziens hoog tijd dat hierop extra stappen worden gezet. De brief was in haar ogen te soft.

Haar fractie verwacht van de wethouder hierop zichtbaar te zijn en zich hierover uit te blijven spreken.

2170 In de raadsbrief wordt gesteld dat de gemeente dezelfde aanpak aanhoudt om samen met Sport Utrecht, Artikel 1 midden Nederland, KNVB, FC Utrecht discriminatie bespreekbaar te maken. Er worden themasessies georganiseerd; zij vindt dit nogal vrijblijvend. Zijn alle sportclubs van heel Utrecht daarbij aanwezig, kunnen sportclubs ervoor kiezen om aan te sluiten? Haar fractie verwacht structurele gesprekken met alle sportclubs in de breedte. Zij ziet de gemeente graag als actieve aanjager op onderwerpen als het trainen van coaches en trainers, onbewuste discriminatie, het aansluiten van sportpedagogen op de club, het hebben van intensief werknemersbestand, gedragscodes voor ouders, en nog meer. Een van die onderwerpen moet wat haar betreft ook die anti discriminatie protocollen zijn; wat te doen wanneer iemand zich niet aan de gedragscode houdt en dan sprake is van discriminatie op de club. De sportclubs geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning hierop, zo was in het rapport te lezen. Zij vraagt de wethouder of de gemeente dit gaat oppakken. Zij las dit niet in de brief.

2180 **De heer Simsek** (DENK) las in het rapport dat clubs of sportverenigingen die geen anti discriminatiebeleid hebben, vaak discriminatie moeilijker erkennen, of zelf in de veronderstelling zijn dat het op hun vereniging niet voorkomt. Hij vraagt of mevrouw Stylianou het met hem eens is dat het de norm zou moeten zijn dat elke sportvereniging in Utrecht Anti Discriminatie-beleid zou moeten hebben, en op zijn minst een protocol voor wat te doen wanneer het zich voordoet en dat de gemeente daarin ook een faciliterende rol moet hebben.

Mevrouw Stylianou (D66) is het daarmee 100% eens. Ook zij schrok ervan dat er clubs waren die zeiden dat het bij hen niet gebeurde; onder alle omstandigheden moet er wat haar betreft een actief beleid zijn en een actief beleid uitgevoerd worden. Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn.

2190 **De heer Van Steeg** (CDA) kon zich de toon van de brief voorstellen naar aanleiding van het onderzoek; hij vraagt wat mevrouw Stylianou vindt van het onderzoek.

Mevrouw Stylianou (D66) vindt dat onderzoek heel summier. Zij zal in het vervolg van haar betoog daarop ingaan. Zij neemt aan dat ook het CDA het onderzoek summier vindt. Het rapport zelf geeft aan graag een breder onderzoek te willen. Een groter onderzoek zou representatiever zijn. Het college maakt zich daarvan af in de raadsbrief. Haars inziens kan een groter onderzoek aantonen dat de problematiek op voetbalvelden waar zich vaak gewelddadige conflicten voordoen, een andersoortige problematiek is dan uitsluiting op een dansschool. Een groter en representatiever onderzoek zou dat veel meer blootleggen. Haar fractie vraagt zich af waarom het college geen gehoor geeft aan die aanbeveling. Zij pleit voor bewustwording van waarover de campagnes en de gesprekken zouden moeten gaan.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat op basis van dit onderzoek nauwelijks conclusies te trekken zijn over wat bij verenigingen plaatsvindt. Hij is het er over eens dat dit een ontzettend belangrijk onderwerp is waarmee het bestuur aan de slag moet. Hij legt de vraag voor of dan nog een onderzoek nodig is; of zou het bestuur moeten zeggen direct aan de slag te gaan met de clubs die iets willen en na te gaan wat met hen te doen is om daarmee een vliegwielfunctie in het leven te roepen. Hij vraagt wat mevrouw Stylianou daarvan vindt.

Mevrouw Stylianou (D66) deelt dat deels. Zij bevestigt geen onderzoek nodig te hebben om aan de slag te gaan. Zij schetst waarvoor extra onderzoek nog nodig is. De reden om van het onderzoek af te wijken vond zij te summier.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat er ook clubs zijn die zeggen “help ons”, hij pleit ervoor met die clubs aan de slag te gaan en niet nog een onderzoek te doen. Laat het bestuur hiermee beginnen.

Mevrouw Stylianou (D66) deelt de mening van het CDA nu te moeten starten. Zij wil extra onderzoek niet uitsluiten. Dat kan wat haar betreft ook landelijk en hoeft niet alleen op Utrechtse basis.

Zij vervolgt haar betoog met in te gaan op het aangeboden advies aan de minister over “Kinderen Centraal” van de Nederlandse Sportraad. Daarover zal ook een Kamerdebat plaatsvinden. Aan het eind van het jaar zal de minister een plan van aanpak aanbieden aan de Kamer. Zij vraagt de bevestiging van de wethouder dat zodra die aanpak er is, zij er direct mee aan de slag gaat. Een van de adviezen aan gemeenten uit het rapport is vanaf 2030 alleen nog maar samen te werken en subsidies te verstrekken aan en vergunningen te verlenen aan sportaanbieders en branchevertegenwoordigers die een plan van aanpak aan het uitvoeren zijn waarmee een pedagogisch sportklimaat wordt nagestreefd. Zij gaat in op een dergelijk klimaat. Discriminatie past niet in een positieve sportbeleving. Een plan van aanpak uitvoeren in 2030 gaat veel verder dan als club te zeggen dat iedereen welkom is. Het bestuur staat aan het begin van een periode waarin de handschoen opgepakt zou moeten worden door gemeenten. Utrecht zou daarin een voortrekkersrol kunnen spelen door het gesprek met clubs nu al te starten, door ze daarbij te ondersteunen maar ook door zich openlijk uit te spreken: dat Utrecht die ambities steunt. Zij krijgt graag de reactie van de wethouder.

Als het gaat om sport voor meisjes is sprake van impliciete discriminatie; er zijn veel minder plekken voor meisjes om te sporten dan voor jongens, vooral in de openbare ruimte. Zij vraagt of de wethouder dit gaan doorbreken. Zij vraagt of voor de georganiseerde sporten de wethouder zicht heeft op het aantal plekken voor jongen en meisjes en op de verhouding tussen aantallen jongens en meisjes op de wachtlijsten. Dat zou een basis kunnen zijn voor de gesprekken met de sportclubs, mocht daarin een andere koerswijziging moeten plaatsvinden.

Utrecht heeft ook een rol in het organiseren van inclusieve sportevenementen; ook dat draagt bij aan een positieve sportcultuur. Zij vraagt of zij goed begrepen heeft dat er onderzoek wordt gedaan naar de haalbaarheid van het naar Utrecht toe halen van Special Olympics. En ook of er al gesprekken lopen met sportclubs over kledingvoorschriften en de keuzevrijheid daarin.

Concluderend betoogt mevrouw Stylianou dat D66 van mening is dat het momentum er is om aan de slag te gaan: een heuse Utrechtse One Love Movement tegen alle vormen van discriminatie in de sport. Gaat de wethouder deze uitdaging aan?

- 2250 **De heer Simsek** (DENK) merkt op dat dit zeker ook voor zijn fractie een belangrijk thema is. Gelijke kansen en tegengaan van discriminatie in de sport zijn een van de kernpunten van zijn partij. Ook zijn fractie is van mening dat de manier waarop het college ermee omspringt in de raadsbrief, te vrijblijvend is.
- In het onderzoeksrapport staat een aantal aanbevelingen voor de gemeente. DENK ondersteunt die van harte. In het rapport staat bijvoorbeeld dat de helft van de sportverenigingen aangeeft behoefte te hebben aan extra ondersteuning voor het opzetten van Anti Discriminatie-maatregelen. Daarom pleit zijn fractie ervoor dat de wethouder in samenwerking met Sport Utrecht en relevante partners zoals artikel 1 Midden Nederland een protocol opstelt voor sportverenigingen voor de Anti
- 2260 Discriminatie-aanpak en deze te delen met de raad. Hij verzoekt het college ook om daarin concreet op te nemen hoe verenigingen uitsluiting en discriminatie van specifieke doelgroepen kan tegengaan, in lijn met de aanbevelingen van het rapport. Hij krijgt hierop graag de toezegging van de wethouder.
- De heer Van Steeg** (CDA) gaat in op de anti-discriminatieprotocollen. Hij vraagt wat daarvan onderdeel zou moeten zijn en welke doelgroepen daarin genoemd zouden moeten worden.
- De heer Simsek** (DENK) antwoordt dat dat vrij breed kan zijn. Het spijt hem dat niet steeds duidelijk is welke de meest voorkomende discriminatiegronden er zijn. Er zijn wel enkele signalen die erop wijzen dat één doelgroep mensen zijn met een migratie-
- 2270 achtergrond. Er zijn voldoende doelgroepen die hierin genoemd kunnen worden. Hij zal daarop terugkomen in het vervolg van zijn betoog.
- De onderzoekers geven aan dat uit eerder onderzoek is gebleken dat wanneer het bevolkingsonderzoek zich specifiek richt op uitsluitingmechanismen richting specifieke doelgroepen het prevalentiecijfer van discriminatie een stuk hoger is dan dit onderzoek doet vermoeden. Om meer inzicht te krijgen in de prevalentie van negatieve ervaringen van mensen met verschillende achtergrondkenmerken die relatief vaker te maken krijgen met discriminatie, pleit hij in lijn met het onderzoeks-
- 2280 rapport voor een grootschalig bevolkingsonderzoek naar discriminatie op diverse gronden, zoals afkomst en op verschillende maatschappelijke terreinen waaronder de sport. Zijn fractie was erover verbijsterd dat wanneer het om sport ging, het college niet meeging in die aanbeveling.
- Mevrouw Kendir** (Student & Starter) merkt op dat op dit terrein veel onderzoeken plaatsvinden en dat het er op lijkt als blijft het bestuur in de fase van de onderzoeken. Wat haar betreft is het de tijd om met een stevige aanpak te komen in plaats van het doen van veel onderzoeken.
- De heer Simsek** (DENK) beaamt die gedachte. Wat hem betreft sluiten die twee elkaar niet uit. Het nadeel van het onderzoek is dat op heel veel zaken nog onduidelijkheid blijft. De onderzoekers geven zelf aan dat het een aanbeveling is om een

- 2290 vervolgonderzoek te doen; tegelijkertijd moet het bestuur per direct met meerdere maatregelen komen.
- Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. De onderzoekers geven aan dat verenigingen die al een antidiscriminatiebeleid hebben meer feeling lijken te hebben met het onderwerp. Ze zijn vaak beter in staat om discriminatie te herkennen en ze zijn sneller geneigd om bepaalde incidenten als discriminatie te erkennen of te herkennen. Dat laat zien hoe belangrijk het is dat elke vereniging anti-discriminatiebeleid heeft, zelfs wanneer bestuurders denken dat het weinig voorkomt op een vereniging. Daarom vindt zijn fractie het belangrijk in het Sportakkoord op te nemen dat elke sportvereniging in Utrecht een vorm van anti discriminatiebeleid moet hebben en dat verenigingen daarvoor de nodige handvatten en ondersteuning krijgen. Hij krijgt
- 2300 hierop graag de toezegging van de wethouder.
- Gesteld wordt dat uit eerder onderzoek blijkt dat er verenigingen zijn die bepaalde groepen expliciet weren. Zojuist werd tussen neus en lippen een onderzoek genoemd; uit de signalen die de heer Simşek krijgt, kan hij bevestigen dat het regelmatig voorkomt. Er zijn verenigingen die mensen met een Marokkaanse afkomst het liefst weren. Of mensen met een Marokkaanse afkomst staan langer op een wachtlijst dan anderen. Uit onderzoek zou blijken dat dit nog steeds voorkomt op een aantal verenigingen. Wat zijn fractie betreft, is dat onacceptabel. Het college geeft in het Coalitieakkoord aan dat het college voornemens is om discriminatie met mystery guests op te sporen en aan te pakken. Zijn fractie pleit voor verkenning van
- 2310 de mogelijkheden om ook op dit onderwerp met de inzet van mystery guests na te gaan welke clubs bepaalde groepen expliciet weren en daartegen concrete maatregelen te nemen. Hij krijgt hierop graag de toezegging van de wethouder.
- De heer Van Steeg** (CDA) begrijpt dat de heer Simşek wil dat de wethouder via de inzet van mystery guests bij elke vereniging af moet dwingen dat er geen discriminatie plaatsvindt. Hij vraagt of het juist is.
- De heer Simşek** (DENK) antwoordt bevestigend in die zin dat het hem gaat om het bewuste weren van doelgroepen. Ze zullen niet openlijk uiten dat ze geen Marokkaanse jongens of meisjes aannemen.
- De heer Van Steeg** (CDA) bevestigt dat verenigingen verschillende achtergronden hebben. Hij vraagt of de heer Simşek ook van mening is dat verenigingen op andere gronden kunnen discrimineren. Moet de gemeente in die gevallen ook afdwingbare maatregelen nemen? Of is dat op zekere hoogte aan verenigingen zelf?
- 2320 **De heer Simşek** (DENK) antwoordt dat het verboden is om te discrimineren; wat hem betreft maakt het hem niet uit op welke gronden gediscrimineerd wordt.
- Mevrouw Al Saqaff** (VVD) komt terug op eerdere uitspraken in de inbreng: het Anti Discriminatie-protocol. DENK zegt dat dat opgesteld moet worden met Sport Utrecht en Artikel 1 Midden Nederland en dan teruggelegd bij de raad. Zij begrijpt dat laatste niet. Wanneer allerlei partners al samen een protocol opstellen, wat wil hij dan nog van de raad?
- 2330 **De heer Simşek** (DENK) antwoordt dat de raad dan inzicht heeft en dat de raad op de hoogte is van de maatregelen en of het ook zaken zijn naar tevredenheid van de raad.
- Mevrouw Al Saqaff** (VVD) begrijpt het inzicht. Het is belangrijk dat de raad op de hoogte is. Zij vindt het lastig dat de heer Simşek zegt dat de raad moet nagaan of de raad tevreden is. Zij herhaalt haar stellingname. Moet de raad van een door anderen opgesteld protocol, nog zaken afwijzen en zelf beslissen wat belangrijk is?

De heer Simsek (DENK) wil voorkomen dat een protocol in de vergetelheid raakt en dat er niets gebeurt. Wanneer de raad maar enigszins een sturende rol wil hebben, moet de raad op de hoogte zijn van de maatregelen.

2340 **Mevrouw Al Saqaff** (VVD) is het daarmee eens. Zij vindt dat twee verschillende dingen: het een is sturen en het ander is zaken afwijzen die partners samen besloten. Zij zou dat betreuren. Zij zou als raad willen respecteren wat uit een dergelijke samenwerking komt.

De heer Simsek (DENK) is het daarmee niet per se eens. Als het al zo goed zou gaan had de raad hierover niet hoeven te spreken. De raad had dan al vertrouwen kunnen hebben. Hiermee is zijn betoog ten einde.

2350 **De heer Stam** (PvdA) vernam in het Sportcafé dat dit onderwerp nadrukkelijk speelt en dat sportverenigingen nadrukkelijk zoekend zijn. Hij vindt het daarom goed dat dit rapport over discriminatie en inclusie nu voorligt. De inhoud verrast hem niet. Discriminatie komt voor in de Utrechtse sport. Slechts 50% van de verenigingen heeft een reactief anti-discriminatiebeleid en er heerst nog steeds sociale kramp over onderwerpen als discriminatie, diversiteit en inclusie. Maar juist door de niet verrassende inhoud, is het des te meer een oproep aan het bestuur van de stad, aan de wethouder en aan de Utrechtse sporters om dit aan te pakken. Daarom vindt zijn fractie dat deze aanbeveling in het onderzoek niet ver genoeg gaat. Eerdere onderzoeken als die van het Mulier instituut signaleerden vier/vijf jaar geleden hetzelfde probleem. Hem bekruipt het gevoel dat ondanks goede intenties het bestuur met deze brief niet verder zal komen. Daarom wil zijn fractie een vaste

2360 aanpak van discriminatie. Om die reden roept hij de wethouder op naast al die verkennende gesprekken die al zijn aangekondigd een paar concrete stappen te zetten. Hij geeft enkele voorbeelden.

Gevraagd wordt een grote mate van ondersteuning; die ondersteuning wordt al geboden door NOC*NSF en Sport Utrecht en de afdeling Sport van de gemeente Utrecht. Hij roept het college op de boer op te gaan met deze partijen langs de verenigingen, en sessies actief aan te bieden en dat jaarlijks te laten terugkomen. Die sessies bleken niet eens bekend te zijn bij de verenigingen.

2370 De tweede stap is het breder aan te pakken dan alleen de sportbestuurders. Hij pleit ervoor de trainers en de leden actief te betrekken en dat consequent te doen. Hou het niet bij een sessie in een voetbalkantine.

Ten derde pleit hij ervoor de vrijblijvendheid weg te nemen, met verenigingen af te spreken de Rooney Rule toe te passen bij sollicitatie van coaches of bestuursleden zodat meer diversiteit ontstaat. Hij refereert daarbij aan de inbreng van D66: verbind bestaande gemeentelijke subsidies en hulp bij het meedoen aan workshops en het hebben van Anti Discriminatie-beleid en het actief uitvoeren. Hij pleit ervoor dit te doen voor 2030. Hij pleit voor een voorbeeldfunctie van de gemeente Utrecht. Hij pleit voor het opstellen van meetbare doelen met verenigingen en die te monitoren. Hij pleit ervoor de durf te hebben sancties op te leggen bij consequente misdragingen. Hij refereert hierbij aan het onderzoek.

2380 **Mevrouw Al Saqaff** (VVD) vraagt of zij goed begrepen heeft dat de PvdA pleit voor subsidies vanuit de gemeente om sportdiscriminatiebeleid op te stellen bij de sportverenigingen.

De heer Stam (PvdA) licht toe dat de gemeente vaak al een subsidierelatie heeft met sportverenigingen. Hij pleit ervoor die subsidies te verbinden aan het hebben van

een actief discriminatiebeleid. Wanneer de vereniging hulp krijgt van de gemeente, is de vereniging ook actief op de aanpak van discriminatie.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) vindt dat helder.

2390 **De heer Stam** (PvdA) vervolgt zijn betoog. Hij gaat in op beloftes die hij heeft gedaan in het Sportcafé dat hij bezocht. Hij stelt dat de gemeente Utrecht een voorbeeld kan nemen aan de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft bij professionele sport een harde aanpak van antisemitische spreekkoren. Hij pleit ervoor die harde aanpak ook toe te passen in de Galgenwaard en ook als het gaat om spreekkoren gericht tegen LHBTQIplus-groepen.

Hij pleit ervoor bolwerken af te breken. Ervoor te zorgen dat sportverenigingen zich verenigen inplaats van elite wijken te segregeren met witte verenigingen; zorg dat iedereen de sport kan beoefenen en dat de reputatie niet de diversiteit tegengaat.

Hij stelt dat een deel van die stappen morgen al te zetten zijn. Hij ziet graag de concrete toezegging van de wethouder dit in concreto uit te werken in de vorm van een brief of toe te voegen aan het Sportakkoord.

2400 **Mevrouw Deldjou Fard** (GroenLinks) merkt op dat sport verbreedert. Het is een plek waar mensen met verschillende achtergronden samen plezier maken.

Tegelijkertijd is discriminatie in de sport nog steeds een hardnekkig probleem. Zij leest in de brief dat de vragen van het onderzoek door slechts 50% van de sportverenigingen/bestuurders is beantwoord. Dat is een respons van 23%. Het aantal inwoners die aangeven discriminatie mee te maken vaker is dan de gemiddelde landelijke cijfers. Dat betekent in de ogen van haar fractie dat er flink werk aan de winkel is. GroenLinks wil graag meer actie zien van de gemeente dan wat nu in de brief is opgenomen. Elke Utrechter moet zich in deze stad kunnen thuis voelen en 2410 kunnen sporten in een veilige omgeving. GroenLinks doet een aantal voorstellen: Hoe gaat de wethouder zorgen voor meer draagvlak bij alle besturen; zo dat meer mensen meedoen met onderzoeken en dat meer mensen meedoen met de te organiseren workshops die in aantocht zijn. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Ten tweede wil zij een stap verder gaan dan andere partijen in de commissie: de subsidievoorwaarden. Haar fractie wil dat de gemeente hardere maatregelen neemt dan zij nu neemt. Zij mist in de sport subsidievoorwaarden van Utrecht aandacht voor de aanpak van discriminatie en racisme. Zij vindt dat het anders moet. GroenLinks wil dat dit onderwerp structureel een plek krijgt bij de voorwaarden. Aan de cultuur- 2420 sector stelt de gemeente die voorwaarden ook. Waarom dan niet hetzelfde te doen aan de sport.

De heer Simsek (DENK) vindt dit als een voorstel klinkt dat ook zijn fractie kan ondersteunen. Hij vraagt of GroenLinks ook bedoelt dat de voorwaarden aan sportverenigingen om subsidie te kunnen krijgen afhangt van of zij een discriminatiebeleid hebben; wat bedoelt GroenLinks precies?

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) zal hierop terugkomen in het vervolg van haar betoog. Zij gaat in op hoe dit vorm krijgt. Dat kan wat haar betreft op verschillende manieren. Zij vraagt de wethouder een voorstel uit te werken en dat voorstel met de raad te delen. Het doel is de aanpak van discriminatie en racisme via gemeentelijke 2430 subsidievoorwaarden beter te borgen binnen de Utrechtse sportverenigingen en sportprojecten.

In antwoord op de vragen van DENK deelt zij mee dat ook haar fractie een aantal voorstellen heeft. Organisaties kunnen projecten bedenken in het kader van de

subsidieregel op de website in het licht van de challenge waarin toegankelijkheid of LHBTQI-plusrechten geborgd zijn. Zij mist daarin momenteel discriminatie en racisme. Het is ook mogelijk te stellen ervoor te zorgen dat dit gaat landen binnen de uitgangspunten van goed bestuur. Het gaat haar fractie erom dat het niet vrijblijvend is, en dat het stadsbestuur echt stappen zet in de richting van de aanpak van dit probleem door de verenigingen en dat het ook niet een papieren monster wordt, maar dat er maatwerk komt naar alle verenigingen om steun te krijgen die ze nodig hebben.

De heer Simsek (DENK) denkt goed te hebben begrepen dat GroenLinks wil dat het college met een voorstel komt over subsidievoorwaarden en dat die fractie dan nagaat hoe daaraan concreet te kunnen sleutelen. GroenLinks heeft nog niet een concreet voorstel?

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) probeerde zojuist wel de voorstellen van GroenLinks te schetsen. Zij zou het goed vinden wanneer de wethouder met haar ambtenaren aan de slag gaat omdat zij een breder beeld hebben van wat er in de subsidieregels mogelijk is; waar kan het stadsbestuur gaan sleutelen? GroenLinks benadrukt hardere stappen te willen, verbonden aan de subsidie-eisen. Daarvoor is het voorstel bedoeld.

De heer Van Steeg (CDA) is het op zich eens met mevrouw Deldjou Fard dat er iets gedaan moet worden. Hij waakt voor een invuloefening wanneer de subsidieregels als ingang worden gebruikt. De vraag is wat er dan bij de verenigingen verandert.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) herhaalt haar inbreng over cultuur in dit verband. Herhaalt haar inbreng over een papieren monster. Daarvoor is het nodig een goed voorstel uit te werken, hoe ervoor te zorgen dat dit onderwerp hoog op de agenda komt van de verenigingen. Zij benadrukt dit onderwerp belangrijk te vinden en dat er stappen worden gezet.

De heer Van Steeg (CDA) deelt met GroenLinks het belang van het onderwerp. Hij refereert aan de inbreng van de heer Stam - hij legt de vraag voor of het stadsbestuur moet aansluiten bij de wil van de verenigingen hieraan iets te doen.

Aan de slag te gaan met de verenigingen die dat willen en te laten zien dat verandering mogelijk is. Hij vindt de insteek van GroenLinks negatief geladen.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) zal verderop in haar bijdrage ingaan op een meer positief geladen insteek. Zij benadrukt dat het nodig is op dit terrein stappen te zetten. Zij deelt de perceptie dat veel verenigingen zich hiervoor hard willen maken. Zij vindt dat fantastisch.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat GroenLinks het gegeven dat slechts 23% heeft gereageerd op het onderzoek, gebruikt als onderbouwing voor hoe het gesteld is met de discriminatie bij sportclubs; het zou ook een teken kunnen zijn niet meer zoveel onderzoek te moeten doen. Hij herhaalt zijn standpunt er iets aan te gaan doen. Hij vindt dat een betere interpretatie van wat hij in het onderzoek leest. De resultaten zeggen niet veel van wat er bij sportverenigingen gebeurt.

Mevrouw Deldjou Fard (GroenLinks) herhaalt haar stellingname. Zij sluit zich volledig aan bij wat het college zegt erbij wat het CDA zegt. Zij vindt het nodig om dit onderwerp bij alle sportverenigingen op de agenda te krijgen. Zij herhaalt dat zij deze route daar naartoe voor zich ziet.

Zij vervolgt haar betoog in haar termijn met in te gaan op de positieve benadering: normen te stellen door namen and famen. Volgens onderzoeken van bijvoorbeeld de Movisie doet de gemeente er goed aan sportaanbieders te namen and famen wanneer zij voldoen aan de code Goed Sportbestuur. Daarmee geeft Utrecht de

norm aan: dat in Utrecht geen ruimte is voor discriminatie en racisme. Zij vraagt of de wethouder bereid is dit onderwerp te laten landen in de campagnes die aanstaande zijn. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Tenslotte gaat zij in op de monitoring. Zij ziet graag dat de raad periodiek op de hoogte gehouden wordt over acties en resultaten van het gemeentelijk beleid op dit punt. Zij vraagt daarvoor een jaarlijkse brief van het college, toegezegd door de wethouder.

2490

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat vandaag de commissie de resultaten bespreekt van het onderzoek naar discriminatie bij sportverenigingen. Zij dankt het college voor het voorgelegde stuk en de raad voor de motie die heeft geleid tot dit belangrijke onderzoek.

Het onderzoek gaf inzicht in de aanwezigheid van discriminatie in de Utrechtse sportwereld. Hoewel er weinig meldingen zijn van discriminatie, is het belangrijk om als bestuur te beseffen en te benadrukken dat dit niet betekent dat discriminatie weinig voorkomt. Zoals blijkt uit landelijke gegevens en rapporten is er sprake van onderrepresentatie in de melding. Veel mensen ervaren de discriminatie zonder die te melden. Dat knelpunt doet zich niet alleen landelijk voor maar ook in de gemeente Utrecht. Mevrouw Kendir vindt het heel belangrijk aan de slag te gaan met de meldingsbereidheid. In de raadsbrief wordt aangegeven dat daarin stappen gezet gaan worden. Om die meldingsbereidheid hoger te krijgen, is het belangrijk dat mensen de idee krijgen dat het doen van een melding daadwerkelijk gaat leiden tot bepaalde stappen. Zij pleit er daarom voor integraal te kijken naar de meldingsprocedure en daarin stappen te zetten. Zij is benieuwd naar de reactie van de wethouder.

2500

Het onderzoek legt belangrijke uitkomsten bloot. Ten eerste blijkt dat discriminatie in de Utrechtse sport voorkomt en invloed heeft op het sportgedrag. Ongeveer een kwart van de ondervraagde sportverenigingbestuurders had in de afgelopen vijf jaar te maken met discriminatie-incidenten, vooral op basis van huidskleur en/of herkomst of door seksuele oriëntatie, of geslacht en gender-identiteit.

2510

Ook blijkt uit het onderzoek dat opmerkingen en grappen met betrekking tot seksuele voorkeur en huidskleur vaker voorkomen in de Utrechtse verenigingen. Ook is gebleken dat ongeveer de helft van de Utrechtse sportclubs anti-discriminatie- en diversiteitsbeleid hebben. Haar fractie is daarmee blij. Maar het is ook jammer dat de andere helft dat niet heeft.

Er is veel nadruk op een reactief beleid in plaats van op een preventief beleid. Zij was aanwezig bij een aantal inclusiebijeenkomsten van enkele sportverenigingen. Zij vond het mooi te zien dat door middel van laagdrempelige interventies een bepaalde cultuur wordt gemaakt. Zij noemt in dit verband gedragscodes in plaats van alleen te reageren wanneer discriminatie plaatsvindt.

2520

De verenigingen geven duidelijk aan dat zij behoefte hebben aan ondersteuning in de vorm van duidelijke protocollen voor het omgaan met discriminatie en incidenten. Een derde belangrijke conclusie is dat nog steeds een sociale kramp heerst ondanks de extra aandacht voor discriminatie in de sport. Dat ongemak maakt het moeilijk om discriminatoire opmerkingen te herkennen, incidenten te melden en daarop adequaat te reageren. Het is van essentieel belang deze sociale kramp aan te pakken en een verenigingscultuur te bevorderen waarin iedereen veilig en met het plezier kan sporten.

2530 Student & Starter is geen voorstander van nog een onderzoek. Dit debat vindt plaats naar aanleiding van ook een onderzoek. Het is tijd om stappen te zetten op deze thema's.

Hiernaast is Student & Starter voorstander van een integrale aanpak. Zij vindt het jammer geen link te zien in dit rapport naar de Anti DiscriminatieAgenda.

Verschillende partijen hebben zich uitgesproken over wat zij belangrijk vinden, wat zij zien als goede maatregelen om discriminatie aan te pakken. Zij hoort GroenLinks al een paar van die punten herhalen. Zij betreurt de noodzaak om die punten te herhalen omdat dat debat al gevoerd is; zij pleit ervoor niet steeds losse eilandjes te maken, maar voor een stevige aanpak te gaan van het college.

2540 De gemeente en Sport Utrecht moeten wat haar betreft discriminatie expliciet agenderen; dat kan wat haar fractie betreft door het organiseren van een reeks meetings en het initiëren van een zij aan zij-project waarbij het stadsbestuur de dialoog aangaat met sportverenigingen en andere betrokkenen om discriminatie bespreekbaar te maken.

Daarnaast moet de gemeente Utrecht wat haar betreft sportaanbieders actief ondersteunen bij het ontwikkelen en het implementeren van anti discriminatie maatregelen, zoals protocollen en trainingen. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder. Zij roept op tot het tegengaan van discriminatie en het bevorderen van een inclusieve sportcultuur op te nemen in het Utrechtse Sportakkoord zoals gesteld in de raadsbrief. Haar fractie juicht dat toe.

2550 Zij denkt door concrete doelstellingen en maatregelen te nemen, stappen te kunnen zetten; daarvoor hoeft het stadsbestuur geen onderzoek af te wachten.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dit een belangrijk onderwerp en het onderzoek niet al te best. Te zien is dat er veel plaatsvindt bij sportclubs. Sport wordt tegenwoordig breder opgevat dan alleen de techniek ervan: hoe komt een sporter tot ontwikkeling? Hoe kan het talent zich verbeteren? Dat zou de insteek moeten zijn bij dit onderwerp: gebruik de kracht van de verenigingen om verder te komen. Hij refereert aan de inbreng van de heer Stam; heel veel sportverenigingen willen graag met het

2560 onderwerp iets doen zonder daarmee verder te kunnen komen. Hij refereert aan een pilot voor talentontwikkeling in Groningen bij een club die niet meer selecteert. Dat leverde een discussie op over hoe om te gaan met talentontwikkeling; dat heeft daar tot verandering. Zoiets zou Utrecht ook kunnen doen. Utrecht zou in dat opzicht voorop kunnen lopen; hij roept de wethouder op dergelijke ontwikkelingen te bevorderen en zich persoonlijk in te zetten en de kracht van verenigingen te gebruiken. Dan komt het stadsbestuur verder dan met alleen maar straffen en protocollen. Hij geeft de voorkeur aan die benadering.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) merkt op dat heer Van Steeg niet erg positief is over de protocollen. Zij leest desalniettemin in het stuk dat verenigingen daarmee geholpen kunnen zijn en dat daar wellicht ook behoefte is. Hoe kijkt het CDA daar naar?

2570 **De heer Van Steeg** (CDA) denkt veel meer te moeten aansluiten bij de vragen van verenigingen zelf. Wanneer zij aangeven behoefte te hebben aan handvatten voor het omgaan met discriminatie, zou de gemeente die moeten geven. Hij adviseert het college vooral te luisteren naar de behoefte die bij verenigingen leeft. Hij adviseert het college het ertoe te leiden dat bestuurder van sportverenigingen ervoor zorgen dat in de sportkantines het gesprek wordt gevoerd over inclusiviteit. Dan gaat het niet

over het invullen van een protocol. Dat risico bestaat bij een subsidierelatie. Hij herhaalt zijn argumenten en pleidooi.

2580 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) hoort de heer Van Steeg spreken over de verenigingen die willen. In haar bijdrage sprak zij over dat de helft van de verenigingen al een beleid heeft om met het onderwerp echt aan de slag te gaan, en de helft heeft dat niet. Zij vraagt of de heer Van Steeg ziet dat er verschillen zijn tussen verenigingen als het gaat om hoe ver verenigingen hiermee zijn en dat verenigingen die hiermee nog niet zo ver zijn bepaalde blinde vlekken kunnen hebben.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend. Hij pleit voor een pilot om het anders te gaan doen.

2590 **Mevrouw Kendir** (Student & Starter) vraagt hoe de fractie van het CDA van plan is om sociale veiligheid te bevorderen voor leden van verenigingen die dit nog niet vanuit henzelf doen.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat zijn pleidooi absoluut niet zijn pleidooi is voor vrijblijvendheid. Hij benadrukt dat die stap meer zal opleveren dan een voorstel voor het invullen van alleen protocollen. Hij herhaalt zijn argumenten.

De heer Simşek (DENK) haakt in op de laatste inbreng van de heer Van Steeg; hij koppelt “de verenigingen die het willen” aan “vrijblijvendheid”. Hij vraagt wat te doen wanneer verenigingen bewust de blinde vlek voor discriminatie in stand houden en die daarom geen bemoeienis willen. Het is dan prima dat daar gediscrimineerd wordt. Hoe ziet het CDA dit?

2600 **De heer Van Steeg** (CDA) antwoordt dat de gemeente tegen iedere vorm van discriminatie zou moeten optreden. Zijn inbreng is erop gericht het grootste effect te bereiken. Hij wijst protocollen niet af. Hij zegt ook niet niets te moeten doen aan de subsidierelatie. Hij denkt niet dat dat de daadwerkelijke verandering oplevert. Hij gelooft veel meer in aansluiten bij verenigingen die willen en het gebruik van de kracht van verenigingen. Hij herhaalt zijn inbreng. Hij benadrukt niet te zeggen dat discriminatie goed is.

De heer Simşek (DENK) herhaalt zijn vraag. Wat te doen bij de verenigingen die niet willen.

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt zijn inbreng.

2610 **De heer Stam** (PvdA) vraagt of de heer Van Steeg het met hem eens is dat het bestuur vaak nog wit is en daardoor vaak een blinde vlek heeft op dergelijke onderwerpen.

De heer Van Steeg (CDA) is het ermee eens dat diversiteit kan helpen om gevoeliger te zijn voor het voorkomen van discriminatie. Daarnaast merkt hij op dat het best ingewikkeld is om goede bestuurders te vinden. Verenigingen zijn vaak blij met de mensen die ze kunnen vinden. Een gebrek aan diversiteit kan een probleem zijn.

2620 **De heer Stam** (PvdA) denkt het eens te zijn met het CDA over dat het lastig is om goede bestuurders te vinden en dat het hebben van een divers samengesteld bestuur kan bijdragen aan het willen aanpakken en het energie hebben voor het aanpakken van discriminatie en het verbeteren van de diversiteit van de vereniging. Hij vraagt of de heer Van Steeg het met hem eens is dat door het implementeren van een Rooney Rule de vereniging te versterken is op het vlak van anti discriminatie.

De heer Van Steeg (CDA) zou zeker voorstander zijn van om na te gaan hoe meer diversiteit in de bestuurlijke laag te krijgen is. De vereniging zelf bepaalt wie de bestuurders zijn. Wanneer de gemeente een dergelijke beweging kan stimuleren is hij daarvan voorstander.

Mevrouw Stylianou (D66) verneemt desgevraagd dat **de heer Van Steeg** (CDA) van mening is dat de dansschool er wel iets aan heeft dat op de voetbalclub een actief beleid gevoerd wordt. Dit maakt het onderwerp bespreekbaar. Hij is het er over eens dat inclusiviteit voor de dansschool zich anders kan voordoen dan inclusiviteit voor een voetbalclub. Ook bij dansscholen zal gekeken moeten worden naar wie hierin het initiatief wil nemen.

Mevrouw Stylianou (D66) vraagt of het CDA daarmee zegt dat ook gedifferentieerd moet worden in het beleid en dat er verschillende aanpakken moeten zijn.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend.

De voorzitter schorst de vergadering om 16.55 uur tot 20.00 uur en heropent die dan voor de voortzetting van de vergadering in de termijn van de commissie.

De commissie (vervolg)

Mevrouw Nederhand (VOLT) is het met D66 eens dat het rapport nogal aan de zwakke kant is. Dat maakt het lastig om precies in beeld te brengen wat er mis gaat in de sport en waarop de gemeente kan gaan handhaven.

In het rapport wordt genoemd dat sportclubs een zero tolerance beleid hebben als het gaat om discriminatie. Dat is fijn om te horen maar het blijft moeilijk om over te praten. Incidenten in de professionele voetbalerij toonden aan dat er nog werk aan de winkel is binnen de sportwereld.

Bij Sport wordt vaak provocerende taal gebruikt. Taal is een heel belangrijk element waarmee een cultuuromslag te bewerkstelligen is nodig om discriminatie te verminderen. Taal is dan een lastige element; mevrouw Nederhand maakt dan onderscheid tussen stoere kleedkamertaal en discriminerende uitspraken. De vraag is dan waar de grens ligt. Wat haar betreft moet het stadsbestuur daarop sturen om die grens te verduidelijken. Zij vraagt of de wethouder bestuurders van sportverenigingen aansporen om in gesprek te gaan over waar de grens ligt tussen stoere kleedkamertaal en discriminatie. Kunnen sportclubs dat bespreken met de teams om een zo open mogelijk gelijkwaardig gesprek op te starten waar ieder zijn of haar grens durft aan te geven.

Sport kan verbindend werken. VOLT is van mening dat de gemeente daar op tijd mee moet beginnen zo dat de Utrechtse kinderen geen kampioen stilzitten worden.

De heer Simsek (DENK) vraagt of VOLT van mening is dat elke sportclub in Utrecht een anti discriminatiebeleid zou moeten hebben in welke vorm dan ook.

Mevrouw Nederhand (VOLT) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar betoog. Wat haar betreft moet de verbindende werking van sport zo vroeg mogelijk beginnen; zij vraagt of jonge sporters zonder verblijfsvergunning te koppelen zijn aan een teammaatje, bijvoorbeeld een turn- of handbalvereniging te laten samenwerken met een AZC, zo dat ook die kinderen de kans krijgen om én te kunnen sporten én de kans te krijgen te integreren.

Zij belicht de genderkant aan dit onderwerp. Nu worden teams vanaf vrij jonge leeftijd gescheiden op basis van geslacht. Zij legt de vraag voor of daarvoor andere scheidslijnen zouden kunnen gelden dan alleen leeftijd en geslacht, bijvoorbeeld talent, positie en conditie, om zo meer tolerantie en waardering voor elkaar te krijgen binnen de sport. Zij legt de vraag voor of de gemeente daarover een gesprek kan starten met verenigingen.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) vraagt hoe zij *scheiden op talent* voor zich moet zien. Moeten mannen en vrouwen zich gezamenlijk omkleden omdat ze een bepaald talent hebben?

Mevrouw Nederhand (VOLT) licht toe dat omkleden niet aan de orde is wanneer de sporters al omgekleed naar de sport toegaan. Wanneer sporters op ongeveer een gelijk niveau spelen, zou het geslacht de grens niet moeten bepalen tussen mannen en vrouwen.

2680 **Mevrouw Al Saqaff** (VVD) begrijpt dat het gaat om de samenstelling van de teams.

Mevrouw Nederhand (VOLT) noemt een voorbeeld uit de voetbalwereld waar het bijvoorbeeld mogelijk is om alle spitsen gezamenlijk te laten trainen, mannen en vrouwen. Dan wordt er meer aandacht besteed aan positiespel en is de aandacht minder gericht op het eigen team.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) is benieuwd naar het antwoord van de wethouder. Zij vindt dit idee innovatief.

De heer Simşek (DENK) vraagt of er dan nog wel jongens- en meidenteams en mannen- en vrouwenteams blijven in de ogen van VOLT.

2690 **Mevrouw Nederhand** (VOLT) bevestigt dat gesport blijft worden binnen het team. Binnen haar beeld zou het mogelijk zijn om op basis van talent een keer per maand een training te houden met mannen en vrouwen en jongens en meisjes op basis van de positie in het spel: alle spitsen bij elkaar en alle verdedigers bij elkaar. De training is dan gericht om het overnemen van elkaars inzichten. Dat kan goed zijn voor het verbeteren van skills en talent.

De heer Simşek (DENK) vraagt of mevrouw Nederhand erkent dat er meiden en vrouwen zijn die het juist fijn vinden om in een team met alleen meiden en vrouwen te spelen. Dat geldt zeker voor meiden en vrouwen met een migratieachtergrond. Hij vraagt of VOLT inziet dat met dat plan juist extra obstakels worden opgeworpen.

2700 **Mevrouw Nederhand** (VOLT) pleit niet voor een plotselinge cultuuromslag. Mensen die dit willen, zouden de kans moeten krijgen wat haar betreft.

De voorzitter pleit ervoor het debat te focussen op het thema.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vervolgt haar betoog. Zij is in gesprek gegaan met haar eigen voetbalteam. Zij verzamelde ervaringen van andere teams. Zij weet dat vrouwenvoetbalteams anders worden behandeld dan mannenvoetbalteams, ook op Utrechtse sportvelden. Zo wordt er wanneer er een tekort aan trainingsvelden is op een avond eerder tegen de vrouwenteams gezegd dat ze een veld moeten delen dan tegen mannenvoetbalteams. Zij vindt dat niet meer van deze tijd. Zij vraagt of de wethouder hierover in gesprek gaat met sportverenigingen.

2710 Zij spreekt haar dank uit aan scherpe scheidsrechters; zij zorgen ervoor dat de sport eerlijk, leuk en gelijkwaardig blijft voor iedereen en zij vindt dat enorm van belang.

Mevrouw Al Saqaff (VVD) merkt op dat iedereen het erover eens is dat discriminatie op welke grond dan ook onwenselijk is. Het college heeft een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren naar discriminatie in de Utrechtse sport. Zij vindt dit een aparte manier van onderzoek doen: 8 diepte-interviews. Zij is niet erg onder de indruk. Uit het onderzoek kwam naar voren dat er weinig meldingen gedaan worden. Maar dat betekent nog niet dat er geen sprake is van discriminatie.

2720 Verder blijkt uit onderzoek dat de respons van sportbestuurders op de vragenlijsten extreem laag is: 23%. Zij betreurt dit lage percentage. Zij herkent wel de opmerking van het CDA dat het de zoveelste keer is van een onderzoek en het stadsbestuur van start zou moeten gaan met een ander beleid.

Tegelijkertijd vindt haar fractie het irritant dat een van de twee aanbevelingen vervolgonderzoek betreft. Zij vindt dat dan maar direct goed onderzoek gedaan moet worden.

Ongeveer de helft van het aantal sportclubs in Utrecht heeft een anti-discriminatiebeleid. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde. In dat opzicht prijst zij de sportclubs.

Het beleid is reactief en niet preventief; dat is al een aantal keren genoemd. Wat haar fractie betreft is het duidelijk communiceren van de geldende regels van belang en de faciliterende rol van de gemeente en Sport Utrecht daarin zoals is genoemd in de aanbevelingen.

Mevrouw Minnaert (Partij voor de Dieren) merkt op dat sportverenigingen voor iedereen zijn. Haar fractie is teleurgesteld maar niet verbaasd over de uitkomsten van het onderzoek. Zij vindt het erg om te zien dat seksisme racisme homo en transhaat validisme en andere vormen van discriminatie nog steeds zo aanwezig zijn. Zeker omdat dit zelfs nog een positievere weergave is van de werkelijkheid. Veel goede punten zijn al ingebracht. Zij voegt er enkele aan toe.

Met betrekking tot de meldingsbereidheid, sluit zij zich aan bij Student & Starter: dat de nadruk komt te liggen op het creëren van een veilige sfeer die ervoor zorgt dat meldingen doen laagdrempeliger wordt.

Uit het rapport bleek ook de discriminatie van homoseksuelen en transpersonen. Haar fractie is blij met de vraag van VOLT over de indeling van trainingsgroepen op basis van talent en niet op basis van geslacht.

Een van de vormen van discriminatie van deze groep uit zich ook in het gebrek aan genderinclusieve kleedkamers. Zij vraagt of de wethouder het eens is met haar fractie dat de beschikbaarheid van genderinclusieve kleedkamers wenselijk zou zijn. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dit mee te nemen in de gesprekken met de sportverenigingen. In dat kader zou zij de commissie en het college willen oproepen niet te spreken van jongens en meisjes, of van mannen en vrouwen.

Als het gaat om de methode van benaderen van sportverenigingen refereert zij aan de inbreng van de PvdA dat het stadsbestuur af moet van de vrijblijvendheid. Het lijkt haar erg belangrijk dat juist de sportverenigingen benaderd worden voor een Anti-Discriminatieaanpak. Zij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat de sportverenigingen hiervoor benaderd zullen worden.

Wat haar fractie betreft zouden de uitkomsten van dit onderzoek gezien moeten worden als een keihard signaal dat het niet goed gaat en dat de gemeente samen met de Sport Utrecht aan de slag moet om hieraan iets te veranderen.

Zij is benieuwd hoe de wethouder de raad gaat informeren over de vervolgstappen.

De beantwoording

Wethouder Oosters dankt de commissie voor haar inbreng.

Te merken is aan de verschillende verhalen dat over dit onderwerp veel gesprekken gevoerd worden. Dat is volgens haar ook de manier om dit onderwerp te behandelen. In het debat heeft zij veel nieuwe ideeën gehoord. Zij zal in haar antwoord in ieder geval ingaan op het onderzoek en op de vraag of het college een breder onderzoek zal doen, op de huidige aanpak (wat doet de gemeente al?), en zij zal ingaan op alle nieuwe ideeën die afkwamen van de fracties.

De wethouder heeft bij een vereniging vernomen dat leden iedere dag te maken krijgen met discriminatie. De verhalen die zij heeft gehoord, vindt zij schrikbarend. De

uitkomst was niet verrassend en des te pijnlijker. Zij deelt de observatie van de VVD daarin: er kwam niet veel respons. Vergeleken met andere vragenlijsten reageerden veel bestuurders op deze vragenlijst, relatief gezien op dit soort onderzoeken.

De vraag is nu of het stadsbestuur een breder onderzoek wil. Het college kiest ervoor op dit moment dat niet te doen om de volgende redenen: (1) er zijn al verschillende manieren waarop gegevens over discriminatie worden verzameld. Het college wil vooral aan de slag. Het bestuur is al voorbij *het aantonen van het bestaan van discriminatie*.

2780 De wethouder begrijpt de behoeften aan een nulmeting of een absoluut cijfer over hoe vaak discriminatie voorkomt in de Sport en waar dan en hoe dan precies. Juist op dit gebied is het heel moeilijk om dat op die manier aan te tonen. Zij refereert aan de inbreng van de heer Van Steeg: "we willen aan de slag".

De spannende balans gaat over de vraag in hoeverre het bestuur organisaties wil verplichten en in welke mate juist niet. Deze discussie die nu in de commissie gevoerd is, wil het college ook voeren met de afdeling Sport, met verenigingen en met sporters. Zij wil niet dat anti discriminatie een papiertje aan de muur gaat zijn; zij wil dat het een gesprek wordt tussen leden en bestuurders. Dat er een beter gesprek wordt gevoerd over de grenzen, breder dan alleen discriminatie, maar juist ook over
2790 de sociale veiligheid. Op dit moment zijn onlangs de gebruikersvoorwaarden van de sportaccommodaties opgenomen voor een sociaal veilige omgeving. Het college kan nagaan wat het kan doen met de subsidievoorwaarden, maar eigenlijk wil het college liever sturen op outcome inplaats van op output. Het college wil echte verandering teweeg brengen. Zij citeert een uitspraak van een betrokkene: "Anti Discriminatie is een spier die getraind moet worden; het gaat niet vanzelf." Het college doet nu al een aantal dingen om die spier te trainen. Een ervan is de meldingsbereidheid en de meldingsprocedure. Artikel 1 Midden Nederland ontvangt meldingen en ondersteunt ook bij het vervolg. Ook Sport Utrecht begeleidt slachtoffers en volgt hierbij het beleid van NOC*NSF.

2800 Een ander punt dat genoemd werd door fracties ging over de cursussen en de trainingen die aan verenigingen is te geven en de bekendheid ervan. Sport Utrecht biedt veel van die trainingen aan. Dan gaat het om de scholing van vertrouwenscontactpersonen, inspiratiesessies over sociale veiligheid, een vrij intensief driedelig thematraject over sociale veiligheid. Die worden ook gevonden door een deel van de verenigingen. Daarin is nog een behoorlijke stap te zetten; het gaat nu niet om alle 300 verenigingen en 600 anders georganiseerde sportinitiatieven in de stad.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) gaat in op de meldingsprocedure. Zij vindt het goed te horen dat mensen die een melding doen goed worden begeleid. Zij vraagt of het zo is dat er daadwerkelijk vervolgstappen mogelijk zijn.

2810 **Wethouder Oosters** licht toe dat er altijd vervolgstappen mogelijk zijn ook via de procedures van Artikel 1 Midden Nederland. Op basis van discriminatie kunnen gerechtelijke procedures gestart worden. Dat is een grote stap en de wens bestaat dat dat bij de vereniging al wordt ondervangen.

De wethouder gaat in op de schakel met de Anti DiscriminatieAgenda. De kern is dat die schakel nadrukkelijk gezien wordt. Het valt onder het thema positieve sportcultuur in de Anti DiscriminatieAgenda. Het college zet in op juist het gesprek en op het delen van goede voorbeelden. Dat is ook haar antwoord op de vraag van GroenLinks over het namen and famen. Die aanpak wordt al gedaan.

2820 Het college werkt ook aan de vergroting van het bewustzijn. Die inzet wil het college ook versterken, bijvoorbeeld met de week van respect. Kijken hoe deze november juist de sociaal veilige sport als campagne is voort te zetten als haakje bij de Week van Respect.

In de herijking van het Sportakkoord staat voor het college de opdracht een plan van aanpak te maken voor een sociaal veilige Utrechtse sportwereld. Veel van de door de commissie gemaakte punten, de suggesties die gedaan zijn, kunnen goed landen in het plan van aanpak. Voor de uitwerking van dat plan zal het college met heel veel sporters, verenigingen, wetenschappers en experts spreken, juist ook om te kijken wat voor hen of volgens hen ook nodig is. Niet op gevoel, maar door het gesprek zoals ook mevrouw Nederhand van VOLT in haar bijdrage beschreef. Juist op dit

2830 onderwerp is dat heel belangrijk.

Het college zal nog dit jaar beginnen met het plan van aanpak. Over de voortgang daarmee zal het college de raad informeren. Zij zegt dit ook richting de fractie van GroenLinks die vroeg om een periodieke informatiestroom.

Gevraagd is wat het college nog meer kan doen. Dan gaat het om heel veel suggesties waarmee de wethouder heel blij is. Het college zal heel veel van die suggesties meenemen in de gesprekken die het college over dat Plan van Aanpak gaat voeren. Zij pakt er een aantal uit.

Het sporten voor meisjes, ingebracht door D66. Dat is al een groot aandachtspunt bij Sport Utrecht en bij het stadsbestuur. Zij noemt in dit verband de realisatie daaruit

2840 van de Urban Danceground. Het college zal zeker daarvoor meer aandacht hebben bij de uitwerking van Sport en Bewegen in de openbare ruimte.

Ook de kledingvoorschriften zijn mee te nemen in de gesprekken. De wethouder vindt interessant wat is beschreven over intensieve evenementen. Zij denkt dat inclusieve sportevenementen kunnen bijdragen aan die positieve sportcultuur in Utrecht. Special Olympics is daarvoor dan een hele mooie gelegenheid. De wethouder adviseert de raadsleden volgende week hun mailbox in de gaten te houden.

De PvdA sprak over de meer professionele aanpak van de spreekkoren bij FC Utrecht. Zij prijst zich gelukkig met dat FC Utrecht hierop goed samenwerkt met OOV

2850 en dat de club een sterke link heeft naar het opsporen van mensen die dergelijke spreekkoren starten. Dus daarvoor is al een professionele aanpak.

DENK stelde een vraag over mystery guests. De wethouder vindt die vraag ingewikkeld. Een Mystery guest kan meer inzicht geven in hoeverre een sportclub inclusief is. Maar daarmee iets oplossen of voorkomen is niet mogelijk. In verenigingsport is een mystery guest lastig in te zetten. Alleen in de kantine of langs de velden. Bij het aanmelden is het ook lastig uit te voeren omdat er bij veel verenigingen een wachtlijst is waarbij de data niet bekend zijn en waarin het college ook in technisch opzicht geen inzicht kan krijgen. Zij begrijpt de zoekrichting van de heer Simsek.

De heer Simsek (DENK) vraagt of de wethouder geen enkele mogelijkheid ziet om

2860 te achterhalen of kinderen met een immigratie achtergrond langer op de wachtlijst blijven staan. Hij verneemt geluiden als zouden mensen met een Marokkaanse achtergrond lang op de wachtlijst blijven staan en mensen zonder immigratie achtergrond na drie maanden toegelaten worden. Hij krijgt dergelijke geluiden over verschillende verenigingen.

Wethouder Oosters kan zich de impact van dergelijke geluiden voorstellen; zij denkt dat de mystery guest de oplossing niet gaat bieden en ook niet het gewenste inzicht.

Zij denkt ook dat de tijd van onderzoek nu voorbij is en dat het tijd is voor actie. Zij probeert in haar beantwoording aan te geven hoe het college dat wil doen.

2870 **De heer Simşek** (DENK) vraagt met welke concrete acties de wethouder zelf komt om aan te tonen dat kinderen van migrantenouders langer op de wachtlijst moeten blijven staan om dergelijke problemen te voorkomen.

Wethouder Oosters antwoordt dat bij dergelijke signalen zij zou zeggen dat die signalen heel waardevol zijn voor de gesprekken die het college wil voeren met verenigingen, met de sporters, over wat te doen is om als vereniging juist dit soort situaties te voorkomen. Wanneer de heer Simşek daarvan concrete voorbeelden heeft, nodigt de wethouder hem uit daarmee naar het college te komen. Dan kan de gemeente in gesprek gaan met de desbetreffende verenigingen.

2880 **De heer Simşek** (DENK) zet uiteen dat hij deze signalen heeft. De onderzoekers geven ook aan dat dit soort zaken gebeuren. Dat er zelfs bestuurders zijn die bepaalde groepen willen weren. Bij het verder lezen gaat het dan vaak om kinderen met een niet-westerse achtergrond. Dat zou voor de wethouder volgens hem genoeg redenen moeten zijn om het nader te onderzoeken vanuit de vraag hoe daartegen concrete maatregelen te nemen zijn. Dit kan toch niet iets zijn waarover nu slechts gesproken wordt.

2890 **Wethouder Oosters** antwoordt dat het dat ook absoluut niet is. Zij hoopt ook te hebben aangegeven dat er nog veel meer mogelijkheden zijn om dit soort problematiek aan te kaarten, bijvoorbeeld door die meldingen te maken bij Artikel 1 en daadwerkelijk procedures te starten. Dan komt die informatie ook boven en kan de gemeente ook met artikel 1 Midden Nederland of op een andere manier daarop gaan handelen. Zij denkt dat de heer Simşek gelijk heeft: daar moet meer op gebeuren dan alleen praten. Het college beschikt over die middelen daartoe.

VOLT ging in op sporten bij het AZC en hoe dat meer te stimuleren. Er gebeurt al veel. Binnenkort komen daarover antwoorden op schriftelijke vragen. Dan is ook te lezen welke organisaties het precies zijn.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vraagt of de wethouder een tipje van de sluier kan oplichten.

2900 **Wethouder Oosters** kent de namen van organisaties niet. Volgende week komt die informatie naar de raad. Dan gaat het ook om organisaties die naar het ACZ toe gaan en die met de organisaties nagaan hoe mensen aan het sporten te brengen.

Veel verenigingen sporten al gemengd. Daarvoor hoeven geen regels opgesteld te worden. Dat is vanzelfsprekend. Dat zou ook vanzelfsprekend moeten zijn wat de wethouder betreft. Dat is een mooi onderwerp voor de gesprekken die gevoerd gaan worden met verenigingen. De wethouder kan op basis hiervan daarover iets toezeggen zonder het gesprek daadwerkelijk met verenigingen en de sporters aan te gaan. Ze wil dat gesprek daarvoor gebruiken. Daarin neemt zij ook de ervaringen op het gebied van gendergelijkheid in de voetbalwereld in Utrecht graag mee. Zij stelt voor daarover nog een keer door te spreken.

2910 Zij hoopt met deze beantwoording heel veel van de punten, ook de individuele van de fracties, te hebben aangestipt. In reactie op de heer Van Steeg antwoordt de wethouder dat Utrecht uiteraard op dit gebied voorloper wil zijn, juist op het gebied van de positieve sportcultuur. De wethouder zal zich persoonlijk daarvoor stevig inzetten.

Interruptions

Mevrouw Stylianou (D66) merkt op dat de wethouder afwijkt van het advies van de Nederlandse Sportraad; zij vraagt waarom de wethouder daarvan afwijkt.

2920 **Wethouder Oosters** bevestigt dat de Nederlandse Sportraad er naar streeft dat 2030 iedereen de aanpak heeft. De Utrechtse aanpak richt zich sterk op het voeren van gesprekken over dit onderwerp om uiteindelijk meer begrip voor elkaar te krijgen. Het verplicht stellen is iets anders dan in eerste instantie het gesprek hierover aangaan. Juist met verenigingen zoals werd benadrukt door het CDA die ontzettend veel taken hebben als vrijwillige bestuurders dat het goed is eerst die stap te maken voordat gezegd wordt ervan een papierwinkel te maken voor aan de muur. De wethouder bevestigt dat dat een andere aanpak is: outcome inplaats van output. Zij vindt dat waardevoller op dit onderwerp.

2930 **Mevrouw Stylianou** (D66) vraagt of de wethouder haar standpunt herziet indien de minister naar aanleiding van het advies de Nederlandsde Sportraad eind van het jaar een plan van aanpak presenteert waarin dat verplicht wordt gesteld, of waarin hij mensen daartoe oproept.

Wethouder Oosters antwoordt dat het zelfs zou kunnen zijn dat op basis van de gesprekken die het college voert met sporters, verenigingen, wetenschappers en experts over het plan van aanpak in dit najaar, dat de tijd rijp is om dergelijke stappen te gaan zetten. Zij vindt het opleggen niet de goede manier om dat Plan van Aanpak aan te gaan. Zij wil daartoe komen aan de hand van het voeren van gesprekken.

2940 **Mevrouw Stylianou** (D66) vraagt of zij kan verwachten dat de Nederlandse Sportraad ook een van de experts is die voor een dergelijk gesprek uitgenodigd zal worden. **Wethouder Oosters** lijkt die een goede partner daarvoor.

Mevrouw Nederhand (VOLT) stipt de gendergelijkheid aan; zij is op zoek naar de tijdsspanne waarin dit staat te gebeuren. Zij vraagt of zij tegen haar huidige voetbalteam kan zeggen dat de vrouwen in het volgend seizoen op minder hobbelige velden zullen spelen; of kan ze dat beter zeggen tegen haar jongere nichtje?

2950 **Wethouder Oosters** antwoordt dat hier twee dingen uit elkaar gehaald moeten worden. Aan de ene kant begint het college dit najaar al met deze aanpak. Dan zal nagegaan worden wat het college kan doen. Of daadwerkelijk het hobbelveld kan veranderen in een goed speelveld, moet de wethouder opnemen met haar collega's van exploitatie. Misschien is daarover nog informatie uit te wisselen. Dit is wel de tijdsspanne waaraan VOLT moet denken; het college gaat met hen aan de slag.

De heer Stam (PvdA) pleit ervoor het subsidiestelsel in lijn te brengen met de morele verwachtingen van verenigingen; hij pleit in die zin om een actieve aanpak. A

2960 **Wethouder Oosters** heeft in haar antwoord beschreven dat het college dit al op bepaalde manier in het systeem heeft gedaan, maar misschien nog niet zo expliciet als dat er gezegd werd er moet een protocol komen of iedereen moet dergelijk beleid hebben bij een vereniging. Het college heeft wel de eis van het *sociaal veilige* opgenomen in de gebruikersvoorwaarden. Dat is voor de sportvereniging in Utrecht misschien effectiever dan in de subsidievoorwaarden. Daar spreekt het college een veel grotere groep aan van sportverenigingen. Niet met iedere sportvereniging heeft het college op die manier een directe subsidie relatie. Het is dan ook nagaan wat daadwerkelijk effectief is en of in de subsidievoorwaarden zoiets is op te nemen dat ook nog eens juridisch houdbaar is. Het is een zoektocht. De wethouder wil op basis

van de gesprekken maatregelen nemen die aan die aanpak gaan bijdragen. Voor haar telt niet het papiertje aan de muur.

De heer Stam (PvdA) vraagt of het dan handig is om met de verschillende ideeën gewapend naar de verenigingen toe te gaan en met de richting waarop het college heen wil. Hij herhaalt de Rooney Rule.

2970 **Wethouder Oosters** antwoordt dat onderdeel van het Sportakkoord juist ook is om de verenigingen te prikkelen om tot dergelijk beleid te komen. Op die manier zitten er doelen in. Het college zal de suggesties die gedaan zijn door de commissie daarin meenemen.

De heer Stam (PvdA) overweegt een motie wanneer dit onderwerp doorgeleid wordt naar de raad.

Gemiste vragen

Mevrouw Minnaert (Partij voor de Dieren) is benieuwd naar het standpunt van de wethouder op de genderinclusieve kleedkamers.

2980 **Mevrouw Stylianou** (D66) had gevraagd of er zicht is op de verhouding tussen wachtlijsten en de plekken voor vrouwen en meisjes in de georganiseerde sport. Zij heeft begrepen dat wel ondersteuning zal worden gegeven op de anti discriminatie protocollen, meer in een gespreksvorm dan als verplichting.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) had een vraag gesteld over de link met de AntidiscriminatieAgenda.

De beantwoording

2990 **Wethouder Oosters** geeft een sneak preview op de beantwoording van de schriftelijke vragen, volgende week: Sport Utrecht, Live Goals, Jong Gras Sport Buddies, Refugee Team, Sportaanbieders het Zwemproject en On the Move Sportvrienden.

Mevrouw Minnaert bracht terecht haar vragen over genderinclusieve kleedkamers onder de aandacht. De wethouder had in haar beantwoording die vraag geïncorporeerd in haar antwoord op de vraag over genderinclusief sporten van mevrouw Nederhand; met dezelfde boodschap: dat zij nu niet kan toezeggen dit bij sportverenigingen te kunnen vastleggen of op die manier op kan leggen. Zij wil dit meenemen in de gesprekken die het college voert met de verenigingen.

3000 Zij gaat in op de vraag van mevrouw Stylianou over de verhouding bij wachtlijsten; de wethouder begrijpt die vraag en toch is die lastig te beantwoorden. Hierin kan het college geen inzicht krijgen.

Zij bevestigt dat ondersteuning wordt geboden op anti discriminatiebeleid door Sport Utrecht en door Artikel 1 Midden Nederland.

De link met de Anti DiscriminatieAgenda is er zeker; de wethouder herhaalt haar antwoord.

De voorzitter recapituleert de gedane toezeggingen

Toezegging

de wethouder zal

- het plan van aanpak Sociaal Veilige Sport in Q2 2024 leveren.

3010

De voorzitter vraagt of de agenderende fracties tevreden zijn over de behandeling of dat ze er nog iets mee willen richting de raad.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) verwacht zo mogelijk vanuit haar fractie een motie over subsidievoorwaarden.

De heer Simsek (DENK) zal waarschijnlijk samen optrekken met GroenLinks over de subsidies. Mogelijk komt zijn fractie ook nog met een eigen motie.

De heer Stam (PvdA) verwacht dat partijen elkaar zullen vinden.

3020 **De voorzitter** moedigt de partijen aan om elkaar zo spoedig mogelijk op te zoeken en na te denken over een agendering met de nodige informatie richting de griffie. Zij dankt de commissieleden voor het waardevolle debat en schorst de vergadering voor enkele minuten.

12. Raadsbrief Afsluiting Utrecht 900 jaar stadsrechten

Wethouder: Eva Oosters, beleidsterrein: Cultuur, Bestuurlijke Zaken

Geagendeerd door Bert van Steeg (CDA), Ruud Maas (Volt), Dirk-Jan van Vliet (D66), Hester Assen (PvdA), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Margreet Ramaker (VVD)

Op 30 maart werd de raad geïnformeerd over de afsluiting 900 jaar stadsrechten.

3030 De agenderende fracties willen met de raad in gesprek over de evaluatie van Utrecht 900. In de raad is veelvuldig gesproken over de invulling van Utrecht 900, de betrokkenheid van Utrechtse inwoners en ondernemers. Deze partijen willen kijken in hoeverre de opzet is geslaagd om van Utrecht 900 een zichtbaar feest voor alle Utrechters te maken. Op basis hiervan willen de agenderende partijen aanbevelingen doen voor evenementen en dergelijke initiatieven in de toekomst.

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in een termijn.

Mededeling wethouder

3040 **Wethouder Oosters** merkt op dat het een tijd geleden is dat het evenement Utrecht 900 plaatsvond. Daarvan is wel beeld en zij stelt voor daar eerst naar te kijken. De commissie besloot aldus. Zij nam kennis van een compilatie van indrukken op video.

De commissie

De heer Van Steeg (CDA) vond het feest mooi. De vraag is of de gemeente hiermee voldoende Utrechters heeft bereikt. Was het mogelijk geweest om meer Utrechters te bereiken?

Hij legt de vraag voor waarom de evaluatie zo mager is uitgevallen.

Wat doet de gemeente concreet met de geleerde lessen?

3050 Hij vraagt waar de financiële verantwoording is, anders dan dat er 100.000 euro subsidie niet is uitgegeven.

Mevrouw Nederhand (VOLT) vond Utrecht 900 een bijzondere gebeurtenis. De rijke historie van de stad passeerde de revue. Hierop kan het stadsbestuur trots zijn. Het feest vond overal in de stad plaats: van Overvecht tot de binnenstad en van Lunetten tot Leidsche Rijn. Dat toont de gelijkwaardigheid waar dit college zo naar streeft. Zij complimenteert het college daarmee.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) legt de vraag voor of het feest proportioneel evenveel plaatsvond in alle gebieden, en hij refereert aan wat mevrouw Nederhand zei over gelijkwaardigheid.

3060 **Mevrouw Nederhand** (VOLT) merkt op dat in elke wijk ongeveer evenveel subsidieaanvragen gedaan. Zij vindt dat een goed teken.

Mevrouw Leevers (PvdA) vraagt of VOLT het met haar eens is dat de grootste evenementen vooral in de binnenstad plaatsvonden.

Mevrouw Nederhand (VOLT) weet dat niet zo. Zij vervolgt haar betoog.

De vraag is of het feest er was voor elke Utrechter. Zij merkt op dat niet alle FC Utrecht supporters in de stad wonen, maar ook in Houten, Nieuwegein of in IJsselstein. Deze mensen hebben wel hun wortels in Utrecht, maar kregen weinig mee van het feest omdat ze niet in de stad wonen. Zij vraagt wat het college daarvan vindt.

3070 Overall waren er evenementen; zij legt de vraag voor hoe de communicatie was over die evenementen. Haar partij twijfelt of iedere Utrechters wist wat de emmer betekende die de singel rond maakte en of iedere Utrechter wist dat Kensington op de Dom speelde. Ze krijgt graag hierop de reflectie van het college.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) gaat in op de opmerkingen over de randgemeenten. Zij vraagt of mevrouw Nederhand bedoelt dat er activiteiten hadden moeten gebeuren in plaatsen buiten de gemeente Utrecht. Er wonen heel veel Utrechters in heel Nederland en ook in Australië.

3080 **Mevrouw Nederhand** (VOLT) antwoordt bevestigend. Het zou leuk geweest zijn om de Utrechters in Australië te bereiken; dan zouden de doelen van het college wel heel verreichend zijn. Wanneer dit vergeleken wordt met 750 jaar Gouda, was daarvoor een Radio 1 spotje gemaakt met een landelijk bereik. Dit college had iets meer kunnen inzetten op het bereik van de Utrechters die nog niet zo ver van huis zijn.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) begrijpt uit deze inbreng dat mevrouw Nederhand bedoelt dat er meer publiciteit voor alle Utrechters had moeten zijn, in plaats van dat het ook in andere gemeenten moest plaatsvinden.

Mevrouw Nederhand (VOLT) antwoordt non-verbaal bevestigend. Zij vervolgt haar betoog in haar termijn.

3090 In de maand augustus van het afgelopen jaar vond de VUELTA plaats. Dat evenement zette de gemeente Utrecht in de spotlights; zij merkt op dat dat top georganiseerd was. Door dat evenement stond Utrecht 900 even stil. Zij vraagt waarom er niet voor gekozen is én de VUELTA te laten plaatsvinden én Utrecht 900 in de maand augustus, een vakantiemaand. Ook hierop krijgt zij graag de reflectie van de wethouder.

3100 Haar fractie vraagt zich af in hoeverre de mensen zonder wortels in de stad Utrecht bereikt zijn. Nieuwe studenten die nog geen lid waren van een vereniging, mensen die net zijn komen wonen en die meer gefocust zijn op Nationale media. Wat hebben zij precies kunnen meekrijgen van Utrecht 900? Ook dat was een mooie kans geweest om het beste van de stad te laten zien zij vraagt de wethouder of dat gelukt is. Zij krijgt daarop graag haar reactie.

De heer Van Vliet (D66) noemt de noodzaak van een evenement als Utrecht 900. Utrecht 900 bestond uit een veelvoud aan kleine evenementen. Er was voor ieder wat wils.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) hoort D66 zeggen dat mensen niet zonder dergelijke evenementen kunnen. Uitgaande van de cijfers heeft 60% niet deelgenomen. Hij vraagt hoe een en ander met elkaar strookt.

De heer Van Vliet (D66) antwoordt dat 60% dan niet goed genoeg van de stad heeft kunnen genieten.

3110 **De heer Van Steeg** (CDA) denkt dat die verschillende evenementen het succes was van Utrecht 900. Hij legt de vraag voor of er voldoende samenhang was tussen de evenementen; was het voldoende duidelijk dat het allemaal hoorde bij Utrecht 900? Dat miste hij zelf.

De heer Van Vliet (D66) vindt dat een terechte vraag. Wanneer straks *Utrecht 1000 jaar* gevierd gaat worden, zou daarin nog meer samenhang mogen zijn en nog meer sensatie. Mogelijk was het panel niet helemaal representatief en zijn hierop stappen te zetten.

3120 Hij vervolgt zijn betoog met op te merken dat Utrecht 900 met andere evenementen bezinning geven aan de stad. Daarom vindt zijn fractie dat Utrecht moet blijven zorg dragen voor dergelijke initiatieven. De stad heeft niet alleen een woonfunctie, maar ook een functie voor plezier. Die is net zo belangrijk.

Uiteraard moet alles in balans plaatsvinden, maar zonder feest vaart niemand wel.

Hij vraagt de wethouder of zij deze visie deelt.

3130 Tegelijkertijd is te zien dat de stad groeit; de plekken buiten de binnenstad maar ook de binnenstad zelf. Dat betekent dat voor de mensen die buiten de binnenstad wonen als voor het ontlasten van de binnenstad zelf het goed zou zijn wanneer meer evenementen kunnen plaatsvinden buiten de binnenstad. Dat had mogelijk meer gekund tijdens Utrecht 900. Hij verneemt graag van de wethouder hoe van Utrecht wat evenementen betreft de 10 minutenstad te maken is en dus meer sensatie te brengen is naar wijken als Lunetten, Overvecht of Leidsche Rijn.

Hij vraagt de wethouder ervoor te zorgen dat de evaluatie van dit feest goed bewaard blijft en wordt opgeslagen in het Utrechts archief. Dan kunnen de organisatoren van de toekomst daaruit lering trekken en een nog mooier feest organiseren wanneer Utrecht 1000 jaar stadsrechten heeft.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vraagt of D66 het eerlijk vindt te suggereren dat toekomstige organisatoren uit deze evaluatie lering kunnen trekken.

De heer Van Vliet (D66) houdt zich aanbevolen voor toevoegingen aan de evaluatie van Stadsbelang. Hij verneemt dan graag welke onderdelen Stadsbelang dan nog geëvalueerd wil zien.

3140 **De heer Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) noemt de financiële paragraaf hij refereert aan de inbreng van het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt dat hij de evaluatie mager vindt. Wat hebben de organisatoren van Utrecht 1000 jaar stadsrechten aan deze evaluatie? Wat zijn dan de concrete punten?

De heer Van Vliet (D66) merkt op dat de evaluatie duidelijk laat zien hoe een deel van de communicatie is opgepakt; daarvan zijn veel cijfers beschikbaar. Mogelijk is het terecht dat er een financiële paragraaf bij zou mogen. Utrecht was genomineerd voor een publieksevenementen prijs, maar die is gegaan naar bloemencorso. De nominatie geeft aan dat dat goed op orde was. Dat is goed gedocumenteerd.

3150 **De heer Van Steeg** (CDA) legt de vraag voor of ondernemers iets hebben gehad aan deze evaluatie; daartoe was ook opgeroepen. Hij legt de vraag voor of hiermee voldoende body, voldoende inhoud is om te leren voor volgende evenementen.

De heer Van Vliet (D66) is benieuwd hoe de wethouder dit ziet. Hij zou er voorstander van zijn wanneer er een mogelijkheid is om de evaluatie uit te breiden.

Mevrouw Nederhand (VOLT) doet de suggestie om *Utrecht 950 jaar Stadsrechten* te vieren als dress rehearsal voor Utrecht 1000 jaar. **De heer Van Vliet** (D66) houdt dat voor mogelijk.

3160 **Mevrouw Leevers** (PvdA) legt de vraag voor hoe de wethouder de viering zelf heeft ervaren. Heeft de wethouder het idee dat het aanbod divers en laagdrempelig genoeg was en de doorsnede van alle Utrechters heeft bereikt? In de evaluatie die

niet al te representatief was leest zij dat het doel was elke Utrechter te bereiken. Zij vraagt de wethouder of dat gelukt is.

Binnen haar fractie is ervaren dat erg veel en veelsoortig georganiseerd en gedaan is door de wijken heen, maar alsnog erg veel in de binnenstad. Hiermee is bij haar niet veel blijven hangen dat de stad 900 jaar geleden officieel stadsrechten kreeg. Dat had gekund met een grote lichtprojectie of bouwwerk vanaf 2 juni om die gebeurtenis te visualiseren.

De afsluitende lichtshow op 11 november op het stadhuis appelleerde daaraan wel.

3170 Zij kan zich goed voorstellen dat de historie tot leven wekken lang niet door iedereen even belangrijk wordt gevonden; de focus lag ook meer op het tot stand brengen van de verbinding tussen Utrechters onderling. Over of dat gelukt is, is zij benieuwd naar de visie van de wethouder.

Grote groepen zijn nog steeds niet bereikt. Zij had een persoonlijke uitnodiging van de burgemeester op elk huisadres mooi gevonden. Haar fractie heeft nu een soort *net niet* ervaren. Veel evenementen waren hoogdrempelig, zeker de grotere evenementen. Zij mist hierbij de zelfreflectie van het college; zij krijgt daarop graag de reactie van de wethouder.

3180 Er zijn wat haar betreft zeker ook een aantal mooie dingen ontwikkeld door deze viering, vooral de lichtprojectie op het stadhuis viel bij haar in de smaak en zeker bij haar collega Assen die zij nu vervangt.

Een aantal zaken zijn voor herhaling vatbaar; zij legt de vraag voor of die herhaling mogelijk is.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat veel al gezegd is.

Hij betreurt het dat voor sommige inwoners de aanvraagprocedure voor subsidie te complex was. Hij is blij dat de verantwoording over de besteding en de verdeling van publieke middelen prioriteit heeft gekregen. De reflectie blijft enigszins summier. Hij verneemt graag van de wethouder hoe zij in de toekomst denkt om te gaan met deze

3190 afweging en hoe subsidieaanvragen laagdrempeliger te maken zijn terwijl de gemeente publieke middelen verantwoordelijk blijft uitgeven.

Voor de beantwoording van de vraag of de festiviteiten alle Utrechters bereikt hebben, moet het bestuur afgaan op een bewonerspanel dat vergeleken met de Utrechtse bevolking een oververtegenwoordiging van hoogopgeleiden kent. De antwoorden van de panelleden zijn hierdoor niet zonder meer te vertalen naar de gemiddelde mening van Utrechters. Toch krijgt hij te horen dat ze een goede indicatie geven. Dat verbaast hem hogelijk. Volgens zijn meest recente cijfers neemt van de Utrechters met een hbo of WO-opleiding 83% deel aan cultuur terwijl dat bij inwoners met een HAVO/VWO of MBO-opleiding 68% is en bij bewoners met een

3200 basisopleiding of VMBO-opleiding 38%. Hij legt de vraag voor hoe het dan waarschijnlijk is dat de peiling onder een panel met een oververtegenwoordiging van hoogopgeleiden een goede indicatie zou geven. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Hij legt de vraag voor of het wellicht veel waarschijnlijker is dat voornamelijk hoogopgeleiden van het panel de evenementen hebben bezocht. Hij legt de vraag voor of die gegevens uit de data te halen zijn. Hij legt de vraag voor of de data nogmaals geanalyseerd kunnen worden om na te gaan of het inderdaad zo is dat vooral de hoogopgeleide panelleden deelnamen aan de activiteiten. Hij krijgt graag

3210 een toezegging van de wethouder.

Hiernaast is hij benieuwd naar de mogelijkheden om een meer representatieve enquête uit te zetten.

Zelfs wanneer het panel representatief is, betekent dat dat ongeveer 45% van de Utrechters één of meer activiteiten van Utrecht 900 heeft bezocht en maar 40% iets leuks heeft meegemaakt. Hij vraagt of het bestuur op dat percentage trots kan zijn. Normaliter apprecieert ongeveer 60% van de Utrechters cultuur in de wijk. Dus met ongeveer 2 miljoen euro heeft het stadsbestuur het niet voor elkaar gekregen om tijdelijk dat percentage Utrechters te vergroten. Het beeld blijft hangen dat het een feest was van hoogopgeleiden voor hoogopgeleiden.

3220 Het moet hem als historicus van het hart dat bij de promotie van 900 stadsrechten er wel erg vaak werd gesproken over 900 jaar Utrecht; Utrecht is veel ouder dan 900 jaar. Hij legt de vraag voor hoe deze miscommunicatie heeft kunnen ontstaan en hoe de wethouder daarop terugkijkt.

Mevrouw Vlootman (Student & Starter) vindt dat wanneer er reden is voor een feestje dat dat gevierd moet worden. Haar fractie vindt dat ontzettend belangrijk. Zij kijkt met een warm gevoel terug op de viering van 900 jaar Stadsrechten voor Utrecht. De verschillende bijeenkomsten, tentoonstellingen en projecten zorgden voor levendigheid. Daarnaast heeft het heel veel betekent voor de Utrechtse horecaondernemer, al was dat niet zichtbaar in de evaluatie.

3230 Haar fractie heeft genoten van het feest.

Zij sluit zich aan bij haar collega's. De evaluatie had uitgebreider gekund. Ook haar fractie vraagt zich af of er aandacht is geweest voor de Utrechters buiten de binnenstad. Student & Starter raadt het college aan in de toekomst op zoek te blijven gaan naar een diverser aanbod van activiteiten en zoveel mogelijk Utrechters bij het feest te betrekken. Zij benadrukt in dit kader graag het belang van de samenwerking met organisaties uit de stad; scholen, studentenverenigingen, verzorgingstehuizen kunnen ook een plek zijn om mee samen te werken.

3240 Daarnaast wil haar fractie de organisatie grote complimenten maken voor het culturele aanbod, dat onder andere in tentoonstellingen, streetart, en op andere manieren heel laagdrempelig toegankelijk was.

Haars inziens is de organisatie van Utrecht 900 jaar erin geslaagd er een heel mooi feest van te maken. Zij roept het college op de best practices mee te nemen naar de volgende viering.

Mevrouw Leevers (PvdA) vraagt of zij goed begrijpt dat Student & Starter de viering laagdrempelig en toegankelijk genoeg vond.

Mevrouw Vlootman (Student & Starter) heeft dat zo ervaren, vooral door de vele evenementen op straat. Veel feesten waren voor iedereen toegankelijk. Zij heeft de viering vooral in de binnenstad beleefd. Dat was niet alleen de doelgroep.

3250

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat waar het gaat om de vraag in hoeverre Utrecht 900 jaar succesvol is geweest, het niet lag aan de exposure. Dat is gebleken uit de peiling. VUELTA heeft in positieve zin bijgedragen aan die exposure.

Zij vindt de bovenregionale exposure matig. Wanneer deze enquête was uitgezet in de Randstad zou de reactie de geringe bekendheid uitwijzen. De programmering was nadrukkelijk gericht op wijk- en buurtniveau. Ook de scope was vrij beperkt: van 2 juni – 11 november. Zij vraagt wat het college meeneemt voor de volgende viering.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat de bovenregionale exposure niet zo groot was. Daartoe heeft de raad ook opgeroepen. Hij legt de vraag voor aan de VVD of de

3260 Utrechtse exposure wel groot genoeg was. Heeft het stadsbestuur daarmee wel voldoende mensen bereikt. Hij vraagt hoe mevrouw Ramaker dat ziet.

Mevrouw Ramaker (VVD) vindt dat de bovenregionale exposure beter had gekund en ook de link met de VUELTA .

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vraagt of mevrouw Ramaker vindt dat teveel op wijk- en buurtniveau is gefocust.

Mevrouw Ramaker (VVD) heeft daarover geen waardeoordeel.

Niet-agenderende partijen

3270 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) is overwegend positief over dit evenement. Zij laat de VUELTA hierbij buiten beschouwing. Haar partij is trots op de stad.

Zij ziet verbeterpunten: het bewonerspanel was niet divers genoeg, de toegankelijkheid van de subsidies kon beter, er zijn ongebruikte subsidies teruggekomen richting de gemeente, terwijl er initiatiefnemers waren die hun plannen niet konden uitvoeren. Er kon van alles verbeterd worden; haar fractie vertrouwt erop dat het college daaraan werkt.

3280 Haar fractie was vooral blij over dat de focus lag op mensen in de stad. Het waren activiteiten voor en door hen. Er was te weinig geld om een heel groot extern gericht programma op te zetten. Daarover is zij niet ontevreden. Als resultaat kwam er een breed programma voor meer verbinding binnen de stad.

Zij legt de vraag voor waarom dit zo niet vaker kan in het vervolg. De extern gerichte city marketing is wat haar betreft zinvoller in te zetten op andere gebieden. Zij vraagt de wethouder hoe zij hierover denkt en of zij kan toezeggen evenementen in de toekomst te blijven richten op cocreaties samen met de inwoners en voor Utrechts publiek.

3290 Er is heel veel promotiemateriaal rondgestuurd. Daarover is haar fractie minder tevreden; het risico was dat heel veel daarvan de prullenbak is ingegaan nu de viering voorbij is. Hoe ziet de wethouder dit? Hoe strookt dat met de duurzame ambities van het college. Hoe gaat de wethouder hierop meer letten in de toekomst? Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de partij voor de dieren met hem van mening is dat nog meer getoond had kunnen worden van de geschiedenis van de stad om als evenement Utrecht 900 jaar stadsrechten herkenbaar te zijn.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) gaf in haar bijdrage aan dat er altijd verbeterpunten zijn. Zij herhaalt haar standpunt in algemene zin.

3300 **Mevrouw Hornsveld** (GroenLinks) vindt dat Utrecht kan terugkijken op een geslaagd half jaar vol evenementen. Zij complimenteert iedereen die al dan niet vrijwillig hieraan meegewerkt heeft. Zelfs de ingewikkelde opstartfase als gevolg van corona hield deze mensen niet tegen om er iets prachtigs van te maken.

Zij gaat dieper in op het punt van Stadsbelang Utrecht. In de raadsbrief komt naar voren dat het aanvragen van subsidies onbedoeld erg moeilijk was voor mensen die daarin niet heel erg ervaren zijn met waarschijnlijk als gevolg dat de activiteiten niet helemaal ten goede kwamen aan alle Utrechters. Zij betreurt dat.

Het vraagt een actieve benadering door de coördinerende organisatie van groepen en personen die niet vooraan in de rij staan als het gaat om het indienen van handig en effectief geformuleerde subsidieaanvragen. Zij stelt voor daaruit lessen te trekken voor een volgend groot evenement, bijvoorbeeld actiever en gericht communiceren

3310 dat de subsidieregeling überhaupt bestaat, aanvragen zo eenvoudig mogelijk maken, en zo nodig ondersteuning bieden bij het aanvragen, bijvoorbeeld door sociaal makelaars. Zij hoopt dat volgende evenementen dan nog breder gedragen worden omdat haar fractie het belangrijk vindt dat Utrecht ook bij mooie feesten iedereen kan meedoen.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten en heropent die om 21.30 uur.

De beantwoording

3320 **Wethouder Oosters** dankt de woordvoerders voor hun reflectie.
De PvdA vroeg haar hoe zij Utrecht 900 had beleefd. Als heel bijzonder. Zij begon als wethouder in de week van Utrecht 900. Ze kreeg *een neus in de boter scenario* waarin zij van evenement naar evenement trok. Dat was zeker niet alleen in de binnenstad. Zij kwam in iedere wijk. Dat zegt ook iets over de manier waarop Utrecht 900 was georganiseerd. Die ambitie van Utrecht 900 jaar was juist het creëren van nieuwe ontmoetingen tussen Utrechters en het stimuleren van meer onderlinge verbindingen juist tussen mensen die nu nog niet in elkaars netwerk zitten. Daarnaast draagt de viering ook bij aan een groter *gevoel van Trots op Utrecht*. De wethouder denkt dat die ambitie voor een groot deel is geslaagd. Zij zal in haar beantwoording ingaan op: het bereik, de spreiding en de diversiteit.

3330 Dat is door heel veel partijen genoemd. Het tweede punt van de evaluatie zijn en daarin ook de financiën. En tenslotte de evenementen in de toekomst.
Ze gaat in op het bereik, de spreiding in de diversiteit. Het college is tevreden over de betrokkenheid in de stad. Dat bleek uit de overweldigende hoeveelheid aanvragen voor de viering van Utrecht 900. Vele organisaties sloten zich aan bij Utrecht 900 zonder financiële bijdrage. Dat bleek uit de gratis openstelling van alle musea op 2 juni en de vele ondernemers die producten ontwikkelden voor Utrecht 900. Uit het bewonerspanel bleek dan ook dat 93% van de respondenten van het bewonerspanel op de hoogte was van Utrecht 900 en 45% van die groep een activiteit heeft bezocht.

3340 Daarbij vroeg Stadsbelang Utrecht en ook andere fracties hoe representatief het bewonerspanel is. De wethouder herkent die kritiek. Dit zegt wel iets over de manier waarop dit is beleefd. 93% is een grote groep die iets van de viering heeft meegemaakt, ook voor een niet volledig representatief panel.
De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat het hem vooral gaat om de 45 en 40%. Waarom denkt de wethouder dat hieruit zoveel te halen is gezien de verschillen die hij heeft beschreven in de percentages opgeleiden.

3350 **Wethouder Oosters** kan daarop ingaan in de rest van haar beantwoording; een aantal fracties heeft iets genoemd over het aantal evenementen in de binnenstad en of het wel toegankelijk was voor alle wijken. Zij heeft het anders beleefd en zij wil dat laten blijken in haar beantwoording. Op die manier kan zij tegemoetkomen aan de vraag van de heer Gaillard.
De toegankelijkheid van de activiteiten was belangrijk en daar werd ook naar gekeken in de beoordeling van de plannen. Dat bleek bijvoorbeeld dat uit de vele activiteiten die gratis toegankelijk waren en dat de informatie over Utrecht 900 beschikbaar was in heel veel verschillende talen. Daarbij was er een divers programma door alle wijken van de stad waarin ook aandacht was voor mensen met verschillende achtergronden en interesses. Zij had uit veel evenementen te kiezen in haar voorbereiding van beantwoording: 50 jaar arbeidsmigratie, Kumpuland, het

3360 festival vanuit de Indische gemeenschap, Queervilla van het filmfestival, Catch and Culture Festival, rondreizend door alle wijken met nieuwkomers, geboren Nederlanders en alles daartussenin, Nachtcultuur, met 900 minuten (dat is een reactie op de vraag van VOLT over hoe studenten betrokken waren, maar ook met een diner op 2 juni met het Utrechtse studentencorps) dat een diner voor ouderen had georganiseerd en die heel erg betrokken was, en juist ook liet zien hoe de netwerken elkaar op een andere manier kunnen vinden, kinderactiviteiten, drakendans, Circus Bidon. Het was tot haar spijt niet haalbaar om alle Utrechters te bereiken. Daarop is wel ingezet binnen de bestaande kaders.

Met Utrecht 900 wilde het college ook Utrechters bereiken die weinig tot geen ervaring hadden met het aanvragen van subsidies.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) is dan benieuwd naar de echte cijfers.

3370 Mogelijk was wat aangeboden werd niet aantrekkelijk genoeg of waren er andere redenen. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is dat het wel van belang is om beter zicht te krijgen op de cijfers om dan de andere oorzaken in kaart te kunnen brengen.

Wethouder Oosters antwoordt dat de cijfers zeker ook representatief zijn, juist ook ziende het aantal organisaties en het aantal evenementen die in andere wijken zijn georganiseerd, kan het college zeggen dat een grote groep Utrechters is bereikt. Het bewonerspanel bevestigt dat geluid. Dat neemt niet weg dat het college nog stappen heeft te zetten. Zij zal de verbeteringen die het college ziet ook benoemen bij de evaluatie. Een van de verbeteringen zit op het aanvragen van subsidies. Ondanks de 3380 extra uitleg en ondersteuning en de laagdrempelige opzet bleek voor sommigen het aanvraagproces te complex. Het gaat dan om de spanning tussen de laagdrempeligheid van de subsidie en anderzijds de verantwoording die het college moet afleggen. Het college heeft ook geprobeerd om via Wijkbureaus subsidieaanvragen mogelijk te maken; daarvan werd weinig gebruik gemaakt. Ook als wethouder evenementen en als wethouder cultuur probeert zij dat zoveel mogelijk te doen in de nieuwe procedures. De wethouder stelt daarover het bestuurlijke gesprek over de uitgangspuntennotitie in het vooruitzicht met de cultuurwoordvoerders.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vraagt of de wethouder denkt dat de sociaal makelaars daarin een rol kunnen spelen.

3390 **Wethouder Oosters** denkt dat dit soort netwerken daarin een rol kunnen spelen zoals sleutelpersonen, sociaal makelaars of plekken waar mensen veel komen. Dat is al geprobeerd met de poging de Wijkbureaus in te zetten. Mogelijk kan het wel wanneer er een aanvraag is voor een evenement of een culturele instelling die op een andere manier, op een ander platform heel erg bereikbaar is en dat daarvoor een andere plek gezocht moet worden. Zij heeft daarvoor het Ei van Columbus nog niet gevonden. Zij staat open voor de suggesties en zal die van de sociaal makelaars daarin meenemen.

Zij gaat over naar het kopje evaluatie. Het college heeft de activiteiten zeker onder de aandacht gebracht; het geluid vanuit de raad was daarover enigszins verdeeld.

3400 De activiteiten werden vooral bekend gemaakt via een agenda en een kalender op de website. Zij spreekt dan over de reguliere agenda van Ontdek Utrecht. Fysieke flyers, digitaal, advertenties in de Duic, Citydressing (was om budgettaire redenen beperkt). Op allerlei creatieve manieren was Utrecht 900 te zien in de stad. Daarbij was te denken aan de promotiepakketten die via het ondernemersfonds zijn verspreid waarbij vooral de deurmatten en de Vlaglijnen gretig in gebruik werden

genomen. Utrecht 900 activiteiten werden ook aangekleed met Utrecht 900 promotiemateriaal.

3410 Om de viering extra body te geven en een kapstok te hebben om de kleinere activiteiten aan op te hangen, is gekozen om te werken met een maandelijkse highlight: de opening op 2 juni, Leading Voices, Vuelta, rondje singel, Parade zonder muren, alle gesubsidieerde activiteiten deden daaraan mee. De grote opblaaspop van Nijntje zorgde ook voor extra zichtbaarheid. Gepoogd is zo min mogelijk materiaal te gebruiken. Bovendien zijn producten gemaakt die meerdere keren te gebruiken zijn.

Mevrouw Nederhand (VOLT) is benieuwd waar de grote opblaasbare Nijntje nu is en of die bewaard kan worden voor eventuele volgende evenementen zodat Nijntje niet opnieuw gemaakt hoeft te worden.

3420 **De voorzitter** vraagt uitleg van een paar termen die gebruikt worden zoals citydressing.

Wethouder Oosters licht toe dat citydressing promotiemateriaal is dat de stad verkleed. Vlaggen, posters, strandvlaggen, et cetera.

Nijntje is terug naar Airworks, het bedrijf waar Nijntje vandaan komt. Zij heeft nu weer een jurkje aan en gaat naar andere evenementen om daar te staan.

3430 De VVD zei in de ogen van de wethouder terecht: waarom weten ze in Groningen wel dat Gouda 750 jaar stadsrechten heeft, maar niet Utrecht 900 jaar. De wethouder bevestigt dat de bovenregionale communicatie niet zo intensief was als de communicatie gericht op de stad en de wijken. Dat was aan de ene kant een expliciete keuze: de opdracht van de raad was de versterking van de netwerken in de stad. En aan de andere kant was het een beetje uit noodzaak omdat het college niet beschikte over de grote budgetten die nodig waren voor de naamsbekendheid op landelijk niveau.

Mevrouw Ramaker (VVD) vraagt of ook een relatie zit in de uitvoering van de organisatie en het betrekken van organisaties.

3440 **Wethouder Oosters** vindt deze vraag ingewikkeld. Het partnerschap is op een duidelijke manier aangezet, ook door de stuurgroep voor Utrecht 900 waarin zowel de directeur van FC Utrecht, als de directeur van Tivoli en van verschillende cultuurhuizen zitting hadden; die werkten ook op een bepaalde manier samen om dit soort evenementen te organiseren. Het kan zijn dat sommige partners in de stad zich daarin alsnog gepasseerd voelden en dat dat een rol heeft gespeeld in de bovenregionale bekendheid. Mogelijk is daarin ook een relatie te vinden.

VOLT sprak over de toegankelijkheid: het optreden van Kensington. Het management van deze band stelde strenge eisen aan de opnames. Er was geen livestream mogelijk, maar er is wel een prachtige film gemaakt die na toestemming van Kensington meerdere keren door RTV Utrecht is uitgezonden en ook digitaal te zien was. Dat was een paar weken later.

3450 De bredere vraag was *wat het college meeneemt*: het college heeft een groot deel daarvan al in de brief laten weten. Dan gaat het over de laagdrempelige subsidies, de tijd voor de organisatie, daarvoor had het college meer tijd willen hebben, een nog breder bereik in de stad. Al met al zijn de doelen wel bereikt.

De commissie is met verschillende vragen ingegaan op de financiën. Het budget is niet overschreden. En aan de andere kant is het jammer dat 100.000 euro niet is ingezet. De financiën waren op zich op een goede manier georganiseerd.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt wat met dat geld dan gebeurt.

Wethouder Oosters zet uiteen dat 50.000 euro weer terug gaat naar het bestemmingsfonds van cultuur.

Mevrouw Hornsveld (GroenLinks) vraagt wat er dan gebeurt met die andere 50.000 euro. Zij vraagt of daarover een bericht gaat naar de raad.

3460 **Wethouder Oosters** zet uiteen dat daarvan 35.000 euro naar cultuur gaat en 15.000 euro naar de algemene middelen. Hiervoor is geen plan, en ook geen termijn. Waar het gaat om de evenementen in de toekomst. De Partij voor de Dieren en D66 stelden daarover vragen, ook om de waarde van evenementen te benadrukken. Voor een deel heeft het college dit terug willen brengen in het nieuwe Evenementenfonds dat het college een tijd geleden heeft gepresenteerd. Een van de hoofddoelen daarvan is een betere spreiding van evenementen over de stad. Daarvan kon het college niet zeggen dat dat nooit in de binnenstad mocht zijn; één van de subsidie voorwaarden betreft wel een voorkeur voor een andere wijk dan de binnenstad. Het gaat om de spreiding en de diversiteit van het soort evenementen.

3470 2 juni is het eerste evenement dat daarvoor wordt georganiseerd. Dat heeft ook te maken met de belangrijke data in het jaar van Utrecht. 2 juni de verjaardag. 11 november Sint Maarten. Die data komen terug in het nieuwe Evenementenfonds om daarin Utrecht op die manier te verankeren.

Die evaluatie en alles wat Utrecht 900 Utrecht heeft gebracht moet goed bewaard blijven; dat blijft ook goed bewaard in het Utrechts archief. De wethouder is blij te kunnen melden dat het allemaal daar al ligt.

Zij gaat in op de aantal vragen in categorie varia.

3480 Stadsbelang Utrecht vroeg hoe de miscommunicatie heeft kunnen gebeuren over het 900 jarig bestaan van Utrecht. Het college heeft geprobeerd historische feiten te verwerken in het programma. Ze noemt in dit verband de grote Utrecht Quiz die in de maand oktober in de bibliotheek werd gehouden waarin heel veel historische feiten terugkwamen, of in de communicatie naar buiten. Het heeft aan het college niet gelegen. Geprobeerd is om Utrechters iets bij te leren. Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

Interrupties

Mevrouw Leever (PvdA) hoorde van de wethouder dat in elke wijk iets te vinden was; zij bevestigt dat in veel wijken iets te doen was. Zij vraagt of de wethouder het ermee eens is dat juist de grootste evenementen in de binnenstad waren. Zo ja, waarom was dat?

3490 **Wethouder Oosters** bevestigt dat de grootste evenementen ook in de binnenstad plaatsvonden. Ook de opening op 2 juni vond daar plaats. De wethouder houdt het voor mogelijk dat dat een verbeterpunt is voor in de komende jaren. Desalniettemin is juist zoiets als de VUELTA door de hele stad gegaan. Juist ook aan de Sint Maartenparade droegen veel wijken bij met het maken van de lichtsculpturen. Ondanks dat het plaatsvond in de binnenstad had het een groter bereik naar buiten toe, naar de rest van de stad.

3500 **Mevrouw Leever** (PvdA) gaat in op het bewonerspanel. Cultuur blijkt nu een theoretisch opgeleid feestje; wat doet de wethouder er aan om ook de praktisch opgeleiden mee te nemen. Zij proeft dat niet echt uit het verhaal.

Wethouder Oosters is het niet eens met de perceptie van mevrouw Leever. Zij vindt cultuur niet “een theoretisch opgeleid feestje”. Dat is te zien aan de instellingen die het college subsidieert. Er zijn heel veel verschillende vormen van cultuur. Daarin is

heel veel diversiteit. Met de uitgangspuntennotitie van de nieuwe Cultuurnota wil het college dat alleen maar meer benadrukken en meer stimuleren.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt hoe het dan komt dat in een bewonerspanel vooral hoger opgeleiden zitten.

3510 **Wethouder Oosters** vindt in die zin het bewonerspanel niet gelijk staan aan de cultuursector en de bezoekers van de cultuursector van Utrecht. Dat neemt niet weg dat daarin nog een stap te zetten is. Zij zei eerder dat zij als wethouder participatie iets zou willen doen aan de grotere diversiteit van het bewonerspanel.

Gemiste vragen

Mevrouw Nederhand (VOLT) merkt op dat de Vuelta eigenlijk in 2020 zou plaatsvinden. Haar vraag was waarom ook niet gekozen was voor evenementen in augustus in het kader van Utrecht 900 naast de VUELTA.

3520 **De heer Van Steeg** (CDA) had een vraag gesteld over de kwaliteit van de evaluatie. De evaluatie van de VUELTA was diepgaander en grondiger dan de evaluatie van Utrecht 900. Hij legt de vraag voor of bij dergelijke evenementen de evaluatie wellicht iets professioneler zou moeten.

Mevrouw Nederhand (VOLT) merkt op dat de wethouder duidelijke reden heeft gegeven waarom er geen radiocampagne was om Utrecht 900 te promoten. Zij mist de reflectie waarom Utrechters die roots hebben in Utrecht maar die verhuisd zijn naar Nieuwegein, niet extra betrokken zijn bij het feest.

3530 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) merkt op dat de wethouder in haar beantwoording sprak over evenementen in de toekomst. Zij had de vraag gesteld over de externe city marketing en of de wethouder kon toezeggen dat de evenementen in de toekomst op deze manier zonder heel veel extra geld uit zouden kunnen.

Mevrouw Leever (PvdA) had gevraagd of sommige dingen voor herhaling vatbaar zijn of dat het eenmalig was.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) had gevraagd om de toezegging of de data van het panel nogmaals geanalyseerd kan worden en deze keer uitgesplitst naar opleidingsniveau.

3540 En hij had gevraagd naar de mogelijkheden om een meer representatieve enquête uit te zetten.

Wethouder Oosters merkt op dat er best evenementen waren in augustus naast de VUELTA. Veel evenementen hadden dan ook te maken met de VUELTA. Zij noemt de Fietsups voor kinderen als voorbeeld. Mogelijk kan het college daarin nog nader inzicht bieden.

FC Utrecht heeft een grote bijdrage geleverd met een wedstrijd in het teken van het evenement. Een deel van de groep buiten Utrecht met roots in Utrecht is fan van FC Utrecht. Dat had op meerdere manieren gekund. Zij refereert aan haar argument richting mevrouw Ramaker over de inzet van de communicatie.

3550 De vraag van het CDA over de professionaliteit van de evaluatie. De VUELTA is een Internationale organisatie die veel meer geld heeft uitgegeven aan de evaluatie. Dat heeft ook te maken met de professionaliteit daarin. Toch is de wethouder van mening

dat veel bruikbare informatie in deze evaluatie terechtgekomen is voor volgende edities van een dergelijke evenement. Zij denkt daarmee als stad iets te kunnen.

Op de vraag van de Partij voor de Dieren over city marketing en het beschikbare geld merkt de wethouder op dat dat een politieke opvatting is. De stad heeft er iets aan om de city marketing op een goede manier te organiseren, juist ook omdat het een netwerkfunctie heeft met zoveel culturele partijen, ondernemers.

3560 Sommige zaken zijn voor herhaling vatbaar. Dit is verankerd in het Evenementenfonds. Zij ziet ook andere dingen gebeuren in dit jaar die ontstaan zijn bij Utrecht 900, bijvoorbeeld de open concerten van muzikanten in het stadhuis waardoor het stadhuis ook meer een huis van de stad wordt. Ook op de uitgebreide Sint Maartenparade is heel positief gereageerd. De wethouder denkt dat er veel nalatenschap is voor de stad Utrecht.

Op de vragen van de heer Gaillard over de achtergrond van het panel en de uitsplitsing antwoordt de wethouder dat die informatie er is. De wethouder zal die informatie met de commissie delen.

3570 Het college zal niet een meer representatieve enquête uitzetten. De wethouder benadrukt dat het panel niet in het leven is geroepen speciaal voor Utrecht 900. Het gaat hier om het bewonerspanel van de stad, ook in te zetten bij de Utrecht Monitor. Zij denkt dat daaruit iets representatiefs te halen is als het gaat om de informatie.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de opsplitsing niet alleen gaat per opleiding, maar ook gerelateerd is aan wie daaraan heeft deelgenomen en wie niet.

Wethouder Oosters antwoordt wel de informatie te hebben over de achtergrond van bewonerspanel, van Wijk, opleiding en leeftijd, maar niet wie van het bewonerspanel wat vond van Utrecht 900. Die uitsplitsing kan de wethouder niet maken. De informatie die zij heeft, is van de afdeling onderzoek van de gemeente.

3580 **De voorzitter** concludeert dat hiermee de behandeling is afgerond. Er zijn geen formele toezeggingen.

De voorzitter legt de vraag voor wat de agenderende fracties met deze bespreking willen; hebben zij het doel van de agendering behaald?

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) overweegt hiermee iets te gaan doen.

Mevrouw Leever (PvdA) zal zich beraden omdat zij haar collega mevrouw Assen vervangt.

De voorzitter nodigt de commissieleden uit elkaar op te zoeken wanneer de behoefte hiermee iets meer te doen concreter wordt.

3590 De volgende vergadering vindt plaats op 15 juni van 10 – 13.00 uur. Dat is een extra vergadering. **De voorzitter** sluit de vergadering rond 22.00 uur.

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Elske Hamelink	Datum	30 mei 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11267655
E-mail	elske.hamelink@utrecht.nl	Onderwerp	Aanpak situatie Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen e.o.
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid, Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen

Geachte leden van de raad,

U gaat op 15 juni a.s. een debat voeren in de raadscommissie JWCS over de situatie op het Lucasbolwerk, in aanwezigheid van wethouder Streefland en de burgemeester. Een onderdeel van die bespreking is de voorgestelde aanpassing van de APV: het instellen van een verbod op openlijk harddrugsgebruik, als onderdeel van een totaalpakket aan zorg- en veiligheidsmaatregelen om de veiligheidssituatie voor omwonenden te verbeteren en voor individuen uit deze groep zorg en duurzaam perspectief te bieden. Op 16 mei jl. ontving u daarvoor een raadsvoorstel en -brief met toelichting. Aangezien het gaat om de algemene jaarlijkse update van de APV, komen in het voorstel meerdere onderwerpen aan bod. Om een zo efficiënt mogelijk debat te kunnen voeren hebben de agenderende partijen daarom gevraagd het onderdeel van het raadsvoorstel APV dat betrekking heeft op het verbod van het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte los te knippen van de overige voorstellen. Het ingekorte (nieuwe) voorstel wordt tegelijkertijd met deze brief aan u aangeboden. Voor het overige deel van het raadsvoorstel APV ontvangt u binnenkort een aanpassing die op een later moment kan worden behandeld.

Voorafgaand aan de bespreking in de raadscommissie organiseert u een informatiebijeenkomst op 6 juni a.s. Ter voorbereiding daarvan schetsen wij in deze brief de meest actuele situatie en informeren wij u over een aantal maatregelen die op korte termijn zijn en worden genomen om de actuele en ernstige problematiek op en rondom het Lucasbolwerk zo goed mogelijk het hoofd te bieden.

Context

We zien dat de situatie de afgelopen periode is verergerd. Een steeds grotere groep (56 personen in augustus 2022 tot 122 personen in april 2023) van onder andere harddrugs- en/of alcoholverslaafden zorgt niet alleen voor overlast in en rondom deze locatie, maar ook voor criminaliteit. De ernst van de feiten neemt toe. Bewoners, bezoekers en ondernemers worden niet alleen geconfronteerd met openlijk gebruik van drugs, drugshandel, en verslaafden die hun behoefte doen, maar worden ook geïntimideerd, uitgescholden, beroofd en mishandeld. Zo zijn er gevallen bekend van

horecapersoneel dat ziek thuis zit na mishandeling als reactie op het aanspreken op wangedrag en recent hebben er aanrandingen van enkele studentes plaatsgevonden. Ook binnen de groep zelf neemt de agressie toe. Dagelijks zijn er onderlinge vechtpartijen waarbij het gebruik van stenen en messen niet geschuwd wordt. Door deze situatie hebben meerdere bewoners en (horeca)ondernemers de noodklok geluid en aangegeven dat zij de overlast niet meer kunnen verdragen.

Zoals eerder in de raad besproken, is er geen gemakkelijke of snelle oplossing, want deze vaak kwetsbare mensen willen we juist ook graag in passende zorg krijgen (al dan niet met een strafrechtelijke stok achter de deur) en dat lukt nog onvoldoende. Maar wij geloven erin dat de aanpak die wij voorstaan (grenzen stellen waar nodig om de veiligheid te waarborgen en tegelijkertijd dedicated capaciteit om individuen naar passende zorg te leiden) dé manier is om een duurzame oplossing te bereiken.

De aanpak van de overlast is niet een kwestie van één instrument, maar een breed maatregelenpakket. Van een team van zorgprofessionals die zich inzetten om de individuen naar zorg te leiden tot aan inzetten extra (flex)politie- en handhavingscapaciteit, gesprekken met omwonenden (acteren op klachten en signalen) en het snoeien van struiken en extra opruimacties van spuiten. Het voorstel om te komen tot een verbod op harddrugs is nadrukkelijk gestoeld op dit uitgangspunt: het biedt de mogelijkheid om mensen daadwerkelijk richting passende zorg te krijgen. Voor een nadere toelichting op dit raadsvoorstel verwijzen wij u naar de [Raadsbrief](#) 'Toelichting voorgestelde wijzigingen APV openlijk harddrugsgebruik en hinderlijk lachgasgebruik.'

Instellen verblijfsontzeggingsgebied

De burgemeester heeft overleg gevoerd met de Driehoek. Op basis van dat overleg en een recent aangeleverde rapportage van de politie met aard en omvang van de incidenten, is door de burgemeester (in afstemming met de wethouder zorg) besloten dat vanaf 31 mei 2023 het gebied 'Lucasbolwerk en Hieronymusplantsoen' wordt aangewezen als verblijfsontzeggingsgebied. We hebben de afgelopen periode gezien dat er waterbedeffect ontstond over en weer naar Hieronymusplantsoen. We maken ons uiteraard zorgen over waterbedeffect naar andere plaatsen, maar de maatregel moet ook proportioneel zijn. Hier is de situatie onhoudbaar en met het mooie weer en de zomer op komst, achten we het noodzakelijk dat op korte termijn een doorbraak komt in deze situatie. Deze tijdelijke maatregel biedt de mogelijkheid dat overlastgevers voor langere periode worden geweerd (en is er meer drang om ze richting passende zorg te krijgen). Personen die in dit gebied de openbare orde verstoren, krijgen onmiddellijk een tijdelijke verblijfsontzegging die door de politie wordt opgelegd. De duur van de verblijfsontzegging wordt langer naarmate de betreffende persoon vaker de openbare orde verstoort (zie bijlage voor aangewezen gebied). Deze tijdelijke maatregel geldt voor een half jaar. Op het Lucasbolwerk staan nu vaak tientallen mensen tegelijk, uit een groep die zich ook door de stad beweegt, maar zich vaak langdurig ophoudt op deze plek. Veldwerkers en bemoeizorgers geven aan dat het voor hen lastig (en onveilig) is om in deze groep individueel contact te leggen, er is veel agressie. Ook voor de zorgprofessionals biedt deze maatregel een aanknopingspunt om op individueel niveau contact te kunnen maken en ze opnieuw (én op een veilige manier) een zorgaanbod te kunnen doen. Dat mensen uit deze groep nu soms liever in de openbare ruimte gebruiken dan op plekken die we in de gemeente hebben, werkt helaas drempelverhogend en heeft bovendien een aanzuigende werking voor mensen van buiten de gemeentegrens.

Intensivering en uitbreiding lopende zorg

We hebben een analyse gemaakt van de groep en naast de samenwerking tussen politie en veldwerk die de afgelopen periode al gezamenlijk de straat op gingen (maar effect helaas onvoldoende bleek) nu nog een extra stap gedaan om vanuit een meer gevarieerd aanbod van zorginstellingen (en onder regie van de gemeente) een dedicated “eropaf-team” geformeerd. Het is een gevarieerde groep en dat vraagt dus ook om een mix van professionals die zich hiermee kan ‘bemoeien’. Naast al eerder betrokken zorgpartners als Jellinek en de hostels is de expertise in het team uitgebreid andere expertises. De intensiteit waarmee er nu samengewerkt wordt tussen zorg- en veiligheidspartners is uniek. Op dit moment zijn de hostels (Leger des Heils en Lister), de Stek en de Stadsbrug (Tussenvoorziening), Stadsteam Backup, FIT Lister, ACT-team van Altrecht, Stichting Barka, de Herstart, medisch verpleegkundigen van Volksgezondheid, Veldwerk van Jellinek en Singelzicht aangesloten. Er is onderlinge afstemming, samen met de (PGA-experts van de) gemeente en de politie en THOR. Mensen worden actief opgezocht op de overlastlocaties om hen zo goed als mogelijk toe te kunnen leiden naar zorg of het behouden van de al gerealiseerde zorg. Deze afstemming vindt wekelijks plaats door middel van gezamenlijke briefings en overleg. Daarnaast worden de mogelijkheden naar (gemakkelijke) tussentijdse communicatie (bijvoorbeeld door een gezamenlijke ‘er-op-af’ app-groep voor het delen van signalen) onderzocht. Zo kan er per persoon gekeken worden welke professional de beste kaarten in handen heeft om contact te leggen en iemand toe te leiden naar zorg.

Tot slot

De problematiek op en rondom het Lucasbolwerk staat niet op zich. Zoals u weet hebben we op meerdere plekken in de stad, zoals op het Stationsplein onder het Bollendak, te kampen met ernstige overlast en geweldsproblematiek. Er moet op de korte termijn iets gebeuren om de situatie op het Lucasbolwerk te doorbreken. Om een waterbedeffect te voorkomen, hebben we echter ook maatregelen nodig voor de middellange en lange termijn. Voor de zomer ontvangt u een uitgebreidere brief over de voortgang van brede aanpak op de overlast in de binnenstad vanuit zowel zorg en veiligheid.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2023, NUMMER 95

Datum	2 juni 2023
Van	College B&W
Behandeld door	Ineke Jenniskens
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	Ineke.jenniskens@utrecht.nl
Kenmerk	11284883
Beleidsveld	Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen, Volksgezondheid, Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2023 nummer 95 van Ilse Raaijmakers (PvdA), Hester Assen (PvdA), Julia Kleinrensink (GroenLinks), Stevie Noltén (Bij1), Myrthe Minnaert (Bij1), Maarten Koning (D66) en Berdien van der Wilt (D66) van 17 mei 2023 over Zorg en veiligheid bij drugsverslaafde mensen. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Waarom is gekozen voor een verbod op het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte? Zijn ook andere opties overwogen om overlast aan te pakken? Zo ja, welke?

Antwoord 1

We zien op verschillende plekken in de binnenstad, maar ook in andere wijken, een toename van kwetsbare harddrugsgebruikers. Niet alleen het aantal harddrugsgebruikers is toegenomen, ook de overlast van het problematische harddrugsgebruik neemt toe. Hierbij wordt niet bedoeld op gelegenhedengebruikers, maar op een groep die met excessief harddrugsgebruik hinder, overlast en criminaliteit veroorzaakt. Ondernemers, klanten en hun personeel, omwonenden en studentenverenigingen ervaren dagelijks overlast (gebruikte naalden in de parken, uitwerpselen in het park en op het nabije schoolplein, intimidatie en heftige bedreigingen, stelen, vechtpartijen op straat enz..).

Vorig jaar kwamen politie, handhaving, gemeente en zorgpartners samen tot een lijst van 56 mensen die veelvuldig overlast veroorzaakten door hun harddrugsgebruik.

Voor deze 56 mensen is een intensieve aanpak opgezet waarbij veiligheid en zorg hand in hand gaan. Ondanks deze intensieve inzet, zien we nu een toename van 122 harddrugsgebruikers die veelvuldig in beeld zijn met betrekking tot harddrugsoverlast. Een nieuwe analyse van de groep laat zien dat nu bijna de helft van de mensen van buiten de stad komt.

Het lukt de zorgprofessionals nu nog onvoldoende om contact te maken met de groep harddrugsverslaafden in Utrecht. Dit heeft te maken met de omvang en de dynamiek die speelt binnen de groep zoals ze nu bijvoorbeeld op het Lucasbolwerk zijn gesitueerd. Er worden door de politie iedere dag messen, andere steekwapens en grote stenen gevonden. Met het verbod op

harddrugsgebruik in de openbare ruimte beogen we excessieve overlast terug te dringen en de veiligheid te vergroten door mensen beter toe te kunnen leiden naar passende zorg. De betrokken professionals geven het signaal af dat er vervuilde drugs verkocht wordt. Dit gebeurt zowel online als fysiek op de locatie(s) waar grote groepen harddrugsverslaafden samenkomen. Daarnaast geven zij aan dat het voor hen onverantwoord en onhaalbaar is om contact te leggen met een groep van tientallen mensen ook vanwege hun onderlinge dynamiek. Wanneer de groep zich in kleinere gezelschappen verspreid, kunnen zorgprofessionals beter en veiliger het contact opzoeken en mensen toeleiden naar een plek waar zij (gecontroleerd) kunnen gebruiken en verblijven en daar waar dat kan werken aan stabilisatie en herstel.

Zoals meerdere malen in de raad besproken, is er geen gemakkelijke of snelle oplossing. We willen deze vaak kwetsbare mensen ook graag in passende zorg krijgen en dat lukt nog onvoldoende.

Het instellen van een verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte is slechts een van de maatregelen om de mensen toe te leiden naar passende zorg. Het maakt onderdeel uit van een totaalpakket aan veiligheids- en zorgmaatregelen omdat uitgangspunt is dat grenzen gesteld worden waar nodig en vooral toeleiding naar passende zorg waar mogelijk. De verwachting is dat het instellen van een verbod op openlijk gebruik ook een belangrijke preventieve werking heeft en Utrecht minder aantrekkelijk maakt voor mensen die naar Utrecht komen om openlijk en met elkaar samen te gebruiken. Met een verbod op gebruik in de openbare ruimte kan daarnaast de kwetsbare harddrugsgebruiker meer naar zorg en begeleiding toe worden geleid, waardoor meer verantwoord gebruik kan plaatsvinden en contact kan worden gemaakt door hulpverleners. Nu zien we dat, ondanks verruiming van voorwaarden voor het gebruik van harddrugs in de Hostels en bij de Stek, het toch aantrekkelijk blijft om gezamenlijk in groepen buiten te gebruiken.

Het toeleiden naar zorg en daarmee ook de aanpak van de overlast is complex en niet een kwestie van één instrument, maar vraagt om een breed maatregelenpakket. Het verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte is wat ons en de zorgprofessionals betreft een van de voorwaarden voor een adequate aanpak.

Vraag 2

In een eerdere raadsbrief (24 januari) heeft het college aangegeven te kijken naar best practices uit andere steden en te verkennen of een verbod op harddrugsgebruik andere steden helpt bij de aanpak van de problematiek. Wat heeft deze verkenning opgeleverd?

Antwoord 2

Het merendeel van gemeenten kent (al geruime tijd) een verbod op openlijk (hard)drugsgebruik. Er is (ambtelijk) contact geweest met meerdere gemeenten (zoals Amsterdam, Rotterdam en Amersfoort). De precieze effecten zijn lastig te meten. Het verbod op harddrugsgebruik loopt bij hen al meerdere jaren en de gemeenten verschillen van elkaar als het gaat om beleid op zorg. Alle gemeenten geven wel terug dat een dergelijk verbod hen helpt om excessen en overlast van harddrugsgebruik tegen te gaan.

Naast het feit dat het merendeel van gemeenten een verbod op openlijk (hard)drugsgebruik heeft, heeft de [oproep](#) van onze zorgaanbieders tot het (hard)drugsverbod om de situatie te doorbreken het belang van een dergelijk verbod onderstreept. Zij geven aan dat deze maatregel onmisbaar is om te komen tot een effectieve aanpak. De kwaliteit van onze zorgaanbieders is hoog, en zij zijn zeer bereid om te handelen in deze situatie. Om dat goed te kunnen doen, is het van belang dat wij hen wel faciliteren, onder meer door het (hard)drugsverbod.

Vraag 3

Hoe wordt VTH geacht op te treden wanneer een overtreding op het in te voeren verbod op harddrugs wordt waargenomen? De fracties vragen zich af of dan wordt beboet en/of dat mensen ook worden opgepakt of naar zorgaanbod voor verslaafde mensen worden doorgeleid.

Antwoord 3

Het doel van de aanpak is om mensen toe te leiden naar passende zorg. Zo kan handhaving worden ingezet bij hotspots, daar waar grote groepen kwetsbare harddrugsgebruikers samenkomen en waar structurele overlast wordt ervaren in de openbare ruimte van de harddrugsgebruikers. Bij handhaving van het verbod is de eerste stap dat politie en/of gemeente altijd in gesprek gaat met de betreffende persoon en verzoekt om het gebruik naar binnen te verplaatsen. Bij herhaling kan er beboet worden en strafrechtelijk worden opgetreden waardoor er ook toegeleid kan worden naar (forensische) zorg.

Vraag 4

We hebben begrepen dat de invoering van het harddrugsverbod niet is besproken met belangenbehartigers voor dak- en thuislozen zoals Stichting GOUD. Waarom is dat niet gedaan?

Vraag 5

Niets over ons zonder ons' is een belangrijke stelregel die Utrecht bij veel beleidsdomeinen toepast. Is het college bereid alsnog met belangenbehartigers in gesprek te gaan over het harddrugsverbod en andere aanvullende maatregelen in het zorg- en veiligheidsdomein die zij noodzakelijk achten om de problematiek op te lossen? En is het college ook bereid tot eventuele aanpassingen in het beleid naar aanleiding van die gesprekken?

Antwoord 4/5

Bij de opstart van de aanpak (2022) is er overleg geweest met belangenbehartigers. Iedere 6 weken vindt er overleg plaats tussen Stichting Goud, Rechttop en de Achterkant. Op 1 juni jl. is het verbod op harddrugs in de openbare ruimte geagendeerd. Belangenbehartigers geven in dat gesprek aan dat ook zij van mening zijn dat de dynamiek zoals deze nu is (grote groepen zoals nu op het Lucasbolwerk die veel dealers en gebruikers van buiten de stad aantrekt) doorbroken moet worden. Zij zien ook dat er veel nieuwe gezichten van buiten de stad bij zijn gekomen die niet altijd op zoek zijn naar zorg of hulpverlening. Ze geven aan dat ze vinden dat groepen niet over 1 kam geschoren moeten worden maar er individueel gekeken moet worden naar wat er nodig is (voor de een is het belangrijk om in te zetten op passende zorg, een ander vraagt mogelijk meer repressie). De belangenbehartigers zijn bang dat de kwetsbare harddrugsverslaafde gecriminaliseerd wordt door een verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte. Die zorg delen we, dat is ook zeker niet de bedoeling. We streven er juist naar om deze groep beter te kunnen helpen naar zorg en ondersteuning.

Verder staan wij constant in contact met betrokken zorginstellingen. Zoals in een [brief](#) van Lister, de Tussenvoorziening en het Leger des Heils aan het college is aangegeven zijn zij voorstander van een dergelijk verbod. Er zijn voldoende plekken in de stad om binnen te gebruiken. Daarnaast wijzen zij erop dat veel andere steden een dergelijk verbod al hebben waardoor Utrecht een aanzuigende werking heeft.

Vraag 6

Hoe gaat een harddrugsverbod in de openbare ruimte eraan bijdragen dat meer verslaafde mensen zorg krijgen?

Antwoord 6

Het lukt de zorgprofessionals nu onvoldoende om contact te maken met de groep. Dit heeft te maken met de dynamiek die speelt binnen de groep zoals ze nu op het Lucasbolwerk en ook aanpalende plantsoen (Hieronymus) zijn gesitueerd. We vragen professionals nu om contact te leggen met een groep van tientallen personen waarvan ongeveer de helft van de mensen onbekend voor hen zijn, vaak van buiten Utrecht komen en geen binding met Utrecht hebben. Niet iedereen die daar staat, zit op goedbedoelde hulp te wachten. Daarnaast worden er door de politie iedere dag messen, andere

steekwapens en grote stenen gevonden dus de onderlinge dynamiek (versterkt door middelengebruik) is ook niet te ontkennen, er zijn veel incidenten. Wanneer de groep zich opsplijt in kleinere delen kunnen zorgprofessionals beter en veiliger het contact opzoeken en mensen toeleiden naar de voor hen passende zorg en hulp. Als mensen weten dat ze niet buiten mogen gebruiken, maar wel willen en mogen gebruiken op daarvoor bestemde plekken, is de verwachting dat mensen daar gebruik van gaan maken. Zie ook antwoord 1.

Vraag 7

Welk zorgaanbod is er momenteel voor dak- en thuisloze verslaafde mensen in Utrecht?

Antwoord 7

Veldwerk volwassenen (van Jellinek) werkt outreachend op straat en legt contact met mensen met ernstige verslavingsproblematiek. Ook het Stadsteam Back Up, het FIT team van Lister, Belle alsook de laagdrempeligere Soepfiets (Leger des Heils) werken outreachend en leiden toe naar zorg. Zij werken nauw samen met andere hulpverleners, toezichthouders en de politie. Er zijn schone spuiten te krijgen bij De Stek. Hier kunnen ook gebruikte spuiten worden ingeleverd. Het Sociaal Medische Zorgteam van de gemeente werkt ook outreachend en houdt een dak- en thuislozenspreekuur. Er is een heroïnekliniek voor uitbehandelde mensen met verslavingsproblematiek. Om voor behandeling in aanmerking te komen, moeten zij aan, door het rijk gestelde, voorwaarden voldoen zodat de mensen die dit echt nodig hebben hiernaartoe worden geleid.

Daarnaast hebben wij binnen Beschermd Wonen locaties waar mensen met ernstige chronische verslavingsproblemen (langdurig) kunnen wonen met intensieve begeleiding. Denk hierbij aan de hostels van Lister en het Leger des Heils, de Skaeve Huze opvang en de inloop en gebruikersruimte van de Stek. Naast het aanbod dat vanuit de Wmo beschikbaar is, is er ook verslavingszorg (behandeling) vanuit de Zorgverzekeringswet en GGZ Wonen (levenslange en levensbrede zorg) vanuit de Wet Langdurige Zorg beschikbaar. Dat is een verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraars en zorgkantoren. Zij zijn ook een van de partijen aan tafel en werken mee aan de aanpak.

Vraag 8

Heeft Utrecht een goed beeld van de groep gebruikers bij het Lucasbolwerk en andere plekken in de stad? Wie zijn deze mensen en waar komen ze vandaan? Is bijvoorbeeld in beeld of deze groep zich eerder ophield onder het Bollendak en dat zij zich a.g.v. steviger aanpak op die plek nu verplaatsen naar andere plekken in de stad zoals delen van Lombok en het Lucasbolwerk?

Antwoord 8

De groep is op verschillende momenten in kaart gebracht. Het gaat met name om (verslaafde) dak- en thuislozen, Oost Europese alcohol/drugsverslaafden en overlastgevend vreemdelingen die zich op verschillende plekken in met name de binnenstad begeven. Het betreft een fluïde groep waar de samenstelling van wisselt waarbij we verschuivingen zien van personen afkomstig uit Utrecht naar personen afkomstig uit de regio en daarbuiten. Een gedeelte van hen is al langere tijd bekend in Utrecht maar op dit moment bestaat bijna de helft van de mensen uit voor de zorg, onbekende gezichten.

Analyse april '23:

- 70 hebben een adres in Utrecht (19 in een hostel, 10 dak- en thuisloos ingeschreven op stadskantoor, rest op een eigen adres).
- 23 mensen onbekend (geen inschrijving in het GBA, ook niet in zorg/bekend bij de zorg in Utrecht)
- 21 mensen staan ingeschreven in een gemeente buiten Utrecht
- 2 mensen hebben een registratie niet ingezetene
- 6 mensen staat ingeschreven in ter Apel

Zorgverleners, handhaving en politie zien dagelijks voor hen nieuwe gezichten op de locaties. Daar waar de verschillende doelgroepen elkaar eerst niet zo opzochten, zien we nu een vermenging van de groepen o.a. op het Lucasbolwerk. De gemeenschappelijke deler op deze locatie is het gebruik (of handel) van (in) harddrugs. Hulpverleners geven het signaal af dat er steeds meer harddrugs worden

gebruikt ook onder groepen bij wie dat in het verleden minder voorkwam. Daarnaast maken zij zich zorgen omdat er vervuilde drugs aangeboden wordt (zowel online als fysiek).

Vraag 9

Verschillende groepen gebruikers hebben momenteel geen recht op zorg zoals EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden. Hoe worden zij geholpen?

Antwoord 9

In Utrecht hebben we al sinds 2012 een beleid dat de groep kwetsbare dakloze EU-arbeidsmigranten ondersteund worden door de Poolse Stichting Barka, die hen aan werk helpt, of teruggeleid naar landen van herkomst en daar een rehabilitatietraject starten. De verslaafde groep is beter geholpen in verslavingsklinieken of Barka gemeenschappen in landen van herkomst onder meer vanwege de taal. Een enkele keer wordt wel een detox toegepast hier om hen daarna beter terug te geleiden. Deze aanpak is succesvol in samenwerking met de Utrechtse maatschappelijk Opvang instellingen. In deze [raadsbrief scenario's winteropvang](#) bent u geïnformeerd over de recente resultaten.

Voor kwetsbare ongedocumenteerden is er de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), waar mensen opvang en (juridische) begeleiding krijgen. Indien er ernstige psychische problematiek speelt worden zij bij de Medische Opvang Ongedocumenteerden in Amsterdam opgevangen met ambulante psychiatrische behandeling of uiteindelijk ook tijdelijk in Veldzicht een gespecialiseerde psychiatrische kliniek voor deze groep. Bij verslaving en/of ernstige gedragsproblematiek wordt op individuele en uitzonderingsbasis een oplossing gezocht bij een passende instelling. Ongedocumenteerden hebben wettelijk recht op medisch noodzakelijke zorg en de zorg wordt door het Rijk vergoed.

Vraag 10

De Stek en andere voorzieningen voor gebruikers zijn niet voor iedereen toegankelijk. Is het college bereid te kijken naar de mogelijkheden voor een gebruikersruimte waar iedereen welkom is?

Antwoord 10

De criteria van de Stek zijn, als onderdeel van deze brede aanpak, aangepast zodat iedereen die gebruik van de Stek wil maken, met een perspectief op langdurig verblijf in Utrecht, toegang heeft tot de Stek.

Vraag 11

Wij krijgen signalen dat zeker wanneer het mooier weer wordt verslaafden zich sneller wenden tot een opvang om te gebruiken wanneer deze ook een buitenruimte heeft. Deelt het college dit en wordt daarom actief gezocht naar een dergelijke opvanglocatie?

Antwoord 11

Zowel de Stek als de Hostels beschikken over een buitenruimte. Wij onderzoeken aan welke aanvullende voorwaarden kan worden voldaan zodat verslaafde mensen verantwoord kunnen gebruiken.

Vraag 12

Welke andere mogelijkheden ziet het college om deze groep verslaafde mensen die geen toegang heeft tot zorg te helpen?

Antwoord 12

Lokale zorgpartijen zoals Jellinek en Altrecht en andere instellingen (Barka) of medewerkers van het team sociaal medische zorg van Volksgezondheid spelen een belangrijke rol in de route van toeleiding naar zorg of het land of stad van herkomst. Zij zijn aangesloten op deze brede aanpak.

Vraag 13

Veldwerk is een belangrijke sleutel om verslaafde mensen te bereiken en naar zorg te begeleiden.

Welke vorm van veldwerk zet het college momenteel in bij het Lucasbolwerk en andere hotspots voor

verslaafde mensen in de stad? Is er goede afstemming tussen de verschillende vormen van veldwerk en tussen veldwerk en de politie?

Antwoord 13

Een belangrijk signaal van alle (zorg)professionals op straat is dat het afstappen op de groep harddrugverslaafden (zoals nu gesitueerd op het Lucasbolwerk) op dit moment vaak als erg onveilig wordt ervaren (door de grootte van de groep, steeds meer onbekenden van buiten de stad en het feit dat er veel messen en andere steekwapens worden aangetroffen).

De lopende aanpak Zorg en Veiligheid onder regie van de gemeente is geïntensiveerd en uitgebreid. Vanuit verschillende zorginstellingen en onder regie van de gemeente wordt een "eropaf-team" geformeerd, dat zo snel als mogelijk een stap extra kan doen om de individuen uit deze groep (waar een analyse van is gemaakt) naar passende zorg te begeleiden. Het is een gevarieerde groep en dus is ook een mix van professionals benodigd vanuit verschillende expertises zoals de (forensische) ggz, bemoeizorg, veldwerk, verslavingszorg, verstandelijke gehandicaptenzorg, medisch verpleegkundigen en PGA-experts. De partijen die deze expertises vertegenwoordigen zijn allen aangesloten op de aanpak.¹ Er is onderlinge afstemming, samen met de (PGA-experts van de) gemeente en de politie en THOR, over het actief opzoeken van de mensen op de overlastlocaties om hen zo goed als mogelijk toe te kunnen leiden naar zorg of het behouden van de al gerealiseerde zorg.

Deze afstemming vindt wekelijks plaats door middel van briefing/ afstemmingsoverleg. Daarnaast worden de mogelijkheden naar (gemakkelijke) tussentijdse communicatie (bijvoorbeeld door een gezamenlijke app-groep voor het delen van signalen) onderzocht.

Vraag 14

Is het college van mening dat deze capaciteit voldoende is? Wat zou er nog meer nodig zijn om voldoende veldwerk in te kunnen zetten?

Antwoord 14

Op dit moment wordt er vier fte veldwerk Jellinek volwassenen ingezet. Twee daarvan worden gefinancierd vanuit structurele middelen. De andere twee worden gefinancierd vanuit incidentele middelen. Daarnaast wordt vanuit onze andere zorgaanbieders ook outreachend gewerkt vanuit de leidende principes uit ons Utrechts zorgmodel, waaronder 'leefwereld centraal', 'doen wat nodig is' en 'zo nabij mogelijk'. Ook hier geldt dat enkel voldoende capaciteit veldwerkers en andere zorgprofessionals niet voldoende is. De zorgprofessionals moeten ook in staat zijn om hun werk goed uit te voeren (ruimte voor de professional) door contact te maken om mensen naar passende zorg toe te kunnen leiden (zie ook antwoord op vraag 13).

Vraag 15

Hoe verhoudt de capaciteit van veldwerkers nu zich tot de capaciteit in het verleden, zoals de laatste 2 decennia? Klopt het dat de capaciteit afgenomen is?

Antwoord 15

De inzet van veldwerk Jellinek is al een aantal jaar gelijk. De vergelijking met twee decennia geleden is daarbij lastig te maken. De stad is gegroeid en het zorglandschap is veranderd. Er zijn bijvoorbeeld grote hervormingen geweest in de GGZ (opbouw van de ambulante GGZ en afbouw van de verblijfszorg sinds 2012) en de komst van de Wmo2015 heeft ons taken gegeven waardoor wij de zorg in de stad anders kunnen organiseren met onze zorgaanbieders. Niet alleen Jellinek leidt mensen toe naar zorg en ondersteuning, al onze zorgaanbieders die met (dakloze) mensen die zorg mijden werken meer outreachend en preventief.

¹ Het Leger des Heils, de Tussenvoorziening, Lister, Altrecht, Jellinek, Stadsteam Back Up, Singelzicht, Barka, Sociaal Medisch Verpleegkundigen van de gemeente.

Vraag 16

In hoeverre heeft de verschraving van veldwerk bijgedragen aan de huidige situatie?

Antwoord 16

De inzet van veldwerk volwassenen is de afgelopen jaren niet minder geworden. Ook is juist veel geïnvesteerd in preventie en herstelgerichte zorg. Zo is de Maatschappelijke Opvang getransformeerd en is Utrecht als een van de eerste gemeenten overgegaan van nachtopvang naar 24- uursopvang en naar opvang in zelfstandige kamers. Ook binnen Beschermd Wonen is geïnvesteerd in het organiseren van passende zorg en locaties waar mensen met een samenloop van problemen en eventueel zorgmijdend gedrag naar toegeleid kunnen worden (Skaeve Huse, prikkelarm wonen). Waar het de afgelopen jaren er juist op leek dat de groep op straat af leek te nemen in omvang, zien we dat die nu juist in alle hevigheid aan het toenemen is. Enerzijds zien we dat de stad is gegroeid en dat de problematiek mee is gegroeid en complexer is geworden (zie ook beantwoording vraag 1). Anderzijds, Utrecht lijkt ook een aanzuigende werking te hebben op harddruggebruikers van buiten de stad. Zorgprofessionals, handhaving en politie zien dagelijks voor hen nieuwe gezichten op locaties zoals het Lucasbolwerk. Het is een gevarieerde groep en dit vraagt om de inzet van een mix van professionals en tijd. Vanuit verschillende zorgaanbieders en onder regie van de gemeente wordt gewerkt aan een dedicated 'eropaf-team'. Dit team zal zo snel als mogelijk een stap extra doen om de individuen uit deze groep naar passende zorg te begeleiden. De inzet van veldwerk is hierbij zeer essentieel.

Vraag 17

Hoe wordt de input van veldwerkers meegenomen bij de oplossing van het probleem?

Antwoord 17

Veldwerk Jellinek is een vaste partner in de samenwerking rondom de aanpak op het Lucasbolwerk. Samen met partners als het FIT (Lister), Stadsteam Back Up, de Stek (Tussenvoorziening), Altrecht, Barka, Belle en de hostels van Lister en het Leger des Heils en de clientvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen, vormen hun ervaringen, signalen en tips de basis van de aanpak. Zij doen allen actief mee in de brede aanpak tussen zorg en veiligheid door (gezamenlijk) rondes te lopen en mensen actief toe te leiden naar of behouden in zorg. Wekelijks komen deze partners onder regie van de gemeente bij elkaar om met elkaar af te stemmen, signalen te delen en bestaande afspraken aan te scherpen waar nodig.

Vraag 18

In het verleden heeft Utrecht al eens te maken gehad met grote groepen verslaafde mensen op straat, met name bij Hoog Catharijne. Destijds is het probleem succesvol aangepakt. Welke lessen kunnen we uit die tijd trekken die nu nog steeds bruikbaar zijn? Is het college bereid daarnaar te kijken en succesvolle maatregelen weer in te zetten?

Antwoord 18

De situatie uit het verleden en de situatie nu leren ons dat voor een dergelijk complex probleem, er geen one size fits all oplossing is. Een ontwikkeling die nieuw is, is dat social media (oa. Telegram) een rol speelt in de het bij elkaar komen van harddrugverslaafden en dealers. Wij hebben gesproken met toenmalig wethouder Hans Spekman om te leren van de successen uit het verleden en hij heeft ook zijn denkracht de komende periode aangeboden. Ook hebben we geleerd dat er ruimte en tijd moet zijn voor de professional om te doen wat nodig is. Vanuit de gemeente faciliteren we dit proces. Daarnaast vergt het partnerschap met alle betrokken partijen in het veld en stevige regie om tot een passende en duurzame oplossing te komen. En die stevige regierol nemen we.

Vraag 19

Mogelijk zijn financiën een bezwaar om maatregelen te treffen. In het verleden hebben ook andere partijen zoals zorgverzekeraars en de Rijksoverheid meebetaald aan de aanpak. Ziet het college mogelijkheden om elders (co-)financiering te zoeken voor het oplossen van dit probleem?

Antwoord 19

We hebben te maken met tijden van krapte. Zowel financieel als in mensen. Uitgangspunt is dat we vanuit bestaande middelen en aan de hand van onze leidende principes doen wat nodig is. Ook verkennen we de mogelijkheden om passende zorg uit een ander wettelijk kader zoals de Zorgverzekeringswet dan wel de Wet Langdurige Zorg beschikbaar(der) te maken voor deze groep. Er worden vanuit het actieprogramma 'Grip op onbegrip' (geoordeelde) middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen kunnen we inzetten om het 'Eropaf'-team te verstevigen.

Op 10 mei hebben de ministeries van Justitie en Veiligheid (Directeur Generaal Erik Bezem) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (minister Conny Helder) een werkbezoek gebracht aan Utrecht in het kader van versterken van de aanpak van mensen met verward gedrag en potentieel gevaarsrisico. Tijdens dit werkbezoek hebben we ook een warm betoog gehouden bij de ministeries van J&V en VWS voor 'domeinoverstijgende financiering'. Financiering die ruimte geeft om te doen wat nodig is zonder dat de uitvoerende professional vastloopt in de wirwar van systemen en kaders.

Vraag 20

Diverse soorten middelen die in wetgeving zijn geschaard onder de noemer 'harddrugs' hebben zeer uiteenlopende eigenschappen qua schadelijkheid voor de gebruiker en volksgezondheid in het algemeen. Is er bij het voorstellen van een verbod op het gebruik van harddrugs overwogen om hierin diverse soorten/groepen te definiëren en de aanpak hierop de aanpak te differentiëren? Graag een toelichting.

Antwoord 20

Er is niet overwogen om groepen harddrugs te definiëren en de aanpak hierop te differentiëren. Harddrugs zijn door de wetgever op lijst I van de Opiumwet geplaatst. De stoffen op lijst I (harddrugs) van de Opiumwet zijn schadelijker voor de volksgezondheid bevonden dan stoffen op lijst II (softdrugs) van de Opiumwet. Aan de hand van de benaming en omschrijving van stoffen op lijst I van de Opiumwet is niet een duidelijke differentiatie in schadelijkheid van stoffen te maken. Het verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte is niet bedoeld om harddrugsgebruikers te criminaliseren, maar is bedoeld om te kunnen optreden tegen het problematische overlastgevende en excessief gebruik en mensen echt toe te leiden naar (bemoei)zorg die nodig is. Het verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte is een van de maatregelen in een heel pakket van zorg- en veiligheidsmaatregelen om de dynamiek van excessieve overlast te kunnen doorbreken. Met het verbod op harddrugsgebruik in de openbare ruimte beogen we excessieve overlast terug te dringen en de veiligheid te vergroten. Wanneer de groep zich in kleinere gezelschappen verspreid, kunnen zorgprofessionals beter en veiliger het contact opzoeken en mensen toeleiden naar een plek waar zij (gecontroleerd) kunnen gebruiken en verblijven en daar waar dat kan werken aan stabilisatie en herstel.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen Zorg en veiligheid bij drugsverslaafde mensen

16 mei 2023

Vragen:

In Utrecht zijn steeds meer drugsverslaafde mensen op straat te vinden. Dit zorgt voor toenemende overlast en mensonterende omstandigheden. Een oplossing voor dit probleem is niet eenvoudig. Alleen ingrijpen met harde hand (repressie) lost niets op: dan verplaatst het probleem zich en zijn mensen met een verslaving niet geholpen. De fracties van de PvdA, GroenLinks, Bij1 en D66 zien meer in een combinatie van maatregelen op het gebied van zorg én veiligheid, dat is tevens de combinatie waarop de gemeente zich ook laat voorstaan omdat dit de effectiviteit van een aanpak vergroot.

In het vragenuur van 11 mei 2023 heeft de burgemeester erkend dat zorg en veiligheid hand in hand moeten gaan om het probleem structureel aan te kunnen pakken. Ook heeft de raad op 16 mei een voorstel ontvangen voor een APV-wijziging die o.a. een verbod op het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte behelst. Aan de zorgkant zijn echter geen aanvullende maatregelen aangekondigd. Niet alle indienende fracties zijn overtuigd van de noodzaak en wenselijkheid van een harddrugsverbod. Sommige fracties zijn ook van mening dat het repressieve beleid bepaalde gemarginaliseerde groepen discrimineert terwijl gelegenheidsgebruikers van harddrugs met rust worden gelaten.

De fracties hebben vragen over zorg en veiligheid bij drugsverslaafde mensen omdat zij er net als de burgemeester van overtuigd zijn dat een structurele oplossing alleen gevonden kan worden wanneer zorg en veiligheid hand in hand gaan.

1. Waarom is gekozen voor een verbod op het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte? Zijn ook andere opties overwogen om overlast aan te pakken? Zo ja, welke?
2. In een eerdere raadsbrief (24 januari) heeft het college aangegeven te kijken naar best practices uit andere steden en te verkennen of een verbod op harddrugsgebruik andere steden helpt bij de aanpak van de problematiek. Wat heeft deze verkenning opgeleverd?
3. Hoe wordt VTH geacht op te treden wanneer een overtreding op het in te voeren verbod op harddrugs wordt waargenomen? De fracties vragen zich af of dan wordt beboet en/of dat mensen ook worden opgepakt of naar zorgaanbod voor verslaafde mensen worden doorgeleid.

4. We hebben begrepen dat de invoering van het harddrugsverbod niet is besproken met belangenbehartigers voor dak- en thuislozen zoals Stichting GOUD. Waarom is dat niet gedaan?
5. 'Niets over ons zonder ons' is een belangrijke stelregel die Utrecht bij veel beleidsdomeinen toepast. Is het college bereid alsnog met belangenbehartigers in gesprek te gaan over het harddrugsverbod en andere aanvullende maatregelen in het zorg- en veiligheidsdomein die zij noodzakelijk achten om de problematiek op te lossen? En is het college ook bereid tot eventuele aanpassingen in het beleid naar aanleiding van die gesprekken?
6. Hoe gaat een harddrugsverbod in de openbare ruimte eraan bijdragen dat meer verslaafde mensen zorg krijgen?
7. Welk zorgaanbod is er momenteel voor dak- en thuisloze verslaafde mensen in Utrecht?
8. Heeft Utrecht een goed beeld van de groep gebruikers bij het Lucasbolwerk en andere plekken in de stad? Wie zijn deze mensen en waar komen ze vandaan? Is bijvoorbeeld in beeld of deze groep zich eerder ophield onder het Bollendak en dat zij zich a.g.v. steviger aanpak op die plek nu verplaatsen naar andere plekken in de stad zoals delen van Lombok en het Lucasbolwerk?
9. Verschillende groepen gebruikers hebben momenteel geen recht op zorg zoals EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden. Hoe worden zij geholpen?
10. De Stek en andere voorzieningen voor gebruikers zijn niet voor iedereen toegankelijk. Is het college bereid te kijken naar de mogelijkheden voor een gebruikersruimte waar iedereen welkom is?
11. Wij krijgen signalen dat zeker wanneer het mooier weer wordt verslaafden zich sneller wenden tot een opvang om te gebruiken wanneer deze ook een buitenruimte heeft. Deelt het college dit en wordt daarom actief gezocht naar een dergelijke opvanglocatie?
12. Welke andere mogelijkheden ziet het college om deze groep verslaafde mensen die geen toegang heeft tot zorg te helpen?
13. Veldwerk is een belangrijke sleutel om verslaafde mensen te bereiken en naar zorg te begeleiden. Welke vorm van veldwerk zet het college momenteel in bij het Lucasbolwerk en andere hotspots voor verslaafde mensen in de stad? Is er goede afstemming tussen de verschillende vormen van veldwerk en tussen veldwerk en de politie?
14. Is het college van mening dat deze capaciteit voldoende is? Wat zou er nog meer nodig zijn om voldoende veldwerk in te kunnen zetten?
15. Hoe verhoudt de capaciteit van veldwerkers nu zich tot de capaciteit in het verleden, zoals de laatste 2 decennia? Klopt het dat de capaciteit afgenomen is?
16. In hoeverre heeft de verschraving van veldwerk bijgedragen aan de huidige situatie?
17. Hoe wordt de input van veldwerkers meegenomen bij de oplossing van het probleem?
18. In het verleden heeft Utrecht al eens te maken gehad met grote groepen verslaafde mensen op straat, met name bij Hoog Catharijne. Destijds is het probleem succesvol aangepakt. Welke lessen kunnen we uit die tijd trekken die nu nog steeds bruikbaar zijn? Is het college bereid daarnaar te kijken en succesvolle maatregelen weer in te zetten?

19. Mogelijk zijn financiën een bezwaar om maatregelen te treffen. In het verleden hebben ook andere partijen zoals zorgverzekeraars en de Rijksoverheid meebetaald aan de aanpak. Ziet het college mogelijkheden om elders (co-)financiering te zoeken voor het oplossen van dit probleem?
20. Diverse soorten middelen die in wetgeving zijn geschaard onder de noemer 'harddrugs' hebben zeer uiteenlopende eigenschappen qua schadelijkheid voor de gebruiker en volksgezondheid in het algemeen. Is er bij het voorstellen van een verbod op het gebruik van harddrugs overwogen om hierin diverse soorten/groepen te definiëren en de aanpak hierop de aanpak te differentiëren? Graag een toelichting.

Gesteld door:

- Ilse Raaijmakers en Hester Assen, PvdA
- Julia Kleinrensink, GroenLinks
- Stevie Nolten en Myrthe Minnaert, Bij1
- Maarten Koning en Berdien van der Wilt, D66

Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport

Dossiernummer 3454
Vertrouwelijk Nee
Vergaderdatum 15 juni 2023
Agendapunt 5.1
Titel Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010, verbod op openlijk harddrugsgebruik
ID 3653
Behandelend ambtenaar
Telefoon
E-mail
Datum collegebesluit
Geocodering Stad Utrecht
Thema Veiligheid
Portefeuillehouder Burgemeester Dijksma
Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel Ja
Reden niet referendabel
Raadsadviseur (lijst) Raadsadviseur/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelveorstel
Resultaat commissiebehandeling
Resultaat raadsbehandeling

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport	15 juni 2023

Voorgesteld besluit

Voorstel aan de gemeenteraad

Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk drugsgebruik

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Fabienne Wind
Kenmerk	11277450
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het 'besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk drugsgebruik' vast te stellen, met daarin de toevoeging van een verbod op openlijk harddrugsgebruik (artikel 2:45a APV).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester

Samenvatting

Voorstel is aan de APV een verbod op openlijk harddrugsgebruik toe te voegen waarmee - als onderdeel van een totaalpakket aan zorg- en veiligheidsmaatregelen – kan worden opgetreden om kwetsbare harddrugsgebruikers naar opvang en zorg toe te geleiden en overlast tegen te gaan..

Context

Aanleiding

Zoals gemeld in de raadsbrief van [16 mei 2023](#) zien we op verschillende plekken in de (binnen)stad, een toename van kwetsbare harddrugsgebruikers. Ook de overlast van het problematische harddrugsgebruik neemt toe. De Opiumwet verbiedt het vervaardigen, afleveren, verkopen, vervoeren en aanwezig hebben van harddrugs ten behoeve van het beschermen van de volksgezondheid. Maar in de Opiumwet wordt het gebruik van harddrugs niet strafbaar gesteld. In een APV-bepaling kan een verbod op openlijk harddrugsgebruik worden opgenomen. Om tegen het problematische harddrugsgebruik te kunnen optreden wordt voorgesteld om in de APV een artikel op te nemen om de drempels op openlijk gebruik buiten te verhogen en gebruikers te bewegen naar de beschikbare voorzieningen. Bij handhaving van het verbod is de eerste stap dat politie en/of gemeente altijd in gesprek gaat met de betreffende persoon en verzoekt om het gebruik naar binnen te verplaatsen. Bij herhaling kan er strafrechtelijk worden opgetreden.

Juridische context

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet is de raad bevoegd om verordeningen vast te stellen, waaronder ook het wijzigen van verordeningen valt.

Beoogd effect

Kwetsbare harddrugsgebruikers naar opvang en zorg toe te geleiden en mogelijkheid om op te treden tegen groeiende en aanhoudende overlast die zij veroorzaken.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

[16 mei 2023](#) Raadsbrief Toelichting voorgestelde wijzigingen APV openlijk harddrugsgebruik en hinderlijk lachgasgebruik Utrecht

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het 'besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk drugsgebruik' vast te stellen, met daarin de toevoeging van een verbod op openlijk harddrugsgebruik (artikel 2:45a APV).
Argumenten	
1.1	<u>Een verbod op openlijk harddrugsgebruik biedt bescherming voor de kwetsbare harddrugsgebruikers.</u> Er is sprake van een toenemend aantal kwetsbare harddrugsgebruikers, die met de huidige intensieve zorgaanpak onvoldoende worden bereikt. Zorginstellingen pleiten voor een verbod op openlijk harddrugsgebruik, zodat deze doelgroep beter naar zorg en opvang kan worden begeleid. Een verbod op het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte moet ertoe leiden dat kwetsbare harddrugsgebruikers zich verplaatsen naar de daarvoor bestemde binnen locaties bij maatschappelijke instellingen. Het verbod is daarmee onderdeel van een bredere aanpak vanuit zorg en veiligheid voor verslaafde harddrugsgebruikers.
1.2	<u>Een verbod op openlijk harddrugsgebruik maakt Utrecht minder aantrekkelijk voor kwetsbare harddrugsgebruikers en dealers.</u> Er zijn grote groepen harddrugsgebruikers op meerdere locaties in de stad, die veel overlast veroorzaken. Er zijn zorgen over de leefbaarheid van de omgeving en de

	gezondheid van de kwetsbare harddrugsgebruikers. Grotere groepen harddrugsgebruikers trekken ook meer (andere) dealers aan. Deze situatie kan het nog lastiger maken kwetsbare en verslaafde harddrugsgebruikers naar zorginstellingen toe te geleiden. Een verbod op openlijk harddrugsgebruik kan ook een preventieve werking hebben, doordat kwetsbare harddrugsgebruikers beter worden beschermd en het aantal dealers en harddrugsgebruikers van buiten de stad wordt verminderd. Het merendeel van de Nederlandse gemeenten kent namelijk wel een verbod op openlijk (hard)drugsgebruik.
1.3	<u>Het verbod op openlijk harddrugsgebruik gaat ernstige aantasting van de openbare orde tegen</u>
	De overlast van kwetsbare harddrugsgebruikers in de openbare ruimte is toegenomen. Er is sprake van hardnekkige overlast door een alsmaar groeiende groep harddrugsgebruikers. Met dit verbod wordt de roep van omwonenden, ondernemers en studentenverenigingen gehoord. Het verbod kan de overlast voor de omwonenden, ondernemers, studenten en passanten verminderen, doordat (buitengewoon) opsporingsambtenaren kunnen handhaven op harddrugsgebruik. Om te voorkomen dat de problematiek zich verplaatst naar elders in de stad moet het verbod voor de gehele gemeente gelden.
Kanttekeningen	
1.1	<u>Het verbod op openlijk harddrugsgebruik kan indruisen tegen het lokale progressieve drugsbeleid.</u>
	De verbodsbepalingen zijn echter gericht op het kunnen optreden tegen overlast ten gevolge van drugsgebruik.

Financiën

Handhaving van dit verbod kan uit bestaande financiële middelen worden bekostigd.

Vervolg

Algemeen

Na vaststelling wordt het 'Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk harddrugsgebruik' op www.overheid.nl bekend gemaakt. Daarbij hoort ook een aan de wijzigingen aangepaste toelichting. De wijzigingen worden geconsolideerd verwerkt (opgenomen in de APV). Na de officiële bekendmaking op www.overheid.nl passen we Utrechtse webpagina www.utrecht.nl/apv aan.

Communicatie

Zie ook 'Algemeen' onder het kopje 'Vervolg'.

(Niet)Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Bijlage besluitvorming:

- Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk harddrugsgebruik.

Bijlagen informatief:

- Overzicht van de wijziging APV - verbod openlijk harddrugsgebruik - (was-wordt lijst)

Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod openlijk harddrugsgebruik

De raad van de gemeente Utrecht;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 mei 2023, kenmerk 11277450;

Gelet op artikel 149 en artikel 108 tweede lid Gemeentewet;

Besluit de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010 als volgt te wijzigen:

Artikel I

A. In de tekst bij artikel 2:3, derde lid, onder a na “2:45,” in plaats van artikel “2:45a en”. toe te voegen.

B. Artikel 2:45a komt te luiden:

Artikel 2:45a Verbod openlijk harddrugsgebruik

Het is verboden op of aan een openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw harddrugs of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te treffen of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking vijf weken na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>

De burgemeester,

Sharon A.M. Dijkma

De griffier,

Merel van Hall

Toelichting bij 'Besluit tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010, verbod op openlijk drugsgebruik

Artikelsgewijze toelichting

Waar in een bestaande toelichting op een artikel van de APV inhoudelijke wijzigingen zijn aangebracht naar aanleiding van dit besluit, zijn deze wijzigingen weergegeven in het rood. Dit is het geval bij de artikelsgewijze toelichting op:

- Artikel I, onderdeel A (Verblijfsontzegging, artikel 2:3)
- Artikel I, onderdeel B (Verbod openlijk harddrugsgebruik, artikel 2:45a)

Artikel I, onderdeel A

Artikel 2:3 creëert een bevoegdheid voor de burgemeester om gebieden aan te wijzen waar verblijfsontzeggingen kunnen worden opgelegd aan personen die de openbare orde verstoren. Een verblijfsontzegging is een verbod om zich gedurende een bepaalde periode in een aangewezen gebied te bevinden (artikel 1:1, onder m. APV).

Voorwaarde voor de aanwijzing van een gebied is de mate van ordeverstoringen die in dat gebied plaatsvinden. Alleen bij ernstige ordeproblemen kan van het artikel gebruik worden gemaakt. Deze verstoringen kunnen zowel van structurele als van incidentele aard zijn. Bij incidentele ordeverstoringen zal de gebiedsaanwijzing veelal van tijdelijke aard zijn.

Een verblijfsontzegging is een bestuurlijke maatregel en geen (strafrechtelijke) sanctie. De algemene motivering voor de hantering van dit instrument is, dat in gebieden waarin de handhaving van de openbare orde onder druk staat het gerechtvaardigd is personen die daarop een inbreuk plegen tijdelijk uit het gebied te verwijderen. De maatregel is dus een instrument ter handhaving van de openbare orde.

Alleen aan personen die zich in het aangewezen gebied schuldig maken aan bepaalde ordeverstoringen die in het derde lid, onder a. tot en met e. zijn opgesomd kan een verblijfsontzegging opgelegd worden.

Deze opsomming is limitatief. De onder a. genoemde artikelen uit de APV betreffen:

2:1 Bevel van de politie zijn weg te vervolgen of zich te verwijderen.

2:2 Verstoring van de openbare orde e.d.

2:22a Spelen om geld op de weg.

2:27 Hinderlijk gedrag op openbare plaatsen.

2:28 Hinderlijk drankgebruik.

2:29 Hinderlijk gedrag bij of in gebouwen.

2:45 Handel in verdovende middelen

2:45a Verbod openlijk harddrugsgebruik

3:3 Straatprostitutie (eerste, tweede en negende lid)

In de verblijfsontzegging dient een termijn te worden opgenomen. Het zou de bewegingsvrijheid van burgers te zeer beperken, indien een verblijfsontzegging voor onbepaalde tijd wordt opgelegd. De ernst van de inbreuk op de openbare orde zal van invloed zijn op de lengte van de termijn.

In het derde lid wordt de verwijzing naar andere artikelen in de APV op grond waarvan een verblijfsontzegging kan worden opgelegd gecompleteerd.

Het vijfde lid verleent de burgemeester de bevoegdheid de verblijfsontzegging naar tijd en plaats te beperken, indien de belanghebbende een aantoonbaar belang heeft om zich binnen het aangewezen gebied te begeven. Als voorbeeld kan hierbij gedacht worden aan het reizen per openbaar vervoer door het gebied, indien er voor de betrokkene geen andere reële mogelijkheid bestaat om zijn werk te bereiken, noodzakelijk ziekenhuisbezoek af te leggen e.d.

Het zesde lid verbiedt overtreding van de verblijfsontzegging. Op overtreding staat een strafrechtelijke sanctie. Dit kan artikel 184 Wetboek van Strafrecht zijn. Indien niet aan de delictsomschrijving van dit artikel wordt voldaan is strafbaarstelling op grond van de APV mogelijk.

Het derde lid van artikel 2:3 Apv bepaalt op welke gronden een verblijfsontzegging kan worden opgelegd. Nadat een gebied is aangewezen, kan een ondertekeningsmandaat met daaraan verbonden instructies worden verleend. In die instructies kan worden bepaald dat op grond van (een aantal van) de in het derde lid genoemde gronden een verblijfsontzegging wordt opgelegd conform een standaardmodel verblijfsontzegging. Verblijfsontzeggingen op deze gronden kunnen in beginsel door een mandans ondertekend worden, mits hierbij geheel volgens de instructies van de burgemeester gewerkt wordt. (Het gaat hier om een zgn. gebonden bevoegdheid). Uiteraard moet in de instructies aangegeven zijn voor welke termijn de verblijfsontzegging wordt opgelegd. Voor verblijfsontzeggingen geldt immers dat er uitsluitend sprake kan zijn van een ondertekeningsmandaat en niet van een beslissingsmandaat. Indien een verblijfsontzegging wordt opgelegd op basis van de overige gronden zal de burgemeester zelf het besluit moeten nemen.

Artikel I, onderdeel B

Artikel 2:45a Verbod openlijk harddrugsgebruik

Dit artikel bevat een verbod op het gebruik van harddrugs (lijst I van de Opiumwet), het treffen van voorbereidingen voor dat gebruik en het bezit van voorwerpen en stoffen die als hulpmiddel kunnen dienen bij het gebruik van harddrugs in de openbare ruimte en in voor het publiek toegankelijke gebouwen. Het verbod heeft als doel de openbare orde te beschermen door het tegengaan van overlast en hinder die met het gebruik van harddrugs op voor publiek toegankelijke plaatsen gepaard gaan. Dit is een ander doel dan de Opiumwet, waarmee het belang van de volksgezondheid wordt beschermd. Overigens verbiedt de Opiumwet het openlijk gebruik van harddrugs als zodanig niet.

Een verbod op openlijk harddrugsgebruik is noodzakelijk, omdat de overlast als gevolg van openlijk harddrugsgebruik ernstig is toegenomen. De groep van kwetsbare harddrugsgebruikers is gegroeid en andere aanpakken om deze overlast tegen te gaan hebben niet het beoogde effect gehad. Zonder openlijk harddrugsverbod blijft het voor grote groepen gebruikers, ondanks het ruime zorgaanbod, aantrekkelijk om in de openbare ruimte harddrugs te gebruiken. Om kwetsbare harddrugsgebruikers meer naar opvang en zorg toe te geleiden is een verbod op openlijk harddrugsgebruik noodzakelijk. Het verbod kan ervoor zorgen dat kwetsbare harddrugsgebruikers bij daartoe aangewezen maatschappelijke instellingen binnen harddrugs gebruiken en de nodige zorg en begeleiding krijgen.

Met dit verbod wordt aantasting van de openbare orde tegengegaan. Het overlastgevende harddrugsgebruik brengt sterke gevoelens van onbehagen en onveiligheid met zich mee en gaat vaak gepaard met criminaliteit. Zo hebben de plekken waar openlijk harddrugs worden gebruikt een aanzuigende werking op dealers, andere drugsgebruikers, verslaafden en kwetsbare personen. Vervuiling en verloedering liggen op de loer.

Vanwege de ernst van de aantasting van de openbare orde waarmee openlijk harddrugsgebruik gepaard gaat en het risico op een waterbedeffect, geldt het verbod voor de gehele gemeente. Handhaving zal vooral worden ingezet op plaatsen waar structureel overlast wordt ervaren van openlijk harddrugs gebruik. Bij de handhaving wordt oog gehouden voor de zorg voor drugsverslaafden en worden zij zoveel mogelijk gewezen op de mogelijkheid om bij daartoe aangewezen maatschappelijke instellingen binnen drugs te gebruiken.

Overzicht van de wijzigingen in de Algemene plaatselijke verordening Utrecht 2010 verbod op openlijk drugsgebruik

Onderstaand de teksten van de artikelen die inhoudelijk wijzigen. De wijzigingen zijn *cursief* aangegeven in de bestaande tekst en onderstreept in de nieuwe tekst. Bij nieuwe artikelen is alleen de kolom 'Nieuwe tekst' ingevuld. Bij artikelen die vervallen is alleen de kolom 'Bestaande tekst' ingevuld. Daar waar de wijzigingen artikelleden betreft, zijn alleen de betreffende artikelleden opgenomen (de stippeltjes geven aan dat er meer artikelleden zijn die niet gewijzigd worden).

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2:3 Verblijfsontzeggingen 3. De burgemeester kan een verblijfsontzegging opleggen aan personen die in het aangewezen gebied de openbare orde verstoren door: a. handelen in strijd met het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:2, 2:22a, 2:27, eerste lid onder b, 2:28, 2.28a, 2:29, 2:45, <i>artikel</i> 3:17 van deze verordening; 	Artikel 2:3 Verblijfsontzeggingen 3. De burgemeester kan een verblijfsontzegging opleggen aan personen die in het aangewezen gebied de openbare orde verstoren door: a. handelen in strijd met het bepaalde in de artikelen 2:1, 2:2, 2:22a, 2:27, eerste lid onder b, 2:28, 2.28a, 2:29, 2:45, <u>2:45a</u> en 3:17 van deze verordening;

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:45a Verbod openlijk harddrugsgebruik Het is verboden op of aan een openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw harddrugs of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.